Ochrana osobních a citlivých osobních údajů v archivní praxi

Obsah

Úvod	5
1. Základní pojmy	5
2. Archivní soubory s osobními údaji v ČR a posouzení rizik	12
3. Akvizice archiválie a archivních souborů s osobními údaji	14
4. Minimalizace osobních údajů při výběru a zpracování	20
5. Účel nahlížení a jeho vliv na ochranu osobních údajů při nahlížení	25
6. Povinnosti archiváře při ochraně osobních údajů a důsledky jejich porušení včetně povinnosti mlčenlivosti	29
7. Pseudonymizace a anonymizace v analogové a elektronické podobě	34
8. Praktické ukázky	36
9. Základní právní předpisy a literatura	47

Přílohy:

Příloha č. 1 – Vyhodnocení rizikovosti archivních souborů podle skupin tematické evidence PEvA	50
Příloha č. 2 – Ukládání databází v digitálním archivu	79
Příloha č. 3 – Vzor plné moci k nahlížení do archiválií udělené původcem	80

Úvod

Metodika Ochrana osobních a citlivých osobních údajů v archivní praxi se zaměřuje na procesy související se zpracováním archivních souborů a na nakládání s osobními a citlivými osobními údaji v nich. Je jedním ze dvou metodických výstupů projektu Analýza zpracování osobních údajů v archiváliích, který je realizován v rámci projektu bezpečnostního výzkumu Národním archivem a Státním oblastním archivem v Praze. Metodika Ochrana osobních a citlivých osobních údajů v archivní praxi navazuje na Metodiku obecného posouzení vlivu zpracování na ochranu osobních údajů v oblasti archivnictví a spisové služby, která se zabývá posouzením rizik provozních a archivních činností v archivech.

1. Základní pojmy

Úvodem k evropskému a národnímu pojmosloví

Rozlišení mezi osobním údajem a citlivým osobním údajem může představovat zdánlivou nejasnost pramenící z odlišné definice pojmu osobní a pojmu citlivý osobní údaj na úrovni evropského předpisu a zákona o archivnictví a spisové službě. *Neplatný zákon o ochraně osobních údajů č. 101/2000 Sb.*, z jehož definic vycházejí i stávající procesy v platném zákoně o archivnictví,definoval osobní a citlivé údaje v § 4 takto:

osobní údaj

je jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu,

citlivý údaj

je osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů,

anonymní údaj

je takový údaj, který v původním tvaru, nebo po provedeném zpracování nelze vztáhnout k určenému nebo určitelnému subjektu údajů.

Na těchto definicích jsou postaveny procesy uvedené v zákoně o archivnictví č. 499/2004 Sb. (dále jen „AZ“ nebo „archivní zákon“), zejména v § 37 AZ. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679* o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „GDPR“) v čl. 4 odst. 1 definuje

osobní údaj

jako veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“), přičemž identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokální údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby.

V recitálu[1] č. 10 GDPR se výslovně poskytuje členským státům prostor ke stanovení vlastních pravidel, včetně pravidel pro zpracování zvláštních kategorií osobních údajů („citlivé osobní údaje“). Zákaz zpracování osobních údajů, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání, filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, a zpracování genetických údajů, biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby a údajů o zdravotním stavu či o sexuálním životě nebo sexuální orientaci fyzické osoby uvedený v čl. 9 GDPR požívá výjimky pro archivnictví podle odst. 2 písm. j).

Nový zákon o zpracování osobních údajů 110/2019 Sb. v § 66 upravuje určité překlenovací ustanovení, které říká:

„Kde se v dosavadních právních předpisech používá pojem citlivý údaj nebo citlivý osobní údaj, rozumí se tím ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona osobní údaj, který vypovídá o rasovém nebo etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání nebo filosofickém přesvědčení nebo členství v odborové organizaci, genetický údaj, biometrický údaj zpracovávaný za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby, údaj o zdravotním stavu, o sexuálním chování, o sexuální orientaci a údaj týkající se rozsudků v trestních věcech a trestných činů nebo souvisejících bezpečnostních opatření.“

Původní definice již neplatného zákona o zpracování osobních údajů zůstává tedy pro účely využití v procesech archivních souvisejících se zpracováním a nahlížením do archiválií zcela funkční a použitelná.

Další pojmosloví a procesy

anonymizace

je činnost, při které se anonymizované údaje zcela znečitelní (obvykle překrytím všech údajů, které umožňují identifikovat osobu, černou barvou nebo odstraněním osobních údajů z dokumentu nebo z databáze nebo generováním náhradního textu nebo rozmazáním textu nebo obrázku nebo nahrazení textem z předem připraveného slovníku). Informace zbylé po provedené anonymizaci v dokumentu, databázi nelze přiřadit konkrétní osobě. Obvykle se používá ve výzkumu při práci s velkými objemy dat, kde není důležitá znalost konkrétní osoby, ke které se osobní údaje vážou. Anonymizace je proces, který je nevratný. V archivním zákoně je proces anonymizace výslovně uveden v souvislosti s nahlížením do archivních souborů obsahujících statistické soubory dat. Pojem anonymizace tak, jak je použit v zákoně o archivnictví, nemá totožný obsah s definicí procesu anonymizace uvedenou v GDPR (srv. recitály 26, 28, 29 a další). Anonymizace v případě archivních statistických souborů je fakticky pseudonymizací, protože dochází ke znečitelnění údajů na kopii archiválie, nikoliv na originálu archiválie. Anonymizace a konkrétní postup jsou upraveny dále např. v § 215ga Kancelářského řádu pro soudy Ministerstva spravedlnosti čj. 505/2001 Org. Také Portál veřejné správy nabízí pro orgány veřejné moci anonymizační nástroj na odkazu https://anonymizace.gov.cz/crossroad/.

bankovní tajemství

Podle § 38 zákona č. 21/1992 Sb. o bankách představují všechny bankovní obchody, peněžní služby bank, včetně stavů na účtech a depozit, bankovní tajemství. Údaj o majetku konkrétní fyzické osoby představuje zároveň také citlivý osobní údaj.

biometrický údaj

Osobní údaje vyplývající z konkrétního technického zpracování týkající se fyzických či fyziologických znaků nebo znaků chování fyzické osoby, které umožňují nebo potvrzují jedinečnou identifikaci, například

1 GDPR obsahuje v úvodu preambuli a preambule obsahuje tzv. recitály, což jsou úvodní ustanovení s vlastní číselnou řadou předcházející vlastnímu textu nařízení (s další číselnou řadou). První číselná řada jsou tedy recitály, druhá číselná řada s vlastním textem nařízení články. Recitály představují jakýsi výklad, interpretační pomůcku či „důvodovou“ zprávu k vlastnímu textu nařízení.

zobrazení obličeje nebo daktyloskopické údaje (čl. 4 odst. 14 GDPR). Zpracování fotografií by nemělo být systematicky považováno za zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, neboť na fotografie se definice biometrických údajů vztahuje pouze v případech, kdy jsou zpracovávány zvláštními technickými prostředky umožňujícími jedinečnou identifikaci nebo autentizaci fyzické osoby (recitál 51 GDPR).

citlivý osobní údaj

Rozumí se tím osobní údaj, který vypovídá o rasovém nebo etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání nebo filosofickém přesvědčení nebo členství v odborové organizaci, genetický údaj, biometrický údaj zpracovávaný za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby, údaj o zdravotním stavu, o sexuálním chování, o sexuální orientaci a údaj týkající se rozsudků v trestních věcech a trestných činů nebo souvisejících bezpečnostních opatření (§ 66 zákona č. 110/2019 Sb.).

genetický údaj

Genetickým údajem je osobní údaj týkající se zděděných nebo získaných genetických znaků fyzické osoby, které poskytují jedinečné informace o její fyziologii či zdraví a které vyplývají zejména z analýzy biologického vzorku dotčené fyzické osoby zejména chromozomů nebo kyseliny deoxyribonukleové (DNA) či ribonukleové (RNA), anebo z analýzy jiného prvku, která umožňuje získat rovnocenné informace (recitál 34 a čl. 4 odst. 13 GDPR).

lékařské tajemství

je pojmoslovná obsahově zlidovělá historická zkratka pro povinnost mlčenlivosti v lékařském oboru. Odvíjí se od Hippokratovy přísahy a její části „Cokoli, co při léčbě i mimo svou praxi ve styku s lidmi uvidím a uslyším, co se nesmí sdělit, to zamlčím a uchovám v tajnosti.“ V právních předpisech ČR se používá jen ojediněle (např. v Etickém řádu České lékařské komory, v Disciplinárním řádu České lékařské komory nebo ve vyhlášce 422/2008 Sb., o stanovení bližších požadavků pro stanovení bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka). Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, se naopak spoléhá stejně jako ostatní oborové právní předpisy (včetně např. služebního zákona) na pojem mlčenlivost a upravuje ji v souvislosti se zdravotními službami v ustanovení § 51. Mlčenlivost je vázána na poskytovatele zdravotní péče a jeho zaměstnance, ať již se jedná o zaměstnance v lékařských nebo nelékařských oborech. Oproti historickému vnímání obsahu pojmosloví lékařské tajemství je tedy pojem „mlčenlivost“ širší co do množiny chráněných údajů i profesní skupiny, které je adresována. Bez další definice obsahu se o „zdravotním“ tajemství zmiňuje v komentáři k ustanovení § 13 také Komentované vydání Zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, vydané Odborem archivní správy MV[2]. Archivní zákon stejně jako oborově lékařské právní předpisy (s výše uvedenými výjimkami) s pojmem „lékařské tajemství“ nepracují. Podle ustanovení § 13 odst. 2 a 3 AZ lze provést výběr za archiválie z dokumentů obsahujících tyto chráněné údaje bez souhlasu subjektu údajů. Ochrana těchto chráněných informací není skartačním řízením ani vybráním za archiválie dotčena. Zaměstnanci archivů jsou pak vázáni povinností mlčenlivosti uvedené v § 14 AZ (případně podle služebního zákona a dalších právních předpisů). Zpřístupňování archiválií obsahujících údaje o zdravotním stavu se pak řídí postupy upravenými zejména v § 37 odst. 2 a 3 AZ. Údaj o zdravotním stavu patří mezi citlivé osobní údaje.

nahlížení do archiválií uložených v archivu

Podle ustanovení § 34 a § 35 AZ do archiválií náležejících do péče archivu lze nahlížet jen na základě žádosti a za dodržení podmínek stanovených archivním zákonem a badatelským řádem archivu. V případě archiválií, které byly archivům svěřeny do úschovy na základě smlouvy o úschově, lze do nich nahlížet za podmínek stanovených zákonem a badatelským řádem a za podmínek uvedených ve smlouvě o úschově. Práva a zvláštní ujednání ve prospěch vlastníků archiválií zůstávají při nahlížení nedotčena. Pro účely ochrany archiválií jsou veřejné archivy oprávněny zpracovávat osobní údaje žadatelů o nahlížení v rozsahu jména, popřípadě jmen, a příjmení, data a místa narození, státního občanství,

2 Archivní časopis, 55, 2005, Zvláštní příloha 2, str. 12.

adresy místa pobytu fyzické osoby na území České republiky, popřípadě bydliště v cizině, adresy, na kterou mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu, čísla průkazu totožnosti. Veřejné archivy jsou dále oprávněny zpracovávat údaje o obchodní firmě, popřípadě názvu, adrese sídla právnické osoby, pro niž se nahlížení uskutečňuje, jejím identifikačním čísle osoby, bylo-li přiděleno, a tématu studia, jeho účelu a zaměření, v jehož rámci se nahlížení uskutečňuje. Žádost o nahlížení se podává na badatelském listu, jehož vzor je uveden v příloze 1 Přílohy č. 3 vyhlášky č. 645/2004 Sb. Žadatel o nahlížení je povinen za účelem ověření jeho osobních údajů uvedených v badatelském listu předložit na výzvu zaměstnance veřejného archivu průkaz totožnosti. Průkazem totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí doklad, který je veřejnou listinou, v němž je uvedeno jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresa místa pobytu na území České republiky, popřípadě bydliště v cizině, a z něhož je patrná i podoba, popřípadě jiný údaj umožňující jednoznačně ztotožnit žadatele, který doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele, např. občanský průkaz nebo cestovní pas.

obecná ochranná lhůta pro nahlížení do archiválií

Zákon o archivnictví v ustanovení § 37 odst. 1 uvádí obecnou třicetiletou ochrannou lhůtu[3] pro předkládání archiválií k nahlížení, nestanoví-li zákon jinak. Podmínkou uplatnění třicetileté lhůty je, že se nejedná o archiválie již zveřejněné nebo o archiválie, které byly zveřejněné jako dokumenty. Zveřejněním je samozřejmě myšleno zveřejnění v souladu s právními předpisy, nelze konzumovat výjimku z ochranné třicetileté lhůty, případně výjimku z ochrany chráněných údajů, bylo-li předchozí zveřejnění nelegální, tedy v rozporu s právními předpisy.[4] Obecná třicetiletá lhůta nepředstavuje úpravu pro ochranu osobních nebo citlivých údajů uvedených v archiváliích. Další části téhož ustanovení obsahují speciální procesy pro získání souhlasu osoby, které se osobní nebo citlivé údaje uvedené v archiváliích týkají, případně výjimky pro nahlížení do archiválií s osobními nebo citlivými údaji v konkrétní přesně vymezené množině archivních souborů (ust. § 37 odst. 5[5] AZ). Směrnice o nahlížení do písemností uložených v archivech a spisovnách Sv-1107/40-65 (účinnost 1. 10. 1965) umožňovala nahlížení do písemností v archivech „vzniklých před rokem 1918 a v budoucnu starších 50 let“ a to jen na základě povolení, které vydával příslušný archivní orgán nebo vedoucí organizace, u které je archiv zřízen. Povolení se vydávalo na základě písemného doporučení organizace, v jejímž zájmu má být materiál využíván, nebo na základě odůvodněné žádosti občana. Směrnice, kromě dobových politických zájmů vyjímala z možnosti nahlížení archiválie v případě ohrožení státních a společenských zájmů (nebylo možné předložit např. materiál kartografický a měřický, plány veřejných a jiných důležitých dosud existujících objektů, osobní a soudní spisy mladší 75 let, jejichž obsahu by mohlo být zneužito proti zájmům dosud žijících osob nebo jejich rodinných příslušníků, dále materiál neuspořádaný, materiál, který by vzhledem k fyzickému stavu mohl být poškozen nebo znehodnocen). Směrnice zároveň výslovně zaváděla povinnost mlčenlivosti vůči osobám, jimž byl zpřístupněn materiál po roce 1918 o skutečnostech, které nesouvisely s předmětem jejich zájmu. Obdobnou konstrukci přijal i zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, který obdobně uváděl ochrannou lhůtu padesátiletou. Archiválie mladší 50 let mohly být předkládány k nahlížení jen na základě souhlasu ředitele či vedoucího archivu, v případě archiválií uložených mimo archiv na základě souhlasu organizace, kde byly archiválie uloženy. Nahlížení bylo dále nemožné, byly-li by ohroženy státní nebo společenské zájmy nebo právem chráněné zájmy žijících osob. Obdobně proces nahlížení a ochrannou lhůtu upravovala i Směrnice Ministerstva vnitra ČSR 7/1975 Ú. v. o využívání archiválií, uveřejněná v č. 5/1975 Ú. v. ČSR, která zrušila předchozí směrnici z roku 1965. Záhy po roce 1989 byla po společenské

3 Obecná třicetiletá lhůta se počítá od vzniku dokumentu, nikoliv od okamžiku prohlášení za archiválii. Jiný výklad by způsobil, že i více než 100 let staré dokumenty by při dlouhé skartační lhůtě (např. 100 let) po vybrání za archiválii získaly další 30letou ochrannou lhůtu. Což z hlediska ochranné lhůty, jejímž smyslem je zachování určité diskrétnosti, nedává smysl.

4 Legálnost či nelegálnost předchozího zveřejnění může být s delším časovým odstupem od zveřejnění (např. v 50. letech 20. století) pro archiváře obtížně zjistitelná. Navíc může jít o zveřejnění dobově „legální“, dnes však vnímané jako nepřípustné. V takovém případě, kdy je legálnost zveřejnění nejasná a obtížně zjistitelná, je vhodné zaměřit se na to, zda šlo o zveřejnění úředním postupem nebo „zveřejnění“ badatelskou veřejností, a pokud nelze legálnost ověřit, posoudit situaci v souladu s etickými principy.

5 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31. 1. 2022 se jednalo o odstavec č. 11 § 37 AZ.

změně shledána padesátiletá ochranná lhůta přežitou a zákonem č. 343/1992 Sb., který novelizoval zákon č. 97/1974 Sb., zavedena třicetiletá ochranná lhůta. V souladu s praxí západních zemí Evropy pokračuje i debata nejen na zkrácení, ale případně i na úplné zrušení ochranné lhůty. V tomto kontextu je ovšem znovu třeba zdůraznit obecnost této lhůty, přičemž ochrana zvlášť vymezených kategorií informací v archivních souborech (utajované informace, obchodní tajemství, osobní a citlivé údaje, archivní soubory převzaté na základě smlouvy se smluvní úpravou nahlížení a další) sleduje vlastní úpravu nezávislou na obecné ochranné lhůtě a trend zkracování obecné ochranné lhůty se jich nikterak netýká.

obchodní tajemství

Dle § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, tvoří obchodní tajemství konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.

odepření nahlížení do archiválií uložených v archivu

Podle ustanovení § 38 odst. 1 AZ se nahlížení do archiválií uložených v archivu odepře, jestliže fyzický stav archiválií nahlížení neumožňuje, stav zpracování archiválií nahlížení neumožňuje, fyzická osoba vznesla námitku proti nahlížení do archiválií, jejichž obsahem jsou její osobní údaje; to neplatí, jde-li o archiválie podle § 37 odst. 5 a 6[6] AZ, fyzická osoba nedá souhlas k nahlížení do archiválií, jejichž obsahem jsou její citlivé osobní údaje, zvláštní právní předpis nahlížení do archiválií vylučuje nebo žadatel o nahlížení nesplňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem. Pokud žádosti o nahlížení do archiválií archiv nevyhoví, rozhodne o žádosti o nahlížení na základě podání badatele příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby. Pokud bylo nahlížení do archiválií zamítnuto z důvodu stavu zpracování archiválií, archiv na základě žádosti v přiměřené době, s ohledem na úkoly archivu a s přihlédnutím k významu archiválií, toto zpracování provede[7]. Po archivním zpracování vyžadovaných archiválií archiv tuto skutečnost neprodleně oznámí žadateli, pokud si to žadatel předem písemně vymínil. Pokud je důvodem pro odepření nahlížení do archiválií stav zpracování, lze nahlížení do archiválií výjimečně umožnit vědeckým badatelům a studentům na základě žádosti doložené písemným potvrzením kulturně vědecké instituce o naléhavém časově limitovaném vědeckém nebo výukovém účelu nahlížení. Podle ustanovení § 38 odst. 5 AZ jsou organizační složky státu, ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, zpravodajské služby České republiky, územní samosprávné celky, jakož i osoby, které jsou podle zvláštních právních předpisů oprávněny nahlížet do dokumentů, oprávněny nahlížet v archivech do archiválií, jejichž původcem je stát nebo územní samosprávný celek. Je-li nezbytné nahlížet do těchto archiválií mimo archiv, v němž jsou uloženy, mohou být zapůjčeny za předpokladu, že vypůjčitel se písemně zaváže, že archiválie v úplnosti vrátí v dohodnuté lhůtě a nepoškozené.

osobní údaj

veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“), přičemž identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat

pseudonymizace

činnost, při které jsou osobní údaje identifikující konkrétní osobu (např. jméno a příjmení) nahrazeny nějakým bezvýznamovým identifikátorem (např. číslem, skupinou písmen apod.). Obdobně jako u anonymizace je cílem zabránit přiřazení zbylých informací ke konkrétní osobě a jejich neoprávněnému zveřejnění. Podle čl. 4 odst. 5 GDPR je pseudonymizací „zpracování osobních údajů tak, že již

6 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31. 1. 2022 se jednalo o odstavec č. 11 a 12 § 37 AZ.

7 V archivní praxi je situace obvykle řešena tak, že správce fondu nebo jiný odborný archivář badatelem požadované archiválie prohlédne, aby ověřil přítomnost či nepřítomnost chráněných údajů, a tyto následně badateli připraví v souladu s požadavky zákona (včetně ověření fyzického stavu archiválie, paginování atp.). K vlastnímu zpracování z důvodu badatelské žádosti dochází jen v minoritních případech.

nemohou být přiřazeny konkrétnímu subjektu údajů bez použití dodatečných informací, pokud jsou tyto dodatečné informace uchovávány odděleně a vztahují se na ně technická a organizační opatření, aby bylo zajištěno, že nebudou přiřazeny identifikované či identifikovatelné fyzické osobě.“ Obvyklým řešením pseudonymizace je oddělení údajů do dvou souborů, kdy se oddělí identifikační údaje od ostatních chráněných údajů (např. citlivých osobních údajů) a identifikace osoby je v souboru s ostatními chráněnými údaji nahrazena bezvýznamovým identifikátorem. Jiné řešení představuje šifrování. Pseudonymizace je na rozdíl od anonymizace vratný proces, pseudonymizovaná data lze za použití správného klíče opět obnovit. Podle recitálů GDPR se vyhodnocuje pravděpodobnost a závažnost rizika pro práva a svobody subjektu údajů. Mezi vhodné záruky ochrany osobních údajů podle GDPR patří šifrování nebo právě pseudonymizace. Recitál č. 26 GDPR uvádí: „Osobní údaje, na něž byla uplatněna pseudonymizace a jež by mohly být přiřazeny fyzické osobě na základě dodatečných informací, by měly být považovány za informace o identifikovatelné fyzické osobě. Při určování, zda je fyzická osoba identifikovatelná, by se mělo přihlédnout ke všem prostředkům, jako je například výběr vyčleněním, o nichž lze rozumně předpokládat, že je správce nebo jiná osoba použijí pro přímou či nepřímou identifikaci dané fyzické osoby. Ke stanovení toho, zda lze rozumně předpokládat použití prostředků k identifikaci fyzické osoby, by měly být vzaty v úvahu všechny objektivní faktory, jako jsou náklady a čas, které si identifikace vyžádá, s přihlédnutím k technologii dostupné v době zpracování i k technologickému rozvoji.“ Čl. 89 GDPR při zpracování osobních údajů pro účely archivace ve veřejném zájmu požaduje záruky práv a svobod subjektu údajů. Předpokládá se zavedení technických a organizačních opatření, zejména dodržování zásady minimalizace. Opatření mohou zahrnovat pseudonymizaci za podmínky, že lze tímto způsobem splnit sledované účely.

rejstřík jmenný

Rejstříky obecně jsou evidenční pomůcky používané ve spisové službě a také v archivnictví jako archivní pomůcka. Právní úpravu a zároveň zmocnění k vedení jmenného rejstříku původcem ve spisové službě najdeme v § 64 AZ a v § 25 vyhlášky č. 259/2012 Sb. Jmenný rejstřík slouží k evidování, vyhledávání, ověřování a zpracovávání údajů o odesílatelích a adresátech dokumentů a jiných osobách, jichž se dokumenty evidované v evidenční pomůcce týkají. Ve jmenném rejstříku jsou vedeny údaje o odesílatelích, adresátech a dalších osobách, a to jméno, popřípadě jména, a příjmení, jde-li o fyzickou osobu, jméno, popřípadě jména, a příjmení, popřípadě dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání vztahující se zpravidla k této osobě nebo druhu podnikání, jde-li o podnikající fyzickou osobu nezapsanou v obchodním rejstříku, dále obchodní firma nebo název, jde-li o podnikající fyzickou osobu zapsanou v obchodním rejstříku nebo právnickou osobu, identifikační číslo osoby, pokud bylo přiděleno, identifikátor datové schránky, pokud byla zřízena, a bezvýznamový identifikátor pro potřeby výkonu spisové služby, pokud byl určeným původcem přidělen. Dalšími údaji, které je možné na základě zmocnění zákona vést ve jmenném rejstříku, jsou údaje spadající do minimálního souboru osobních identifikačních údajů jedinečně identifikujících fyzickou nebo právnickou osobu podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1501 ze dne 8. září 2015 o rámci interoperability podle čl. 12 odst. 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu, což jsou současné (současná) příjmení; současné jméno (jména); datum narození; jedinečný identifikátor vytvořený odesílajícím členským státem v souladu s technickými specifikacemi pro účely přeshraniční identifikace a pokud možno následně neměnný, jméno (jména) a příjmení při narození; místo narození; současná adresa; pohlaví. Minimální soubor údajů pro právnické osoby musí obsahovat všechny tyto povinné atributy: současný oficiální název; jedinečný identifikátor vytvořený odesílajícím členským státem v souladu s technickými specifikacemi pro účely přeshraniční identifikace a pokud možno následně neměnný. Minimální soubor údajů pro právnické osoby může obsahovat jeden nebo více těchto dalších atributů: současnou adresu; identifikační číslo pro účely DPH; daňové registrační číslo; identifikační kód uvedený v čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES[8]; identifikační kód právnické

8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ze dne 16. září 2009 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 48 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. L 258, 1.10.2009, s. 11).

osoby uvedený v prováděcím nařízení Komise (EU) č. 1247/2012[9]; registrační a identifikační číslo hospodářských subjektů (EORI) uvedené v prováděcím nařízení Komise (EU) č. 1352/2013 (3)[10]; číslo pro účely spotřebních daní stanovené v čl. 2 bodu 12 nařízení Rady (ES) č. 389/2012 (4)[11].

Náležitosti jmenného rejstříku coby archivní pomůcky uvádí v příloze č. 2 vyhláška č. 645/2004 Sb. Jmenný rejstřík vedený jako pomůcka v archivu je abecedně uspořádaný jmenný (osobní, geografický nebo názvový) a věcný ukazatel sloužící k podrobné orientaci v obsahu archivního souboru nebo jeho částí. Obsahuje titulní list, úvod, obsah, seznam použité literatury, rejstříkové záznamy a tiráž. Podle Základních pravidel pro zpracování archiválií se vyhotovuje zpravidla tam, kde neexistuje vertikální struktura archivního souboru, a archiválie mají jednotný charakter.

subjekt údajů

Subjektem údajů je fyzická osoba identifikovaná nebo identifikovatelná na základě osobních údajů. Identifikovatelnou je osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaj, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této osoby (srv. čl. 4 odst. 1 GDPR).

údaj o zdravotním stavu

Informace o zdravotním stavu patří z pohledu GDPR mezi osobní údaje. Mezi ně by měly být zahrnuty veškeré údaje související se zdravotním stavem subjektu údajů, které vypovídají o minulém, současném či budoucím tělesném nebo duševním zdraví subjektu údajů. To zahrnuje informace o dané fyzické osobě shromážděné v průběhu registrace pro účely zdravotní péče a jejího poskytování dotčené fyzické osobě podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU, číslo, symbol nebo specifický údaj přiřazený fyzické osobě za účelem její jedinečné identifikace pro zdravotnické účely, informace získané během provádění testů nebo vyšetřování části těla nebo tělesných látek, včetně genetických údajů a biologických vzorků, a jakékoliv informace například o nemoci, postižení, riziku onemocnění, anamnéze, klinické léčbě nebo fyziologickém či biomedicínském stavu subjektu údajů nezávisle na jejich původu, tedy bez ohledu na to, zda pocházejí například od lékaře nebo jiného zdravotníka, z nemocnice, ze zdravotnického prostředku či diagnostických testů in vitro (recitál 35 GDPR a čl. 4 odst. 15 GDPR). Národní legislativa pak pro účely českého právního prostředí a terminologie posouvá údaj o zdravotním stavu mezi citlivé osobní údaje: „Kde se v dosavadních právních předpisech používá pojem citlivý údaj nebo citlivý osobní údaj, rozumí se tím ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona osobní údaj, který vypovídá o rasovém nebo etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání nebo filosofickém přesvědčení nebo členství v odborové organizaci, genetický údaj, biometrický údaj zpracovávaný za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby, údaj o zdravotním stavu, o sexuálním chování, o sexuální orientaci a údaj týkající se rozsudků v trestních věcech a trestných činů nebo souvisejících bezpečnostních opatření.“ (§ 66 zákona č. 110/2019 Sb.) Srv. s pojmem „citlivý osobní údaj“. V daném případě se řídíme přísnější národní legislativou.

9 Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1247/2012 ze dne 19. prosince 2012, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o formát a četnost vykazování obchodů do registrů obchodních údajů podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 352, 21.12.2012, s. 20).

10 Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1352/2013 ze dne 4. prosince 2013, kterým se zavádějí formuláře upravené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány (Úř. věst. L 341, 18.12.2013, s. 10).

11 Nařízení Rady (EU) č. 389/2012 ze dne 2. května 2012 o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní a o zrušení nařízení (ES) č. 2073/2004 (Úř. věst. L 121, 8.5.2012, s. 1). Podle vyhlášky 259/2012 Sb., § 25 je nutné určit fyzické osoby oprávněné k přístupu ke jmennému rejstříku, a to ve spisovém řádu.

2. Archivní soubory s osobními údaji v České republice a posouzení rizik

Archivní soubory uložené v archivech[12] ČR jsou evidovány v celostátní evidenci Národního archivního dědictví.

Archivní zákon definuje postupy pro zpracování a zpřístupňování archiválií, a to i těch obsahujících osobní údaje a osobní citlivé údaje žijících osob. Podle § 37 archivního zákona lze do archiválií obsahujících osobní a citlivé osobní údaje nahlížet jen, nevznesla-li osoba, jíž se údaj týká, osobně námitky, nebo se souhlasem osoby, o jejíž osobní údaj nebo citlivý osobní údaj se jedná.

Pro zjednodušení či zpřehlednění postupů/procesů posouzení archiválií obsahujících osobní údaje nebo citlivé osobní údaje žijících osob a jejich zpřístupnění, resp. nezpřístupnění lze vytipovat na základě archivních evidencí soubory s vysokým, středním, nízkým a žádným rizikem. Rizikem se v tomto smyslu rozumí pravděpodobnost výskytu osobních či citlivých osobních údajů žijících osob v archiváliích ve spojení s jejich zpřístupněním v rozporu se zákonem či nastavenými zákonnými procesními postupy.

Posouzení a vyhodnocení rizika je provedeno na skupinách tematické evidence archiválií za použití dvou kritérií.

Za prvé podle doby vzniku archiválie – riziko přítomnosti zneužitelných osobních nebo citlivých osobních údajů v archivních souborech s postupem času klesá, proto je jako klíčové (a rizikové) zvolené časové období 20. století. Současnost a použité časové mezníky 20. století s výjimkou druhé světové války kopírují časové mezníky v popisu skupin tematické evidence již používané.

Za druhé dle obsahu a charakteru archivního souboru je možné identifikovat soubory, kde osobní nebo citlivý osobní údaj žijících osob tvoří páteřní informaci celého archivního souboru až po soubory, kde se osobní údaje nebo osobní citlivé údaje, které by měly být předmětem ochrany, nevyskytují vůbec nebo pouze sporadicky.

Posouzení rizika bylo provedeno na všech úrovních skupin tematické evidence včetně první úrovně, protože i tato je pro zařazení fondů v rámci evidence NAD používána.

Riziko

	vysoké
	střední
	nízké
	bez rizika

Podle časového období (s drobnými přesahy podle jednotlivých popisů položek číselníku):

Archivní soubory bez rizika – soubory s dobou vzniku informace do roku 1918 včetně.
Archivní soubory s nízkým rizikem – soubory s dobou vzniku informace od roku 1919 včetně do roku 1948 včetně (případně do 1949/1951, pokud je uvedeno přímo v položce číselníku – např. 030400, 070710, 140210, 200000).
Archivní soubory se středním rizikem – soubory s dobou vzniku informace od roku 1949 včetně do roku 1990 včetně (do 1991, pokud je uvedeno přímo v položce číselníku – např. 020320, 020330).
Archivní soubory s vysokým rizikem – soubory s dobou vzniku informace po roce 1990 (s výjimkou 020320 a 020330).

12 Archivní síť – srv. § 42 AZ.

Podle obsahu a charakteru archivního souboru:

Archivní soubory bez rizika – výstřižky, archivní soubory zveřejněné nebo veřejně dostupné jako dokumenty před uložením do archivu (katastry, sbírky s výjimkou sbírek matrik, sbírek genealogických, sbírek osobních oznámení).
Archivní soubory s nízkým rizikem – archivní soubory, jejichž dominantní část tvoří archiválie bez osobních nebo citlivých údajů, tyto údaje se případně vyskytují ojediněle, nesystémově a nahodile.
Archivní soubory se středním rizikem – archivní soubory, kde archiválie s osobními nebo citlivými údaji tvoří věcně ucelenou, identifikovatelnou, nikoliv však dominantní část archivního souboru (např. u fondů veřejnoprávních původců nejustičních personální agenda, správní řízení s účastníky – fyzickými osobami, fondy škol a jich rejstříky).
Archivní soubory s vysokým rizikem – archivní soubory s typizovanou agendou se strukturovanými osobními a citlivými údaji, dominantní entitou archivního souboru je informace vázaná na konkrétní fyzickou osobu (neanonymizované sčítací operáty, kartotéky členů organizací, zdravotnická dokumentace, policejní evidence, soudní spisy v civilních, trestních a správních agendách s výjimkou agendy Spr.[13], spisy státních zastupitelství s výjimkou agendy Spr., vězeňské spisy, rejstřík trestů, spisy notářské, matriky, evidence osob).

Riziko podle časového období					
vysoké					
střední					
nízké					
bez rizika					
	bez rizika	nízké	střední	vysoké	**Riziko podle obsahu a charakteru archivního souboru**

Uvedené členění a posouzení rizikovosti archivního souboru může usnadnit práci s archivním souborem a archiváliemi, jež má být předmětem zpracování včetně digitalizace a zpřístupnění badatelům.

Vyhodnocení rizikovosti archivních souborů podle skupin tematické evidence[14]: Viz *Příloha č. 1*. Vyhodnocení je provedeno s následujícími doplňujícími podmínkami a pravidly:

- V případě, že je archivnímu souboru přiřazeno více skupin tematické evidence, platí pro tento konkrétní archivní soubor zařazení do skupiny s nejvyšším rizikem.
- U skupin tematické evidence, u kterých nelze určit časové rozmezí, bylo přihlédnuto ke stávajícímu časovému rozsahu uvedenému u příslušné tematické skupiny (který se ovšem v čase může proměňovat), případně byly automaticky zařazeny mezi archivní soubory s dobou vzniku informace po roce 1990 s tím, že posouzení rizika, pokud má archivní soubor jiné vlastnosti, se doporučuje provést individuálně pro každý takový archivní soubor a to podle jeho skutečného časového rozsahu, případně obsahu archivního souboru.
- Pokud je archivní soubor zařazen například do skupiny, která již v názvu obsahuje časovou hranici a tato hranice je zásadně překročena, doporučuje se provést vyhodnocení rizikovosti individuálně.

13 Soudní agenda „Spr“ skrývá provozní agendu soudů a zastupitelství (srv. Kancelářský řád pro soudy Ministerstva spravedlnosti čj. 505/2001 Org.).

14 https://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-peva-skupiny-tematicke-evidence.aspx

3. Akvizice archiválií a archivních souborů s osobními údaji

Skartační řízení

Skartační řízení je **postup, při kterém se vyřazují dokumenty, jimž uplynuly skartační lhůty a jež jsou nadále nepotřebné pro činnost původce**.

- Skartační řízení se provede v kalendářním roce následujícím po uplynutí skartační lhůty dokumentu. Skartační lhůta dokumentu je vždy uvedena ve spisovém řádu původce.
- Skartační řízení může být po dohodě s příslušným archivem provedeno i později, pokud **původce nebo jeho právní nástupce** dokumenty potřebuje pro další vlastní činnost.
- Skartační řízení se provede vždy při zániku veřejnoprávního původce. Ustanovení archivního zákona přikazuje v § 8 odst. 3 provést skartační řízení vždy před zánikem veřejnoprávního původce; povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají právní nástupci veřejnoprávních a soukromoprávních původců, jde-li o dokumenty, ke kterým tuto povinnost měli již tito původci (viz § 3 odst. 3 AZ); povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají dále podnikatelé, kterým bylo uděleno státní povolení k provozování živnosti vedení spisovny (dále jen „koncese k vedení spisovny“), jde-li o dokumenty, ke kterým mají tuto povinnost veřejnoprávní původci, soukromoprávní původci nebo jejich právní nástupci a které byly veřejnoprávními původci, soukromoprávními původci nebo jejich právními nástupci těmto podnikatelům předány k zajištění odborné správy.

Dokumenty, které jsou navrhovány do skartačního řízení, by tedy měly současně splňovat dvě vlastnosti:

- dokumentům uplynula skartační lhůta a dokumenty nejsou nadále potřebné pro činnost původce.

Zákonnost zpracování osobních údajů u původce podle čl. 6 GDPR a správné nastavení skartační lhůty

Skartační lhůta je stanovená u veřejnoprávního původce ve spisovém a skartačním plánu[15]. Soukromoprávní původce spisový a skartační plán vydávat podle § 66 AZ nemusí, protože toto ustanovení se vztahuje jen na veřejnoprávní původce, nicméně z pohledu GDPR a jeho procesů i tento původce musí u dokumentů, obsahujících osobní údaje, stanovit a znát lhůtu pro jejich uložení. Lhůty ve spisovém a skartačním plánu se odvíjejí buď dle zvláštních právních předpisů, které ukládají u některých specifických agend a dokumentů povinné časové období, po které musí být tyto dokumenty u původce uloženy (např. u účetních dokumentů – z důvodu daňové kontroly, dále dokumenty dotačních titulů v operačních programech – např. kontroly čerpání dotací, lhůty mzdového listu, lhůty pro vedení a uložení zdravotnické dokumentace apod.). Pro uchování dokumentů po dobu stanovené lhůty dle zvláštních právních předpisů existuje zákonné zmocnění, čímž se splňuje zákonnost zpracování podle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR, u veřejnoprávních původců pak v některých případech také podle čl. 6 odst. 1 písm. e) GDPR (v obou případech musí být výchozím zdrojem právo Unie nebo právo ČR). U veřejnoprávních původců je naprostá většina dokumentů obsahujících osobní údaje vedena právě na základě zákonného zmocnění nebo za účelem splnění úkolu ve veřejném zájmu nebo výkonu veřejné moci. Soupis právních předpisů s uvedenými lhůtami pro uložení dokumentů publikuje Ministerstvo vnitra na svých webových stránkách[16].

Lhůty uvedené ve spisovém a skartačním plánu a účel zpracování se v případě dokumentů s osobními údaji uvádějí i do záznamu o činnostech zpracování podle čl. 30 GDPR (odst. 1 písm. b) a f))[17]. Pokud by došlo k situaci, kdy původce potřebuje uchovat dokumenty z provozních důvodů delší

15 Spisový a skartační plán jako součást spisového řádu vydávaného veřejnoprávním původcem podle § 66 AZ.

16 https://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/metodicka-podpora-a-konzultace-spisova-sluzba-spisova-sluzba.aspx

17 Povinnosti vést záznamy o činnostech zpracování nepodléhá podnik nebo organizace zaměstnávající méně než 250 osob, ledaže zpracování, které provádí, pravděpodobně představuje riziko pro práva a svobody subjektů údajů, zpracování není příležitostné, nebo zahrnuje zpracování zvláštních kategorií údajů nebo osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech. Výjimka je však v praxi neuskutečnitelná právě z důvodu, že zpracování obvykle není příležitostné, ale systémo-

dobu, než je uvedeno ve zvláštních právních předpisech, a sekundárně u veřejnoprávního původce, než je uvedeno ve spisovém a skartačním plánu, je nezbytné, aby byl původce schopen doložit alespoň zákonnost zpracování podle čl. 6 odst. 1 písm. e) GDPR, tj. nezbytnost k výkonu veřejné moci. Lhůta pro uložení dokumentů s osobními údaji by neměla být nepřiměřeně a také neodůvodnitelně dlouhá. Pokud se jedná o uložení dokumentů s osobními údaji u původce, které se neopírá o žádné přímé zákonné zmocnění k výkonu agendy, pak jsou dokumenty s osobními údaji uloženy na základě některého z ostatních důvodů čl. 6 odst. 1 GDPR, např. z důvodu plnění smlouvy nebo na základě souhlasu osoby. U veřejnoprávních původců jsou tyto další podmínky zákonnosti zpracování osobních důvodů méně obvyklé, nicméně mohou převažovat u původců soukromoprávních. Zákonnost zpracování osobních údajů je jedním ze základních parametrů pro další případné uložení po výběru za archiválie.

Článek 6 GDPR Zákonnost zpracování

1. Zpracování je zákonné, pouze pokud je splněna nejméně jedna z těchto podmínek a pouze v odpovídajícím rozsahu:

a) subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů pro jeden či více konkrétních účelů;

b) zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů;

c) zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje;

d) zpracování je nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby;

e) zpracování je nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce;

f) zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě.

První pododstavec písm. f) se netýká zpracování prováděného orgány veřejné moci při plnění jejich úkolů.

2. Členské státy mohou zachovat nebo zavést konkrétnější ustanovení, aby přizpůsobily používání pravidel tohoto nařízení ohledně zpracování ke splnění odst. 1 písm. c) a e) tím, že přesněji určí konkrétní požadavky na zpracování a jiná opatření k zajištění zákonného a spravedlivého zpracování, a to i u jiných zvláštních situací, při nichž dochází ke zpracování, jak stanoví kapitola IX.

3. Základ pro zpracování podle odst. 1 písm. c) a e) musí být stanoven: a) právem Unie nebo b) právem členského státu, které se na správce vztahuje. Účel zpracování musí vycházet z tohoto právního základu, nebo pokud jde o zpracování uvedené v odst. 1 písm. e), musí být toto zpracování nutné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu či při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce. Tento právní základ může obsahovat konkrétní ustanovení pro přizpůsobení uplatňování pravidel tohoto nařízení, včetně obecných podmínek, kterými se řídí zákonnost zpracování správcem, typu osobních údajů, které mají být zpracovány, dotčených subjektů údajů, subjektů, kterým lze osobní údaje poskytnout, a účelu tohoto poskytování, účelového omezení, doby uložení a jednotlivých operací zpracování a postupů zpracování, jakož i dalších opatření k zajištění zákonného a spravedlivého zpracování, jako jsou opatření pro jiné zvláštní situace, při nichž dochází ke zpracování, než stanoví kapitola IX. Právo Unie nebo členského státu musí splňovat cíl veřejného zájmu a musí být přiměřené sledovanému legitimnímu cíli.

4. Pokud zpracování pro jiný účel, než pro který byly osobní údaje shromážděny, není založeno na souhlasu subjektu údajů nebo na právu Unie či členského státu, který v demokratické společnosti představuje nutné a přiměřené opatření k zajištění cílů uvedených v čl. 23 odst. 1, zohlední správce v zájmu zjištění toho, zda je zpracování pro jiný účel slučitelné s účely, pro něž byly osobní údaje původně shromážděny, mimo jiné:

a) jakoukoli vazbu mezi účely, kvůli nimž byly osobní údaje shromážděny, a účely zamýšleného dalšího zpracování;

vé a agendové. Proto, by měli mít záznamy vypracovány správci a zpracovatelé nehledě na tuto výjimku. Vzorové záznamy o činnostech zpracování pro obce I. stupně https://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/vzorove-dokumenty.aspx

b) okolnosti, za nichž byly osobní údaje shromážděny, zejména pokud jde o vztah mezi subjekty údajů a správcem;
c) povahu osobních údajů, zejména zda jsou zpracovávány zvláštní kategorie osobních údajů podle článku 9 nebo osobní údaje týkající se rozsudků v trestních věcech a trestných činů podle článku 10;
d) možné důsledky zamýšleného dalšího zpracování pro subjekty údajů; e) existenci vhodných záruk, mezi něž může patřit šifrování nebo pseudonymizace.

Výběr archiválií

Skartační návrh

Původce vyhotoví skartační návrh. Na základě tohoto skartačního návrhu provede pověřený zaměstnanec příslušného archivu odbornou archivní prohlídku dokumentů a razítek, posoudí, zda dokumenty se skartačním znakem A odpovídají kritériím stanoveným zákonem k prohlášení za archiválie. Pokud zjistí, že hodnotu nemají, přeřadí je k dokumentům určeným ke zničení. Posoudí, zda dokumenty se skartačním znakem S nemají trvalou hodnotu, pokud zjistí, že mají, přeřadí je mezi A. Posoudí zařazení dokumentů se skartačním znakem V. Archivář dohodne dobu a způsob předání vybraných archiválií k uložení do příslušného archivu. O předání se sepíše úřední záznam. Povinnou součástí úředního záznamu o předání je soupis předávaných dokumentů, u digitálních dokumentů také údaje nutné pro jejich vyhledání (srv. § 15 odst. 1 AZ – náležitosti soupisu stanoví § 20 a § 21 vyhlášky 259/2012 Sb.). Pokud jde o dokumenty obsahující osobní údaje, lze je podle ustanovení § 13 odst. 3 AZ bez souhlasu fyzické osoby předložit k výběru a trvale uložit v archivu. Podobně se postupuje u dokumentů obsahujících obchodní, bankovní nebo obdobné tajemství, kdy podle ustanovení § 13 odst. 2 AZ lze vyhotovit návrh a provést skartační řízení se souhlasem původce[18]. Byl-li dokument vybrán jako archiválie, původce jej po výběru archiválií opatří doložkou, v níž uvede druh tajemství v dokumentu obsažený. Ochrana obchodního, bankovního nebo obdobného tajemství (přičemž dle komentáře mezi „obdobné tajemství" patří např. i zdravotní tajemství) není vybráním dokumentů za archiválie dotčena. Ustanovení je zcela v souladu také s GDPR, které v čl. 17 odst. 3 písm. d) uvádí výslovnou výjimku z práva být zapomenut pro účely archivace ve veřejném zájmu. Archivy dle archivního zákona jsou oprávněny ukládat trvale archiválie, včetně archiválií obsahujících osobní údaje žijících osob, což vyplývá mj. z čl. 17 a čl. 89 GDPR.

Skartační protokol

Náležitosti skartačního protokolu jsou uvedeny v § 10 odst. 2 AZ, podle tohoto paragrafu protokol obsahuje: „soupis dokumentů nebo souborů dokumentů, které byly vybrány za archiválie, určení, kde bude archiválie uložena, a soupis dokumentů, které lze zničit". Uvádí se také archiv, do jehož péče budou archiválie náležet. Protokol také musí obsahovat poučení o právu určeného původce podat námitku proti výsledku skartačního řízení, a to **do 15 dnů ode dne doručení protokolu** (§ 10 odst. 3 AZ). Pokud by původce uplatnil námitky proti protokolu o provedeném skartačním řízení, rozhoduje o těchto námitkách příslušný správní úřad na úseku archivnictví. Podáním námitky je zahájeno správní řízení. Řízení o podané námitce proti protokolu probíhá podle zákona o archivnictví, procesně subsidiárně v režimu správního řádu. Zničit dokumenty určené ve skartačním řízení ke zničení dle připojeného soupisu lze až po marném uplynutí lhůty pro podání námitek, a v případě podání námitek až po ukončení řízení o námitkách (§ 10 odst. 4 AZ)[19]. Zničením dokumentů se rozumí jejich znehodnocení a to tak, aby nebylo možné znovu rekonstruovat jejich obsah. Zvláštní obezřetnost je třeba věnovat způsobu znehodnocení s ohledem na možné zneužití údajů v dokumentech obsažených. Zejména u dokumentů s osobními údaji, ale i u mnoha dalších, by neadekvátní postup při zničení byl v rozporu s dalšími předpisy. Zničení dokumentů se děje na náklady původce. Archiv přejímá k trvalému uložení jen vybrané

18 Původce podle definice § 2 písm. d) AZ, tj. ten, z jehož činnosti dokument vznikl, byl mu doručen nebo jinak předán. Původcem v tomto případě není „původce" chráněného údaje dle jiných právních předpisů.

19 Lze připustit i situaci, kdy se původce vzdá práva na podání námitek. Pak lze dokumenty původce zničit okamžikem doručení vzdání se práva podat námitky příslušnému archivu.

archiválie. Co zákon v § 10 výslovně neuvádí, ale co by v každém případě mělo být součástí protokolu o skartačním řízení, případně jeho příloh, je informace, že vybrané archiválie obsahují některé z chráněných údajů podle § 13 odst. 2 a 3 AZ, v případě bezpečnostních archivů pak samozřejmě i informace podle § 13 odst. 1 AZ. Důvodem je speciální režim nakládání s takovými dokumenty při dalším zpracování včetně zpřístupňování. Informace o chráněné informaci v archiváliích pak předjímá další postupy při zpracování, např. podle § 37 odst. 2 a 3 apod. a ulehčí získání přehledu o archivním souboru před zahájením zpřístupňovacích prací postupy podle Základních pravidel pro zpracování archiválií (dále viz *kapitola 4* a *Příloha č. 2 této metodiky*)

Výběr archiválií mimo skartační řízení

Soukromoprávní původce nemá povinnost výkonu spisové služby, musí však uchovávat dokumenty a umožnit příslušnému archivu výběr archiválií ze svých dokumentů dle § 3 odst. 2 AZ. Iniciace je na původci, termín dohodne vlastník nebo původce s příslušným archivem (§ 11 AZ). V případě zrušení původce, jeho vstupu do likvidace nebo při prohlášení konkurzu na původce požádá původce o výběr archiválií mimo skartační řízení neprodleně. V určitých vyjmenovaných případech se provádí výběr archiválií mimo skartační řízení i u veřejnoprávního původce (§ 11 odst. 2 AZ) nebo z moci úřední (§ 11 odst. 3 AZ). Po skončení výběru archiválií mimo skartační řízení vyhotoví příslušný archiv protokol. Zejména soukromoprávní původce, protože nemá povinnost vydat spisový řád, musí zvážit, jakým způsobem určí délku uložení dokumentů s osobními údaji a také zákonnost jejich zpracování. Lhůty vyplývající z právních předpisů, typicky mzdové, účetní a další, jsou společné veřejnoprávním i soukromoprávním původcům. Lhůty a účel zpracování se v případě dokumentů s osobními údaji uvádějí i do záznamu o činnostech zpracování podle čl. 30 GDPR (odst. 1 písm. b) a f))[20]. Při výběru archiválií, který je prováděn formou koupě, smlouvy o úschově, je třeba smluvně upravit nejen samotnou akvizici (strany smlouvy, předmět smlouvy atp.), ale také podmínky pro zpracování, zpřístupňování archiválií mj. i s ohledem na případné chráněné údaje v archiváliích (např. osobní / citlivé osobní údaje).

Limity článku 89 GDPR při akvizici archiválií a jejich řešení v českém prostředí

Již při akvizici vede archivář v patrnosti další limity, které pro zpracování osobních údajů pro účely archivnictví stanoví článek 89 GDPR.

Článek 89 GDPR

Záruky a odchylky týkající se zpracování pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely

1. *Zpracování pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely podléhá v souladu s tímto nařízením vhodným zárukám práv a svobod subjektu údajů. Tyto záruky zajistí, aby byla zavedena technická a organizační opatření, zejména s cílem zajistit dodržování zásady minimalizace údajů. Tato opatření mohou zahrnovat pseudonymizaci za podmínky, že lze tímto způsobem splnit sledované účely. Pokud mohou být sledované účely splněny dalším zpracováním, které neumožňuje nebo které přestane umožňovat identifikaci subjektů údajů, musí být tyto účely splněny tímto způsobem.*
2. *Jsou-li osobní údaje zpracovány pro účely vědeckého či historického výzkumu nebo pro statistické účely, může právo Unie nebo členského státu stanovit odchylky od práv uvedených v článcích 15, 16, 18 a 21, s výhradou podmínek a záruk uvedených v odstavci 1 tohoto článku, pokud je pravdě-*

20 Povinnosti vést záznamy o činnostech zpracování nepodléhá podnik nebo organizace zaměstnávající méně než 250 osob, ledaže zpracování, které provádí, pravděpodobně představuje riziko pro práva a svobody subjektů údajů, zpracování není příležitostné, nebo zahrnuje zpracování zvláštních kategorií údajů nebo osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech. Výjimka je však v praxi neuskutečnitelná z toho důvodu, že zpracování obvykle není příležitostné, ale systémové a agendové. Proto, by měli mít záznamy vypracovány správci a zpracovatelé nehledě na tuto výjimku. Vzorové záznamy o činnostech zpracování pro obce I. stupně https://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/vzorove-dokumenty.aspx

podobné, že by daná práva znemožnila nebo vážně ohrozila splnění zvláštních účelů, a tyto odchylky jsou pro splnění těchto účelů nezbytné.

3. *Jsou-li osobní údaje zpracovány pro účely archivace ve veřejném zájmu, může právo Unie nebo členského státu stanovit odchylky od práv uvedených v článcích 15, 16, 18, 19, 20 a 21, s výhradou podmínek a záruk uvedených v odstavci 1 tohoto článku, pokud je pravděpodobné, že by daná práva znemožnila nebo vážně ohrozila splnění zvláštních účelů, a tyto odchylky jsou pro splnění těchto účelů nezbytné.*
4. *Pokud typ zpracování uvedený v odstavcích 2 a 3 slouží zároveň k jinému účelu, povolené odchylky se vztahují pouze na zpracování pro účely uvedené ve zmíněných odstavcích.*

Při přípravě skartačního návrhu a při skartačním řízení **původce v souvislosti s osobními údaji zajistí** zejména tyto činnosti:

- Původce zajistí přípravu dokumentů a spisů s uplynulými skartačními lhůtami, a v případě, že obsahují osobní nebo citlivé údaje, postupuje v souladu s § 13 odst. 3 AZ a čl. 17 GDPR.
- Pokud chce původce po dohodě s příslušným archivem provést skartační řízení později z důvodu, že potřebuje dokumenty pro svoji další činnost a dokumenty obsahují osobní/ citlivé osobní údaje, vyhodnotí původce, jakým způsobem bude schopen odůvodnit prodloužení lhůty pro uložení z hlediska ochrany osobních údajů a požadavků GDPR.
- Původce prověří délku skartačních lhůt (včetně spouštěcí události), zejména pokud délka (spouštěcí událost) vyplývá z právních předpisů, a její uplynutí.
- Předá archiváři informaci o chráněných údajích včetně osobních údajů a citlivých osobních údajů, které jsou součástí obsahu dokumentů navrhovaných do skartačního řízení.
- Předá archiváři informaci o době vzniku dokumentu s osobními a citlivými osobními údaji a věkových skupinách, kterých se typicky osobní/citlivé osobní údaje v dokumentech a spisech týkají (orientačně).
- Původce zváží předání případných spisovenských/registraturních pomůcek k dokumentům, zejména jmenných kartoték a jmenných rejstříků, pokud jsou k agendě vedeny.
- Po uplynutí lhůty pro podání námitek proti protokolu o skartačním řízení nebo výběru mimo skartační řízení (případně po vypořádání námitek nebo při vzdání se práva podat námitky) zajistí původce neprodleně zničení dokumentů určených v protokolu ke zničení a to tak, že dojde k znehodnocení a není dále možné znovu rekonstruovat jejich obsah.
- Původce předá neprodleně dokumenty a spisy vybrané za archiválie k trvalému uložení do archivu.
- Původce zajistí poučení zaměstnanců o povinnostech souvisejících s ochranou osobních údajů a to v případě nahlížení do archivních souborů uložených v archivu zaměstnancem původce podle § 37 odst. 7[21] a § 38 odst. 5 AZ, tj. nahlížení ze služebních/pracovních, nikoliv soukromých důvodů zaměstnance původce.
- Původce zajistí úplnou informaci o struktuře a vazbách mezi informacemi v případě databází s osobními údaji.

Při skartačním řízení **archivář v souvislosti s osobními údaji zjišťuje** z důvodu budoucího zpracování:

- zda akvizované dokumenty obsahují osobní, citlivé osobní nebo jiné chráněné údaje, informaci si poznamená, ideálně do protokolu o výběru archiválií, ale také lze do spisu o původci, záznamu o předání, případně do dalších informačních systémů, které budou využity jako informační zdroj při zpracování archivního souboru v archivu;
- zda lze současně s dokumenty obsahujícími osobní, citlivé osobní nebo jiné chráněné údaje akvizovat i rejstříky vedené původcem;
- zda se jedná o osobní nebo citlivé osobní údaje;
- o jaké osobní případně citlivé osobní případně další chráněné údaje se jedná (jméno, příjmení, datum narození, pohlaví, zdravotní stav atp.);
- jaký je rozsah osobních a citlivých osobních údajů (nahodilé, systémové – kartotéky, rejstříky, sčítací operáty, specializované agendy);

21 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31. 1. 2022 se jednalo o § 37 odstavec 13 AZ.

- zda je účelné a možné provést minimalizaci či pseudonymizaci osobních údajů, aniž by došlo ke znehodnocení trvalé hodnoty budoucí archiválie, a to již před výběrem za archiválie;
- zvážit možnost využití dalších technických a pseudonymizačních prostředků při zpracování v archivu;
- zda původce spravoval osobní údaje a citlivé osobní a jiné chráněné údaje v souladu s právními předpisy, případně jaký byl účel zpracování údajů u původce (případně zmocnění podle čl. 6 GDPR) – v případě monotematických agend (např. sčítání). Tento fakt může mít vliv na další zpracování a zpřístupňování;
- zda původce (zejména soukromoprávní) uvádí a požaduje v rámci smluvního vztahu (smlouva kupní, darovací, o úschově) nějaké zvláštní podmínky týkající se zpracování a zpřístupňování včetně případné ochrany osobních údajů, a zda tyto podmínky promítne do smlouvy (?). (Pokud je smluvní strana zároveň subjektem osobních údajů uvedených v archiváliích, je vhodné upravit smluvně podmínky nahlížení do archiválií). Přitom archiv také zváží, zda podmínky akvizice nejsou v rozporu s úkoly archivu.

4. Minimalizace osobních údajů při výběru a zpracování

Článek 89 GDPR mluví o výjimkách a odchylkách při zpracování osobních a citlivých osobních údajů pro účely archivace ve veřejném zájmu. Základní podmínkou pro možnost využívání Nařízením deklarované výjimky pro archivnictví je zavedení technických a organizačních opatření, která povedou k minimalizaci údajů. Nástroje, které lze pro dosažení tohoto cíle použít, jsou pseudonymizace, anonymizace a organizační opatření, kterými je řízený přístup k informacím v archiváliích na základě rolí. Rozdíl mezi anonymizací a pseudonymizací je vysvětlen v kapitole Základní pojmy. O anonymizaci mluvíme v situaci, kdy jde o proces nevratný, neumožňující rekonstrukci původně anonymizované informace. Pseudonymizací je proces znečitelnění informace, ale s možností její následné rekonstrukce. V archivnictví se v zásadě uplatňují oba procesy, byť archivní zákon zná terminologicky pouze jeden z nich.
Mezi nástroje minimalizace patří:

- Pseudonymizace
- Anonymizace
- Řízený přístup k informacím v archiváliích a o archiváliích na základě rolí.

Minimalizace při výběru

Minimalizací je preference postupů, které vedou ke zpracování jen údajů nutných k dosažení cíle. Jako opomíjený, ale přesto důležitý prostředek minimalizace údajů se nepochybně nabízí také dostatečná prevence v předarchivní péči. Nejde o výzvu nevybírat k trvalému uložení jako archiválie dokumenty s osobními a citlivými údaji, protože taková výzva by byla v přímém rozporu s definicí archivů jako paměťových institucí. Při výběru archiválií archiváři postupují podle archivního zákona, zejména pak určením/posouzením trvalé hodnoty dokumentu podle ustanovení §§ 4, 5 AZ a *Přílohy č. 2* AZ, tj. používají kritérium doby vzniku, obsahu, původu a vnějších znaků. Archiválie obsahující osobní nebo citlivé osobní údaje vybíráme k trvalému uložení při splnění těchto parametrů, tj. jde o informace trvalé hodnoty, nikoliv samoúčelně pouze z důvodu existence osobního nebo citlivého osobního údaje v dokumentu nebo z jiných zákonem neupravených důvodů. Tedy stručně řečeno nevybíráme dokument k trvalému uložení za archiválii z důvodu přítomnosti osobního nebo citlivého osobního údaje, ale z důvodu splnění zákonných kritérií pro určení trvalé hodnoty. Neveřejnost informace předkládané původcem k výběru ve skartačním nebo mimo skartační řízení nemusí být nezbytně důvodem k trvalému uložení a trvalá hodnota takového dokumentu, byť prvoplánově zajímavá, může být časově omezená a sporná (např. soudní civilní agendy). Prvním preventivním opatřením při ochraně osobních a citlivých osobních údajů, které nelze opomíjet, je tedy prevence při výběru a důsledné dodržování kritérií výběru archiválií.

Při výběru databází je nezbytné zvážit rozsah dat vybíraných za archiválie a zbytnost či nezbytnost výběru osobních a citlivých údajů v nich, v případě výběru takových údajů si jako součást popisu obsahu pomocných metadatových souborů vyžádat informaci o přítomnosti osobních či citlivých údajů (žijících) osob v databázi a to v rámci souboru info.txt (ukládání databází a jejich popis při akvizici viz *Příloha č. 2*)

V některých případech dochází k minimalizaci údajů již při výběru za archiválie dokonce na základě zákonného zmocnění pro danou agendu. Příkladem jsou poslední dvě sčítání lidu, provedená v České republice v letech 2011 a 2021, kdy sčítací operáty byly předány k trvalému uložení na základě zvláštních právních předpisů[22] již v anonymizované podobě. Do budoucna je nutné s obdobnými situacemi, které fakticky zákonnými prostředky zúží možnost výběru plnohodnotné neanonymizované informace k trvalému uložení, počítat a také důkladně zvážit skutečnou trvalou hodnotu již před předáním k trvalému uložení takto ze zákonných důvodů anonymizovaných dokumentů.

22 Ustanovení § 22 odst. 4 zákona 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 – „Po ukončení zpracování výsledků sčítání, nejpozději do 3 let od rozhodného okamžiku sčítání, budou sčítací formuláře zařazeny do skartačního řízení. Sčítací formuláře převedené do elektronické podoby při zpracování a elektronické formuláře vyplněné povinnými osobami budou anonymizovány a předány k trvalému uložení do Národního archivu.“, ustanovení § 9 odst. 2 zákona 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 – „Anonymizované údaje ze sčítacích formulářů předá Úřad v elektronické podobě k trvalému uložení do Národního archivu“.

Při akvizici archivních souborů od soukromoprávních původců je nezbytné v nabývací dokumentaci (smlouvy kupní, darovací, o úschově) uvést, zda jsou osobní/osobní citlivé údaje součástí ukládaného archivního souboru (pokud je to známo), seznámit zůstavitele se zákonnými pravidly pro zpřístupňování archiválií s osobními / citlivými osobními údaji a upravit případné omezení pro zpracování a zejména zpřístupnění podle požadavků zůstavitele. Současně se ovšem důrazně doporučuje zvážit trvalé uložení, jestliže by prodávající, dárce, uschovatel stanovil výrazné a dlouhodobé restriktivní podmínky pro zpřístupnění nad limity obecné ochrany a zpřístupnění archivních souborů a archivních souborů s osobními / citlivými osobními údaji uvedenými v archivním zákoně.

Minimalizace při zpracování

Minimalizace lze v archivních procesech mimo předarchivní péči (viz výše) dosáhnout také zpracováním, které neumožňuje nebo přestane umožňovat identifikaci konkrétní osoby. Procesy zpracování archiválií v archivu jsou v základu tři, přičemž je nutné zahrnout ještě proces čtvrtý – digitalizaci:

- Třídění
- Pořádání
- Popis
- Digitalizace

Pravidla minimalizace při třídění

Podle Základních pravidel článku 2.6 se každý archivní soubor vymezuje na základě provenienčního nebo pertinenčního principu. Již v této fázi zpracování archivního souboru je z hlediska ochrany osobních/citlivých údajů důležitá identifikace případných osobních / citlivých osobních údajů a jejich rozsah, který může být absolutní (sčítací operáty), lokalizovaný (personální agenda jako věcná skupina), nebo minimální (nahodile napříč archivním souborem) nebo žádný (mapy). Důležitá je také identifikace jednotlivých částí archivního souboru a v případě souboru na základě provenienčního principu zejména identifikace archiválií dalších původců, kdy je podle Základních pravidel nutné takové archiválie vyčlenit do příslušného archivního souboru. Vyčlenění archiválií do jiného archivního souboru má vliv na zpřístupňování podle § 37 odst. 7[23] AZ (nahlížení původcem), kdy původce není omezen ochranou osobních / citlivých osobních údajů při nahlížení do archiválii z jeho provenience. Předávající jako účastník skartačního řízení nebo výběru mimo skartační řízení a původce nemusí být nutně totožný subjekt.

Další kolizní situaci mohou představovat např. úřední dokumenty, které se nacházejí neoprávněně a bez souvislostí v osobním fondu (neoprávněná držba). Pokud by tyto obsahovaly osobní / citlivé osobní údaje žijících osob, nemohou být předmětem nahlížení podle § 37 odst. 7[24] AZ (nahlížení původcem osobního fondu). Uložením v archivu nelze legalizovat předchozí nezákonný postup a pokračovat v nezákonnosti při následné péči o archiválie v archivu. Takové dokumenty vybrané za archiválie by měly být vyčleněny do provenienčně správného archivního souboru a při nahlížení se pak řídí postupy podle § 37 odst. 2 a 3 AZ. Skutečný původce a úřední původci vymezení v § 37 odst. 7 AZ a § 38 odst. 5 AZ do takového archivního souboru mohou přistupovat při nahlížení bez ohledu na ochranu osobních / citlivých osobních údajů. Uvedená situace může být velmi komplikovaná s ohledem na smluvní závazky, archivy by na její řešení měly pamatovat již při vzniku těchto závazků a do smluv uvést možnost přetřídění do provenienčně správného archivního souboru včetně následků při nahlížení pro prodávající, dárce či uschovatele.

Pravidla minimalizace při pořádání

V rámci získávání informací o archivním souboru před zahájením zpřístupňovacích prací je vhodné:

- zjistit, s ohledem na ochranu osobních / citlivých osobních údajů v rámci průzkumu archivního souboru, přítomnost osobních / citlivých osobních údajů, případně přítomnost celků a agend, pro které jsou osobní / citlivé osobní údaje typické, případně se vyskytují systematicky (např. personální agenda),
- zjistit, zda smlouvy týkající se archivního souboru (o úschově, kupní, darovací), skartační protokoly

23 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31.1.2022 se jednalo o odstavec č. 13 § 37 AZ.

24 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31.1.2022 se jednalo o odstavec č. 13 § 37 AZ.

a další nabývací dokumenty obsahují informace o osobních / citlivých osobních údajích v archivních souborech a informace o omezeních těchto údajů při zpracování a zpřístupnění.
- pokud byl na dokumenty (archiválie) uplatněn spisový plán nebo jiné schéma třídění, identifikovat věcné skupiny s výskytem osobních / citlivých osobních údajů.
- při umělém přetřídění a výběru pořádacího schématu identifikovat, a pokud je to možné také seskupit (např. podle agend (personální agenda), organizační struktury apod.), archiválie s osobními/citlivými osobními údaji (u databází obdobně, viz *Příloha č. 2*).
- provést hodnocení rizikovosti archivního souboru z hlediska výskytu a ochrany osobních a citlivých osobních údajů, vychází se z obecného hodnocení rizik dle skupin tematické evidence PEvA (NAD) (viz *Příloha č. 1*), u archivních souborů s časovými přesahy a obsahovými odchylkami se posuzuje individuálně podle návodu v kapitole Archivní soubory s osobními údaji v České republice.

Pravidla minimalizace při vytváření archivního popisu a v archivních pomůckách

Při zpracování archivních pomůcek se postupuje podle základních principů pro popis entit uvedených v Základních pravidlech. V rámci archivního popisu se ponechávají:
- osobní údaje původců archivních souborů evidovaných v evidenci NAD,
- osobní údaje v úvodech a tirážích archivních pomůcek,
- jména zpracovatelů a schvalovatelů archivních pomůcek (jméno, příjmení, titul/tituly),
- jména fyzických osob v názvech jiných tříd entit (korporace, události, díla/výtvory, geografické objekty),
- jména veřejných činitelů či jména osob jinak veřejně známých,
- jména fyzických osob v souvislosti s udělováním čestných ocenění, akademických, pedagogických, úředních, vědeckých, vojenských a šlechtických titulů,
- jména autorů zveřejněných i nezveřejněných děl (např. fotografie),
- jména a příjmení (případně další údaje) zveřejněná nebo veřejně přístupná podle jiných právních předpisů,
- jména a příjmení (případně další údaje) z archivních souborů podle § 37 odst. 5 AZ[25].

U ostatních osobních / citlivých osobních údajů žijících fyzických osob se při archivními popisu dbá na ochranu osobních / citlivých osobních údajů, které by neměly být veřejně přístupné mimo pravidla pro nahlížení do archiválií podle § 37 AZ. Znepřístupnění může být při archivním popisu provedeno skrytím prvku obsah/regest, např. přenesením osobního / citlivého osobního údaje do služební poznámky, kde budou čekat na vytvoření přístupového bodu, nebo znepřístupněním celé jednotky popisu.

Pravidla minimalizace při digitalizaci

Archivní soubory k digitalizaci se vybírají podle vnitřních postupů stanovených jednotlivými archivy (frekventovanost využívání, fyzický stav archiválií, výskyt osobních údajů atd.). Při výběru archivních souborů k digitalizaci se zohlední rizika související s případnou přítomností osobních / citlivých osobních údajů v digitalizovaných archiváliích. Vyhodnocení těchto rizik archiv promítne do celého procesu digitalizace. Proces digitalizace zahrnuje činnosti přípravné, jako je foliování/paginování archiválií určených k digitalizaci (konzervátorské zásahy, kontrola správného sledu např. u aktového materiálu atd.), distribuce k vlastní digitalizaci (včetně úpravy případných smluv, probíhá-li digitalizace prostřednictvím externích dodavatelů), práci na digitalizační lince, uložení a označení digitalizátů, vytvoření anonymizované kopie digitalizátů, případné zpřístupňování anonymizovaných kopií digitalizátů a kontrola těchto činností. V případě archivních souborů s osobními / citlivými osobními údaji žijících fyzických osob archiv doplní proces o metody bezpečné pseudonymizace digitalizátu určeného k nahlížení (pokud se nejedná o archivní soubory z výjimky § 37 odst. 5 AZ). Archiv si stanoví procesy, přístupová oprávnění a vyhodnotí rizika související s uložením digitalizátů s ohledem na kybernetickou bezpečnost a ochranu osobních údajů, přičemž se řídí platnými právními předpisy a interními předpisy kybernetické bezpečnosti a ochrany osobních údajů.

V případě archiválií s osobními údaji, které nepožívají výjimky z ochrany osobních údajů a které jsou „digital born“, se využijí při zpřístupňování anonymizační nástroje digitálního archivu.

25 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31.1.2022 se jednalo o odstavec č. 11 § 37 AZ.

Minimalizace prostřednictvím řízeného přístupu k informacím v archiváliích a o archiváliích na základě rolí

Při všech činnostech od předarchivní péče přes zpracování (třídění, pořádání, popis, digitalizaci) archiválií postupují zaměstnanci archivů podle právních předpisů, interních předpisů a metodik a jsou vázáni povinností mlčenlivosti. Interní předpisy jednotlivých archivů pak upravují další postupy a práva jednotlivých zaměstnanců k přístupu do depozitářů s uloženými archivními soubory, badatelen a přípraven a do uložišť digitalizátů a zpracovatelských systémů (ELZA, Vademecum, CAM, Portál NDA a další). Nahlížení a práce s archiváliemi a informacemi o nich vyplývají ze služebního zařazení, pracovněprávního postavení a z jednotlivých individualizovaných zmocnění a rolí v rámci provozu a systémů provozovaných archivem. Základem je dodržování příslušných právních a interních předpisů a využívání jmenovitých účtů s konkrétními hesly a nesdílení individuálních účtů a hesel k nim v rozporu s těmito předpisy.

Pravidla minimalizace při předkládání archiválie s osobními/citlivými údaji k nahlížení

Při předkládání archiválie k nahlížení neúřednímu badateli (tj. badateli, který nezastupuje původce archivního souboru, ani nejde o nahlížení podle § 38 odst. 5 AZ) se postupuje podle § 37 AZ a paragrafů souvisejících. Předkládají se archiválie starší 30 let (počítáno od doby vzniku dokumentu, nikoliv od počátku statutu archiválie (tj. výběrem za archiválii) s výjimkou archiválií zveřejněných (§ 37 odst. 1 AZ) a archiválií veřejně přístupných jako dokumenty (§ 37 odst. 5 AZ), které se předkládají k nahlížení bez omezení. Pokud archiválie byla zveřejněna nebo byla veřejně přístupná jako dokument a obsahuje osobní/ citlivé osobní údaje, lze tato ustanovení použít a archiválii zpřístupnit, pokud předchozí zveřejnění bylo v souladu s právním řádem ČR.

Archivní soubory, které požívají výjimky z ochrany osobních/ citlivých osobních údajů při badatelském nahlížení, jsou uvedeny v ustanovení § 37 odst. 5[26] AZ. Jde o nahlížení identifikovaného badatele v badatelnách archivů včetně badatelen digitálních. Při nahlížení do těchto archivních souborů není třeba získat souhlas osoby, jejíž osobní/citlivé osobní údaje jsou v archiváliích obsaženy.

„… se nevztahují na archiválie vzniklé před 1. lednem 1990 z činnosti vojenských soudů a prokuratur všech stupňů, bezpečnostních složek podle zákona o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek, jakož i mimořádných lidových soudů, Státního soudu, Národního soudu a společenských organizací a politických stran sdružených v Národní frontě, na archiválie vzniklé z činnosti orgánů německé okupační správy na území odstoupeném Říši i v Protektorátu Čechy a Morava v letech 1938 až 1945, na archiválie, které již byly před podáním žádosti o nahlížení do nich veřejně přístupné, jakož i na archiválie, které byly jako dokumenty veřejně přístupné před prohlášením za archiválie.“

Postup pro předkládání ostatních archiválií s osobními údaji je upraven v ust. § 37 odst. 2 AZ:

„Do archiválií obsahujících osobní údaje žijící osoby lze nahlížet, nevznesla-li tato osoba písemně námitky. Archiv osobu písemně vyrozumí o podané žádosti o nahlížení do archiválií; jedná-li se o vyrozumění nejméně třiceti osob, lze je doručit veřejnou vyhláškou vyvěšenou na úřední desce archivu, a nezřizuje-li archiv úřední desku, na úřední desce státního oblastního archivu, v jehož obvodu má archiv sídlo. Ve vyrozumění uvede údaje podle § 35 odst. 1 písm. a) až c), osobní údaje osoby, které mají být zpřístupněny, období, ve kterém bude do archiválií nahlíženo, a poučení o právních následcích podání a nepodání námitky ve stanovené lhůtě. Námitku proti nahlížení do archiválií podle věty první může vznést osoba do 30 dnů ode dne doručení vyrozumění. Z námitky musí být zřejmé, jakých osobních údajů se týká. Nevznese-li osoba námitky ve lhůtě podle věty čtvrté, má se za to, že s nahlížením do archiválií souhlasí. Na doručování a počítání lhůt se vztahuje část druhá správního řádu.“

26 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31.1.2022 se jednalo o odstavec č. 11 § 37 AZ.

Postup pro předkládání ostatních archiválií s citlivými osobními údaji je upraven v § 37 odst. 3 AZ:

Do archiválií vztahujících se k žijící fyzické osobě, jejichž obsahem jsou citlivé osobní údaje, lze nahlížet jen s předchozím písemným souhlasem této osoby. Archiv požádá dotčenou osobu o souhlas s nahlížením do těchto archiválií. V žádosti uvede údaje podle § 35 odst. 1 písm. a) až c), citlivé osobní údaje osoby, které mají být zpřístupněny, a období, ve kterém bude do archiválií nahlíženo.

Postupy uvedené v ustanovení § 37 odst. 2 a 3 pokrývají většinu situací souvisejících s českými archivními soubory, nikoliv však všechny. V části archivních souborů se nacházejí osobní/citlivé osobní údaje osob, pro které nelze získat kontaktní údaje na tyto osoby z českých státních registrů (ROB, ISEO) a nejsou dostupné archivu ani jiným způsobem (např. z evidence badatelů atp.).

České právní předpisy nepoužívají na rozdíl od zahraničních (srv. archivní zákony jednotlivých spolkových zemí SRN, Francie, Maďarska a dalších) pomocné lhůty pro stanovení konce ochrany osobního a citlivého osobního údaje.

Jde o známý vzorec, kdy je archiválie s osobními/citlivými osobními údaji zpřístupňována následujícím postupem:

1. *Znám-li datum úmrtí fyzické osoby, zpřístupním archiválii s jejími osobními/osobními citlivými údaji x let po uplynutí od doby smrti,*
2. *neznám-li datum úmrtí, ale znám-li datum narození fyzické osoby, zpřístupním archiválii s osobními/citlivými osobními údaji této fyzické osoby x let od data narození,*
3. *neznám-li datum úmrtí ani datum narození fyzické osoby, zpřístupním archiválii s osobními/citlivými údaji x let od data vzniku dokumentu.*[27]

V některých případech zákony počítají s tím, že ochrana údajů při zpřístupňování po smrti fyzické osoby přechází na přeživšího manžela/manželku, potomky, případně rodiče.

V souvislosti s touto zahraniční praxí lze pouze **doporučit** (vzhledem k neexistující právní úpravě v české legislativě) zavést **do české archivní praxe** při zpracování a zpřístupňování archiválií (konkrétní archiválie s osobními/ citlivými osobními údaji a využívání osobních údajů v archivním popisu) část výše uvedeného procesu, kterou mohou archivy použít poté, co vyčerpají postupy podle ustanovení § 37 odst. 2 a 3 AZ (získání souhlasu osoby, o jejíž osobní/citlivé osobní údaje se jedná), tedy kdy osobu nelze kontaktovat, protože nelze získat její kontaktní údaje, případně postupy podle § 37 odst. 5[28] AZ. Typicky se jedná např. o emigranty, cizí státní příslušníky mimo území ČR, odsunuté osoby, zahraniční studenty atd.). Jedná se o **následující postup**:

1. *Znám-li datum úmrtí fyzické osoby, zpřístupním archiválii (a její případný popis) s osobními/citlivými osobními údaji této fyzické osoby bezprostředně poté, co datum úmrtí zjistím*[29]*,*
2. *neznám-li datum úmrtí, ale znám datum narození fyzické osoby, zpřístupním archiválii s osobními/citlivými osobními údaji této fyzické osoby 100 let od data narození.*[30]

Tento postup je orientační, nejsou zohledněny údaje o délce života mimo území ČR, které mohou být odlišné. Použití časového údaje o vzniku dokumentu (uzavření) per analogiam se zahraniční praxí nelze doporučit, rsp. mělo by být totožné se lhůtou od data narození. Lhůta odvíjející se od vzniku dokumentu/uzavření spisu by mohla být nepřiměřeně krátká a vystavovala by osobní údaje žijících osob nepřiměřenému riziku.

---

27 Spolkový archivní zákon (BArchG) z 10. 3. 2017, § 11 – 10 let po smrti, 100 let od narození, 60 let od vzniku dokumentu, Duryňský archivní zákon z 29. 6. 2018 § 17 odst. 3 – 30 let po smrti, 130 let od data narození, 90 let po uzavření spisu, Šlesvicko-Holštýnský archivní zákon z 11. 8. 1992 § 9 odst. 3 – 10 let po smrti, 90 let od narození, 60 let od vzniku dokumentu…

28 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31. 1. 2022 se jednalo o odstavec č. 11 § 37 AZ.

29 Zdrojem pro zjištění data úmrtí jsou zejména základní registry (Registr obyvatel viz https://www.szrcr.cz/cs/registr-obyvatel, kam archivy přistupují na základě zmocnění zákonem č. 111/2009 Sb.), ale mohou to být také další úřední dokumenty (matriční záznamy, úmrtí listy apod.).

30 Tato hranice by za současného stavu populace ČR měla eliminovat riziko neoprávněného zpřístupnění osobních/citlivých osobních údajů žijící fyzické osoby a její identifikovatelnosti na minimum.

5. Účel nahlížení a jeho vliv na ochranu osobních údajů při nahlížení

Účel nahlížení do archiválií je uveden jako informace, kterou badatel uvádí v badatelském listu (*Příloha č. 1 Přílohy č. 3* vyhlášky č. 645/2004 Sb.), rozlišuje se účel úřední a účel soukromý. Účel nahlížení uvedený v badatelském listu zavazuje badatele k využití informací získaných z archiválií jen v mezích tohoto účelu (Badatelský řád, čl. 3 odst. 5, *Příloha č. 3* vyhlášky č. 645/2004 Sb.), při využití ve vědeckých pracích nebo při zveřejnění je povinen uvést název archivu a citaci archiválie. Účel nahlížení zároveň představuje křižovatku pro různé procesy zpřístupňování archiválií k nahlížení.

Úřední nahlížení do archiválií

Východiskem pro úřední nahlížení je ustanovení § 38 odst. 5 AZ,

„Organizační složky státu, ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, zpravodajské služby České republiky, územní samosprávné celky, jakož i osoby, které jsou podle zvláštních právních předpisů oprávněny nahlížet do dokumentů, jsou oprávněny nahlížet v archivech do archiválií, jejichž původcem je stát nebo územní samosprávný celek. Je-li nezbytné nahlížet do těchto archiválií mimo archiv, v němž jsou uloženy, mohou být zapůjčeny za předpokladu, že vypůjčitel se písemně zaváže, že archiválie v úplnosti vrátí v dohodnuté lhůtě a nepoškozené.“

které v návaznosti na ustanovení § 37 odst. 7 téhož zákona

„Ustanovení odstavců 1 až 3 se nevztahují na původce archiválií; tyto subjekty mohou nahlížet do archiválií, jichž jsou původci, bez omezení. Ustanovení věty první se použije obdobně i na právní nástupce původců archiválií. Ustanovení odstavců 1 až 3 se dále nevztahují na subjekty uvedené v § 38 odst. 5; tito mohou nahlížet do archiválií, jejichž původcem je stát či územní samosprávný celek, bez omezení.“

umožňuje nahlížení do archiválií původcům archivních souborů, jejich právním nástupcům a skupině subjektů vymezené v § 38 odst. 5, a to bez ohledu na ochranu osobních nebo citlivých údajů v archiváliích uvedených. Pro tento účel – úřední – a tuto vymezenou skupinu subjektů se do vymezené a přesně definované množiny archivních souborů (archiválie, jejichž původcem je stát nebo územní samosprávný celek, nikoliv do všech!) nahlížení umožňuje bez dalších omezení, či případného souhlasu subjektu údajů. Pro možnost úředního nahlížení do archiválií bez souhlasu subjektu údajů musí být současně splněny následující 3 podmínky:

1. účel nahlížení je úřední a současně
2. v pozici badatele je původce – tj. pověřený, resp. zplnomocněný zaměstnanec původce nebo subjektu podle § 38 odst. 5 AZ, který disponuje zmocněním, pověřením či plnou mocí podepsanou osobou oprávněnou jednat za původce, čímž se prokáže danému archivu (původce, který plnou moc či pověření osobě podepsal, si musí být vědom své odpovědnosti za nahlížení a další využití informací získaných nahlížením do archiválií danou osobou) a současně
3. archivní soubor, do kterého je nahlíženo, je archivní soubor původce, jeho právního nástupce nebo je původcem archivního souboru stát nebo územně samosprávný celek.

Tímto procesem umožněné nahlížení neznamená fakticky prolomení ochrany osobních údajů, byť jsou zpřístupněny k nahlížení bez souhlasu subjektu údajů. Důvodem je, že nahlížejícím badatelem je původce dokumentů nebo badatel v úřední pozici, který je vázán povinností mlčenlivosti podle zvláštního právního předpisu.

Soukromé nahlížení do archiválií

Soukromým nahlížením se rozumí nahlížení badatelem, který není úředním badatelem ve smyslu článku 5.1. této metodiky. Východiskem pro soukromé nahlížení do archiválií je § 37 odst. 1, 2 a 3 AZ, s výjimkami pro některé vymezené množiny archivních souborů upravenými v § 37 odst. 5 a 6 AZ [31] (archivní

31 Ve znění od 1. 2. 2022, ve znění do 31. 1. 2022 se jednalo o odstavce č. 11 a 12 § 37 AZ.

soubory konkrétních vyjmenovaných původců z totalitních období a statistické soubory dat). V případě nahlížení soukromého se uplatňují postupy ochrany osobních a citlivých osobních údajů žijících osob v plném rozsahu, tj. konkrétně postupy v případě ochrany osobního údaje uvedené v § 37 odst. 2 AZ,

„Do archiválií obsahujících osobní údaje žijící osoby lze nahlížet, nevznesla-li tato osoba písemně námitky. Archiv osobu písemně vyrozumí o podané žádosti o nahlížení do archiválií; jedná-li se o vyrozumění nejméně třiceti osob, lze je doručit veřejnou vyhláškou vyvěšenou na úřední desce archivu, a nezřizuje-li archiv úřední desku, na úřední desce státního oblastního archivu, v jehož obvodu má archiv sídlo. Ve vyrozumění uvede údaje podle § 35 odst. 1 písm. a) až c), osobní údaje osoby, které mají být zpřístupněny, období, ve kterém bude do archiválií nahlíženo, a poučení o právních následcích podání a nepodání námitky ve stanovené lhůtě. Námitku proti nahlížení do archiválií podle věty první může vznést osoba do 30 dnů ode dne doručení vyrozumění. Z námitky musí být zřejmé, jakých osobních údajů se týká. Nevznese-li osoba námitky ve lhůtě podle věty čtvrté, má se za to, že s nahlížením do archiválií souhlasí. Na doručování a počítání lhůt se vztahuje část druhá správního řádu.“

v případě citlivého osobního údaje uvedené v § 37 odst. 3 AZ.

„Do archiválií vztahujících se k žijící fyzické osobě, jejichž obsahem jsou citlivé osobní údaje, lze nahlížet jen s předchozím písemným souhlasem této osoby. Archiv požádá dotčenou osobu o souhlas s nahlížením do těchto archiválií. V žádosti uvede údaje podle § 35 odst. 1 písm. a) až c), citlivé osobní údaje osoby, které mají být zpřístupněny, a období, ve kterém bude do archiválií nahlíženo.“

Zatímco u osobního údaje, pokud subjekt údajů nepodá námitku proti nahlížení, lze nahlížení badateli umožnit na základě této nečinnosti subjektu údajů, kterou zákon fakticky vnímá jako pasivní souhlas. U citlivého osobního údaje (postup podle odst. 3) je situace přesně opačná a nevyjádření se subjektu údajů znamená faktický nesouhlas s umožněním nahlížení. K získání souhlasu a oslovení konkrétní fyzické osoby, které ochrana osobního nebo citlivého osobního údaje svědčí, mohou archivy využít základní registry na základě zákona č. 111/2009 Sb., kde jsou archivy uvedeny mezi orgány veřejné moci a jako takové mohou a mají při své činnosti využívat referenční údaje základních registrů. Situaci, kdy pravděpodobně žijící fyzickou osobu není možné prostřednictvím registrů ČR ztotožnit, nelze řešit tak, že její osobní nebo citlivé osobní údaje archiv zpřístupní k nahlížení. Nemožnost nalézt a kontaktovat osobu, které osobní a citlivé osobní údaje svědčí, neznamená, že osobní a citlivé osobní údaje takové osoby nepožívají ochrany a lze je bez dalšího předložit badateli. Takové archiválie tedy archiv buďto nezpřístupní nebo zváží zpřístupnění v pseudonymizované podobě (srv. čl. 7 metodiky).

Nahlížení za soukromým účelem prostřednictvím původce

V archivní praxi narážíme na situaci, kdy badatel žádá o zpřístupnění archiválií či archivních souborů, které se jej týkají, tedy které obsahují jeho osobní či citlivé osobní údaje (případně osob jemu blízkých) a jsou v ochranné lhůtě podle § 37 odst. 1 archivního zákona. V jiné situaci může badatel žádat o nahlížení do archivních souborů (obvykle jednotlivin), které se jej netýkají přímo (např. informace o původních majitelích zakoupené nemovitosti apod.), ale které potřebuje pro účely správního, restitučního nebo jiného řízení (např. v souvislosti s majetkem, jehož je vlastníkem).

V těchto situacích se nabízí využít k jejich řešení původce archivního souboru (nebo jeho právního nástupce).

Je nutné odlišovat nahlížení do dokumentů a spisů u původce od nahlížení do dokumentů a archiválií původce vybraných k trvalému uložení a umístěných v archivu. Tyto procesy bychom neměli zaměňovat: příkladem je nahlížení do matrik podle zákona o matrikách u původce, když jde o dokumenty, a nahlížení do matrik podle zákona o archivnictví, když jde o archiválie.

Původce může svá práva k nahlížení v roli původce přenést na další osobu, ale je nutné mít na paměti, že původce sám je v nahlížení do archivních souborů limitován (§ 37 odst. 11 archivního zákona, dále povinnost mlčenlivosti, povinnosti ze zvláštních právních předpisů).

Nahlížení do dokumentů a spisů u původce

Obecně se nahlížení do dokumentů/spisů u původce (než se stanou archiváliemi) řídí zvláštními právními předpisy, procesně pak vždy subsidiárně správním řádem (z. č. 500/2004 Sb.). Nahlížení do spisu u původce podle správního řádu rozlišujeme na nahlížení účastníkem řízení a jeho právním zástupcem (§ 38 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb.,) a nahlížení dalšími osobami, které prokáží právní zájem, i když nejsou účastníky řízení.[32] Nahlížení do některých speciálních agend má pak samostatnou právní úpravu (např. nahlížení do matrik na matričním úřadě). Samostatným tématem pak je právo na svobodný přístup k informacím podle informačního zákona.

Nahlížení do kopií archiválií poskytnutých původci

Jedním z možných postupů je poskytnout kopii archiválie původci na základě § 37 odst. 7 archivního zákona. Původce pak může na základě požadavku žadatele (ať už podle zákona č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím, zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, nebo jiného právního předpisu) vyřídit žádost postupy podle procesních a hmotněprávních předpisů uplatnitelných v předarchivní fázi (včetně případně svých speciálních postupů, pravidel a výjimek z nahlížení, které nemusí být archivu známy)[33]. Výhodou tohoto řešení je, že postupy, kterými se nahlížení a přístup k informaci u původce realizují, jsou upraveny v právních předpisech a ti, kteří podle nich postupují, je znají ze své odborné a úřední praxe, zatímco archivům tyto předpisy nemusí být známy. Tento postup vyžaduje spolupráci s původcem, který musí být o zvoleném postupu informován a musí s ním souhlasit.

Nahlížení do archiválií na základě plné moci původce

Dalším možným postupem je umožnit nahlížení žadateli v archivu do archiválie na základě plné moci, pověření, které obsahuje plnohodnotný a informovaný souhlas a zmocnění původce. Původce v ní nejen deklaruje vůli připustit v archivu nahlížení do archiválií, jichž je původcem, třetí osobou, ale také specifikuje archiválie uložené v příslušném archivu, které mají být předmětem nahlížení na základě plné moci. Zmocnění vychází z § 436 a následujících zákona č. 89/2012 Sb., Občanského zákoníku (vzor viz *Příloha č. 3*). Zmocnění se přikládá k badatelskému listu.

Nesprávné interpretace účelu nahlížení

Je důležité také upozornit na jednu opakující se a zažitou chybu v procesu zpřístupňování archiválií nahlížením tzv. „vědeckými“ badateli. Archivy díky nesprávnému výkladu ustanovení § 38 odst. 4 AZ mohou dospět k nesprávnému postupu při ochraně osobních / citlivých osobních údajů v archiváliích v případě vědeckého nahlížení v domnění, že „vědeckému“ badateli lze archiválie předložit bez respektování postupů souvisejících s ochranou osobních / citlivých osobních údajů. Takový závěr je chybný, vyplývá z nesprávné interpretace textu ustanovení, které fakticky umožňuje pouze výjimku pro vědecké nahlížení do archiválií, jejichž **stav zpracování nahlížení neumožňuje**, nikoliv však do archiválií s osobními nebo citlivými osobními údaji, byť v nezpracovaném archivním souboru.

„Nahlížení do archiválií lze v případě uvedeném v odstavci 1 písm. b) výjimečně umožnit vědeckým badatelům a studentům na základě žádosti doložené písemným potvrzením kulturně vědecké instituce o naléhavém časově limitovaném vědeckém nebo výukovém účelu nahlížení.“

Citovaná výjimka tedy ve skutečnosti umožňuje vědeckým badatelům a studentům na základě žádosti a potvrzení kulturně vědecké instituce nahlížení do archivních souborů nezpracovaných (jak je uvedeno v odstavci 1 písm. b) § 38 AZ), ale v žádném případě nepředstavuje zároveň výjimku, která

32 Srv. také stanovisko: ODBOR LEGISLATIVY A KOORDINACE PŘEDPISŮ MINISTERSTVA VNITRA. Stanovisko k problematice vkládání dokumentů do uzavřených spisů, které se týkají pravomocně skončených správních řízení: Č. j. MV-58778-2/LG-2018 [online]. In:. 3. července 2018 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: www.mvcr.cz › soubor › stanovisko-vkladani-dokum--do-uzav-spisu-pdf

33 Srv. např. § 55 odst. 6 zákona o sociálně právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb.

by umožňovala vědeckým badatelům a studentům nahlížení do archiválií (archivních souborů), které obsahují osobní nebo citlivé osobní údaje, a to bez souhlasu osob, kterým tyto údaje svědčí.

Nahlížení do archiválií podle archivního zákona a právo na přístup k informacím podle informačního zákona

Přístup k informacím podle zákona č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím (informačního zákona), nelze zaměňovat za postupy nahlížení do archiválií podle archivního zákona.[34] Podle informačního zákona lze od archivů žádat informace o provozu archivu a jeho běžných činností se všemi limity, které jsou v informačním zákoně uvedeny[35], nikoliv však informace z archivních souborů, protože pravidla jejich zpřístupňování jsou v úplnosti a detailně popsána v archivním zákoně, který je tak ve vztahu k informačnímu zákonu předpisem speciálním. Pravidla pro přístup k informacím platí při nahlížení do spisů u původce a nelze je uplatnit ani přenést na nahlížení do archiválií. K žádosti o nahlížení do archiválií podle informačního zákona přistupujeme jako k žádosti o nahlížení do archiválií podle archivního zákona a žadatele/badatele o tomto správném procesním postupu informujeme.

34 FUREK, Adam a ROTHANZL, Lukáš. Zákon o svobodném přístupu k informacím a související předpis.: Komentář. 2. vydání. Praha: Linde, 2012. str. 66–67: „...pokud byla určitá požadovaná informace uložena v souladu se zákonem o archivnictví a spisové službě v archivu, je při jejím zpřístupnění třeba postupovat v souladu s tímto zákonem, který je dostatečně komplexní úpravou, aby mohl být považován za speciální úpravu k zákonu o svobodném přístupu k informacím ve smyslu § 2 odst. 3 Inf. Z. Tento závěr je plně v souladu se základním účelem zákona o archivnictví a spisové službě, jimž je zajištění potřebné ochrany archiválií. Stane-li se tedy určitý dokument na základě stanoveného postupu archiválií ve smyslu uvedeného zákona, měly by se žádosti o jeho zpřístupnění vyřizovat plně v režimu tohoto zákona."

35 Srv. zákon č. 106/1999 Sb., ustanovení § 2 odst. 3 a § 8a.

6. Povinnosti archiváře při ochraně osobních údajů a důsledky jejich porušení včetně povinnosti mlčenlivosti

Základní povinnost – obecná odpovědnost

Obecně platí, že archivář je povinen počínat si při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s tím tak, aby nevznikla škoda nebo újma. V rámci tzv. obecné odpovědnosti totiž odpovídá archivu jako služebnímu úřadu (organizaci) za škodu, kterou mu zaviněným jednáním způsobí. Zavinění může být nedbalostní nebo úmyslné a služební úřad (organizace) je povinen zavinění archiváře prokázat.

Odbornost a profesionalita povinnost znalosti „archivních postupů“ – jako prevence vzniku újmy

Při své odborné činnosti postupuje archivář vždy s dobrou znalostí všech postupů. Archivář je povinen se průběžně vzdělávat a studovat archivní zákon, prováděcí vyhlášky a další prováděcí předpisy, příslušné interní předpisy a metodiky vztahující se k odborné činnosti a k archivním postupům. I když mají metodiky pouze doporučující charakter, jde o podrobné stanovení konkrétních postupů a procesů, které vychází z nejlepší dobré praxe a ze zkušeností v oboru. Odchýlení se od nich může způsobit v určitých případech riziko vzniku nesprávného postupu, a tím porušení povinností archiváře, případně i vznik újmy.

Při nakládání s archiváliemi obsahujícími osobní/citlivé osobní údaje se riziko vzniku porušení povinností zvyšuje. Je zde tedy výrazně vyšší zájem na tom, aby archivář byl dobře seznámen s optimálními postupy při nakládání s takovými archivními soubory.

I tato metodika je příkladem předpisu – metodiky, která má archivářům sloužit k lepší orientaci v problematice nakládání s archiváliemi obsahujícími osobní nebo citlivé osobní údaje a k pochopení procesů, které je vhodné dodržovat pro eliminaci rizika vzniku újmy na právech nositelů osobních údajů obsažených v archiváliích.

Je pochopitelně rovněž vhodné, aby archiv, jako instituce garantující profesionální a odborně správný postup a přístup k badatelům a další odborné veřejnosti, archiváře zaškolil, průběžně zajišťoval jejich vzdělávání, prověřoval správnost a jednotnost postupů a také srovnáním s jinými archivy vyhodnocoval nastavení odborných procesů.

Specifickými a více rizikovými postupy by měli být pověřeni zaměstnanci s dostatečnými znalostmi a zkušenostmi zejména v oblasti zpřístupňování archiválií obsahujících osobní údaje.
Takovými postupy jsou typicky:

- Výběr archiválií ve skartačním nebo mimoskartačním řízení, jehož předmětem je výběr archiválií s osobními údaji nebo s citlivými osobními údaji nebo týkající se zranitelných subjektů údajů nebo rozsáhlých souborů dat
- Ukládání a zpracování archiválií obsahujících osobní nebo citlivé osobní údaje v digitální i analogové podobě včetně digitalizace analogových archiválií
- Zpřístupňování archiválií s osobními údaji nebo s citlivými osobními údaji nebo týkající se zranitelných subjektů údajů nebo rozsáhlých souborů dat v analogové, digitální a digitalizované podobě
- Zpracování osobních údajů žadatelů o nahlížení včetně vydání badatelského listu
- Kontrolní činnost podle archivního zákona nebo
- Přestupkové řízení a další.

Při všech těchto a dalších činnostech, při nichž se současně nakládá s osobními nebo citlivými osobními údaji žijících osob, je třeba vždy zvážit, jaký postup je vzhledem k ochraně **osobních údajů možný a vhodný**.

Povinnost mlčenlivosti

Nakládání s osobními údaji při výkonu působnosti archivu – „zpracování“

Jde o nakládání s archiváliemi obsahujícími osobní/ citlivé osobní údaje, jako je jejich zpřístupňování, archivní zpracování a další **čistě archivní činnosti**, a dále o **oblast provozně archivní**, v rámci níž se s osobními údaji nakládá v badatelně, při kontrolní činnosti nebo v přestupkovém řízení.

V té první kategorii půjde vždy o osobní údaje v archiváliích, v té druhé i v dokumentech.

Příkladný výčet činností zpracování:

- Výběr archiválií ve skartačním řízení/ mimo skartační řízení
- Vedení dokumentace o původci
- Zpracování fondu, tvorba archivních pomůcek
- Zpřístupňování archiválií
- Kontrolní činnost
- Přestupkové řízení

Kdo je tou chráněnou stranou/subjektem?

Jde o nositele osobních údajů, toho, jehož osobní údaje byly do archivu předány a archiv je zpracovává nebo jsou obsaženy v archiváliích či dokumentech.

Jako **základní ochrana pro subjekt**, o jehož osobní údaje se jedná, je zákony stanovená **povinnost mlčenlivosti**.

Povinnost mlčenlivosti se vztahuje k fyzické osobě – zaměstnanci.

Základní definice zní:

„Obecně lze mlčenlivost definovat jako právní institut, jehož podstatou je povinnost fyzické osoby zachovávat při soukromém i úředním styku taková pravidla jednání, která zaručí ochranu konkrétních informací a údajů o občanech, jimiž taková fyzická osoba disponuje. Vědomost o takových informacích může přitom fyzická osoba získat jednak z titulu svých úředních kompetencí, jednak jakýmkoliv jiným způsobem, např. i nahodile apod.“ nebo „právní předpisy stanoví povinnost nesdělovat třetím osobám určité skutečnosti, pokud k tomu nejsou oprávněné. Povinnost zachovávat mlčenlivost slouží k ochraně zájmů veřejných i soukromých fyzických a právnických osob. Uložena je v souvislosti s ochranou utajovaných skutečností a předepsána je také pro určitá povolání, zaměstnání, funkce apod. (stíhá např. advokáty, daňové poradce[36]).“

Ochranou se rozumí nejen pomlčet a nevyzradit informace, ale i současně aktivně jednat ve snaze nezpřístupnit či neumožnit vyzrazení informací (např. dokumenty pečlivě zamykat, neponechat volně položené, přístupné jiným osobám atd.). Z toho plyne, že porušení povinnosti mlčenlivosti může dojít konáním i nekonáním.

- **Příkladem konání** je aktivní jednání směřující k vyzrazení, zveřejnění nebo zpřístupnění chráněných skutečností nebo informací. Např.: občanovi obce, který je ve sporu s obcí, v níž žije, sdělím údaje z kontrolního nebo přestupkového spisu, ačkoliv občan obce nebyl účastníkem řízení.
- **Příkladem nekonání nebo opominutí** je např.: zanechání dokumentů v místnosti bez dozoru a dále jejich zapomenutí v restauraci nebo vlaku nebo zanechání dokumentů obsahujících informace podléhající povinnosti mlčenlivosti v dosahu neoprávněné třetí osoby.[37]

Zaměstnanec, jako povinný subjekt, je tedy zavázán jako fyzická osoba s tím, že je povinen chránit informace při své odborné, správní či jiné činnosti, ale i po jejím skončení, tedy v soukromém životě.

---

36 Srv. § 21 zákona 85/1996 Sb., o advokacii, § 6 odst. 9 zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky.

37 Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tdo 1209/2009 ze dne 26. 1. 2010 popisuje situaci, kdy příslušník Policie České republiky zanechal dokumenty obsahující informace podléhající povinnosti mlčenlivosti v dosahu neoprávněné třetí osoby, která se těchto dokumentů zmocnila ve chvíli, kdy se policista k této osobě otočil zády.

Prolomení povinnosti mlčenlivosti a mlčenlivost dle jednotlivých právních předpisů

Povinnost mlčenlivosti lze prolomit jen ve dvou případech, a to:
- jde-li o sdělení informací osobě, o jejíž informace jde, případně jejímu právnímu zástupci nebo zmocněnci – př. nahlédnutí do spisu nebo poskytnutí informací podle informačního zákona
- dojde-li ke zproštění povinnosti – např. ministerstvo dle § 44 písm. e) AZ.

Povinnost mlčenlivosti **dle zákona o státní službě** (zákon č. 234/2014 Sb.) – § 77

Státní zaměstnanec je povinen h) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděl při výkonu služby, a které v zájmu služebního úřadu nelze sdělovat jiným osobám; to neplatí, pokud byl této povinnosti zproštěn; povinnost zachovávat mlčenlivost, která státnímu zaměstnanci vyplývá z jiného zákona, není dotčena.

– obdobně i dle zákoníku práce.

Povinnost mlčenlivosti **dle zákona o zpracování osobních údajů** (zákon č. 110/2019 Sb.) – § 47[38]

Zaměstnanci správce nebo zpracovatele, jiné osoby, které zpracovávají osobní údaje na základě smlouvy se správcem nebo zpracovatelem, nebo osoby, které v rámci plnění zákonem stanovených oprávnění a povinností přicházejí do styku s osobními údaji u správce nebo zpracovatele, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních údajích a o organizačních a technických opatřeních, jejichž zveřejnění by ohrozilo bezpečnost osobních údajů. Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení zaměstnání nebo příslušných prací.

Povinnost mlčenlivosti **dle zákona o archivnictví a spisové službě** (zákon č. 499/2014 Sb.) – § 14 odst. 1 a 3

Zaměstnanci správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby, zaměstnanci archivů a jejich zřizovatelé jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu činností podle tohoto zákona. Této povinnosti mohou být zproštěni příslušným správním úřadem na úseku archivnictví a výkonu spisové služby; zproštění musí být písemné s uvedením rozsahu a účelu. Povinnost mlčenlivosti stanovená zvláštními právními předpisy tím není dotčena.

Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po skončení služebního poměru, pracovněprávního nebo jiného obdobného vztahu.

Povinnost mlčenlivosti **dle správního řádu** (zákon č. 500/2004 Sb.) – § 15 – Vedení řízení a oprávněné úřední osoby, odst. 2 a 3

Úkony správního orgánu v řízení provádějí úřední osoby oprávněné k tomu podle vnitřních předpisů správního orgánu nebo pověřené vedoucím správního orgánu (dále jen „oprávněné úřední osoby“).

Oprávněné úřední osoby jsou povinny zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděly v souvislosti s řízením a které v zájmu zajištění řádného výkonu veřejné správy nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny, nestanoví-li zákon jinak. Této povinnosti jsou oprávněné úřední osoby zproštěny jen z důvodů stanovených zvláštním zákonem nebo vysloví-li souhlas osoba, jíž se předmětná skutečnost dotýká. Ustanovení zvláštních zákonů o zproštění povinnosti mlčenlivosti tím nejsou dotčena.

Povinnost mlčenlivosti **dle kontrolního řádu** (zákon č. 255/2012 Sb.) – § 20

Kontrolující nebo přizvaná osoba má povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděla v souvislosti s kontrolou nebo s úkony předcházejícími kontrole, a nezneužívat takto získaných informací.

Povinnost mlčenlivosti se váže k dané osobě a trvá i po skončení pracovněprávního, služebního či jiného vztahu, měla by však trvat pouze po takovou dobu, dokud je nezbytné poskytovat chráněným skutečnostem ochranu.

38 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) – nařízení je přímo použitelné v členských státech – Článek 90 – Povinnost mlčenlivosti.

Důsledky porušení povinnosti mlčenlivosti

Při plnění povinností může dojít k jejich porušení. Takové porušení bude mít různou intenzitu, bude v každém individuálním případě jinak závažné.
Rozlišujeme tedy:

A) **nepatrné porušení povinností**, což je odklon od zavedených postupů, uvedení nepřesnosti, nečinnost, které vyžadují nápravu stavu, např.: dlouhodobá nečinnost příslušného archivu během procesu výběru archiválií obsahující osobní/citlivé osobní údaje; uvedení nepřípustné podmínky péče o archiválie v protokolu o výběru archiválií ve skartačním řízení; nesprávná identifikace osobních či citlivých osobních údajů v protokolu o skartačním řízení;

B) **vážnější porušení povinností**, které vyžaduje nápravu stavu, revizi postupů a nastavení vhodných pravidel prevence, případně vyvození odpovědnosti za porušení povinností, např.: nevyhotovení úředního záznamu o předání nebo jeho nedoručení/nepředání a nepřevzetí archiválií obsahujících osobní/citlivé osobní údaje; neoprávněná nebo nesprávná identifikace osobních či citlivých osobních údajů při přiřazování nebo slučování archiválií v digitální podobě nebo při ukládání a zpracování archiválií; ztráta/neuchování informací o nahlížení v procesu zpřístupňování archiválií;

C) **závažné či velmi závažné porušení povinností**, které vyžaduje okamžitou nápravu, odstranění nedostatků a zajištění preventivních opatření s vyvozením osobní odpovědnosti za takové jednání, např.: neoprávněné poskytnutí informací o osobě, která podala podnět k řízení o kontrole nebo k řízení o přestupku; zpřístupnění archiválií obsahujících citlivé údaje nebo údaje vysoce osobní povahy, na něž se nevztahuje výjimka podle § 37 odst. 11 zákona 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bez souhlasu subjektu údajů; prokazatelná ztráta, zničení či neuchování dokumentů ze spisu o archivním souboru, z kontrolního či přestupkového spisu; porušení povinnosti mlčenlivosti v různých procesních řízeních/u plnění povinností vyplývajících z působnosti stanovené zákonem.

Uvedená a jiná porušení povinností jsou způsobilá přivodit újmu – poškodit práva fyzických osob, právnických osob nebo státu s dopady do odpovědnosti archivu a odpovědnosti zaměstnance.

A) **Důsledky – odpovědnost archivu:** Obecně platí, že navenek odpovídá třetím osobám vždy archiv jako instituce.

B) **Důsledky – odpovědnost zaměstnance**, jenž svým jednáním újmu/škodu způsobil:

Zákon o archivnictví jako zvláštní právní předpis stanoví v § 73 odst. 2, že

fyzická osoba se jako zaměstnanec správního úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby, zaměstnanec archivu nebo zaměstnanec zřizovatele archivu dopustí přestupku tím, že poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 14.

Podle odst. 7, písm. c) lze za přestupek uložit **pokutu do 50.000 Kč**.

Poruší-li zaměstnanec povinnost mlčenlivosti, dopustí se tak přestupku podle zákona o archivnictví.

Sankce pro zaměstnance vyplývají rovněž ze **zákoníku práce**, kde by přicházela v úvahu, za předpokladu splnění zákonných podmínek, výpověď či okamžité zrušení pracovního poměru a podle **zákona o státní službě** kárné opatření propuštění ze služebního poměru jako výsledek kárného řízení.

Současně by za splnění daných okolností přicházela v úvahu **náhrada vzniklé škody zaměstnancem** podle § 250 odst. 1, 2 a 3 a násl. zákoníku práce:

Zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany zaměstnavatele, povinnost zaměstnance nahradit škodu se poměrně omezí.

Zaměstnavatel je povinen prokázat zavinění zaměstnance, s výjimkou případů uvedených v § 252 a 255.

Podle **občanského zákoníku** (zákon č. 89/2012 Sb.) může dojít k porušení povinností

- v důsledku porušení dobrých mravů;

Škůdce, který poškozenému způsobí škodu úmyslným porušením dobrých mravů, je povinen ji

nahradit; vykonával-li však své právo, je škůdce povinen škodu nahradit, jen sledoval-li jako hlavní účel poškození jiného. (§ 2909)

- v důsledku porušení zákona;

Škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. (§ 2910)

- v důsledku porušení smlouvy.

Poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit. (§ 2913)

V extrémním případě by mohlo jednáním dojít i k naplnění skutkové podstaty trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji podle **trestního zákona** (zákon č. 40/2009 Sb.), TZ

§ 180 TZ

1) Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně zveřejní, sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje, které byly o jiném shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné moci, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

2) Stejně bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají.

3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo

d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

4) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

7. Pseudonymizace a anonymizace v analogové a elektronické podobě

Terminologickou nepřesnost archivního zákona při používání pojmu anonymizace jsme již vysvětlili. Fakticky se ve většině archivních procesů jedná o pseudonymizaci, kterou provádíme tehdy, kdy má pro badatele a jeho téma smysl nahlédnout do archiválie i v případě, že osobní/citlivé osobní údaje jsou znečitelněny. K tomu může dojít zejména v tom případě, kdy subjekt údajů, o jehož osobní/citlivé osobní údaje se jedná, neposkytl souhlas k nahlížení nebo se subjekt údajů vůbec nepodařilo kontaktovat, přesto je pravděpodobné, že je naživu.

Pseudonymizace se pro tento účel provádí na kopiích archiválií (analogová podoba), či replikách replik archiválií (elektronická podoba). Ve vztahu k původní archiválii, kde zůstávají úplné osobní/citlivé osobní údaje zachovány, jde o pseudonymizaci, protože archivu zůstávají k dispozici úplné údaje konkretizující fyzickou osobu. Anonymizace by byl proces, kdy osobní/citlivý osobní údaj nebude již vůbec přístupný archivu ani jím rekonstruovatelný, fakticky by se tedy jednalo o odstranění či znečitelnění údaje na originálu archiválie a všech kopiích, metadatech a archivních pomůckách.

Pseudonymizace v analogové podobě

1. Zjistíme, zda archiválie, která má být předmětem nahlížení, obsahuje osobní/citlivé osobní údaje.
2. Postupujeme podle bodu 4.4. a 5.1. nebo 5.2. této metodiky.
3. Pokud postup podle bodu 4.4. a 5.1 nebo 5.2 není úspěšný, přistoupíme k řešení znečitelněním údajů na kopii archiválie.
4. Vyhotovíme kopii archiválie.
5. Ve vyhotovené kopii lokalizujeme pečlivě všechny osobní/citlivé osobní údaje.
6. Lokalizované údaje znečitelníme (např. začerněním).
7. Ze znečitelněné kopie vyhotovíme další kopii.
8. Druhou kopii lze předložit badateli k nahlížení.

Pseudonymizace v elektronické podobě

Pseudonymizace převzatých databází

Pokud převzaté databáze obsahují osobní nebo citlivé osobní údaje, které jsou předmětem ochrany a nepožívají žádné z výjimek při nahlížení, připraví se k nahlížení pouze ta tabulková data z celkového převzatého souboru dat (viz *Příloha č. 2*), která neumožní identifikaci konkrétní osoby nebo jejích citlivých údajů a to dle účelu nahlížení. Konkrétní sloupce tabulek s osobními/citlivými osobními údaji se mohou zcela vypustit nebo mohou být v daném sloupci nahrazeny jiným údajem.

Pseudonymizace archiválií digital born

Archiválie a archivní soubory digital born jsou uložené v Národním digitálním archivu a využívají při zpřístupnění nástroje Národního digitálního archivu postaveného na principu nevratné změny repliky určené k nahlížení repliky digitálního dokumentu uloženého v digitálním archivu.

Pseudonymizace archiválií digitalizovaných (originální archiválie je v analogové podobě)

V archivech je možné nahlížet do archiválií také prostřednictvím jejich digitálních kopií. Tyto kopie vznikají zpravidla skenováním (na příručních skenerech, multifunkčních tiskárnách aj.), příp. s využitím digitálních fotoaparátů. Dokumenty jsou skenovány do některého z obrazových nebo kombinovaných datových formátů (JPEG, TIFF, PDF apod.).

Digitální kopie analogových archiválií je možné následně zpracovávat. Specializované softwarové programy dokáží s využitím OCR technologií identifikovat konkrétní části obrazu, ty převést na znaky

a s využitím sofistikovaných algoritmů vytvořit textovou vrstvu odpovídající původní předloze, kterou lze dále zpracovávat. Této funkcionality se používá rovněž při pseudonymizaci.

Ochrana osobních údajů je u digitálních kopií archiválií realizována minimalizací informačního obsahu dokumentu s využitím techniky pseudonymizace. Digitální kopii archiválie lze ve většině případů vytvořit opakovaně na vyžádání, proto není účelné dočasně chránit dokument prostřednictvím pseudonymizace. Cílem je skrýt konkrétní partie digitálního dokumentu a zamezit tak neoprávněnému přístupu uživatele k citlivým informacím tak, že nebude možné původní obsah v budoucnu rekonstruovat.

Osobní údaje v dokumentu (v digitální kopii) je nutné za účelem jejich následné pseudonymizace nejprve vyhledat. Identifikace osobních údajů se prování manuálně nebo automatizovaně s využitím dostupných funkcionalit daného SW nástroje (někdy bývají k dispozici i funkce pro dávkové zpracování více dokumentů). Možnosti vyhledávání osobních údajů v dokumentu úzce souvisí s kvalitou vytvořené textové vrstvy, která se může významně lišit podle použitého programu. To je nutné zohledňovat i při navazující pseudonymizaci. Automaticky zde neplatí pravidlo, že pokud vyhledávání nevrátilo požadovaný výsledek, příslušný osobní údaj se v textu již nevyskytuje. Při analýze dokumentu je potřeba vyhledávat také alternativní (příbuzné) výrazy a zároveň vizuálně zkontrolovat převedený text a zaměřit se v prostředí SW nástroje na oblasti v dokumentu, které vykazují velký počet chybně rozpoznaných nebo neidentifikovaných částí původní předlohy. Pokud tato kontrola neproběhne, existuje riziko, že v obrazovém dokumentu zůstanou interpretovatelné části event. i s osobními údaji, které může jiný OCR program na rozdíl od původně použitého zpracovat.

Nalezený osobní údaj je nutné v dalším kroku smazat (zlikvidovat). Praktický způsob smazání je závislý na použitém technickém prostředku, v němž se pracuje s digitální kopií (grafický editor, SW pro práci s PDF soubory), respektive datovém formátu této digitální kopie. Obecně se aplikuje postup překrytí konkrétní partie dokumentu s osobním údajem další vrstvou informací (běžně barevnými body, alfanumerickými znaky, rozmazáním textu nebo části obrázku apod.) a sloučením všech vrstev s pozadím digitálního obrazu a uložení výsledku úpravy. Tomuto postupu někdy předchází smazání textové vrstvy v dané partii výskytu osobního údaje. Je doporučeno ověřit výsledek tohoto postupu, to znamená, zda skutečně došlo ke znečitelnění potřebné části dokumentu. Možným způsobem takové kontroly je opakované OCR zpracování dokumentu a analýza výsledku převedení.

Výše popsaný způsob minimalizace výskytu osobních údajů je proveditelný a ověřený u obrazových digitálních kopií v datových formátech tzv. rastrové grafiky (nebo v datových formátech, které s rastrovou grafikou pracují (jako např. PDF)). Limitovaného výsledku může být naopak dosaženo u digitálních kopií ve vektorových datových formátech nebo v nativních datových formátech grafických a jiných programů, u nichž se používá odlišný způsob kódování digitálního obrazu, a nelze tak vyloučit zachování určité části původní informace, kterou jsme potřebovali skrýt (např. ve skrytých vrstvách, v metadatech apod.).

Anonymizace v analogové podobě

Anonymizace, tj. znečitelnění osobních / citlivých osobních údajů na originálu archiválie a v pomůckách tak, aby osobní údaj byl nevratně zničen a nebyl archivem rekonstruovatelný, se v analogové podobě u analogových archiválií neprovádí.

Anonymizace v elektronické podobě

K anonymizaci v elektronické podobě dochází zatím ve výjimečných případech na základě právních předpisů (anonymizace elektronických výstupů sčítání lidu před uložením do archivu) již ve fázi před skartačním řízením. Dále může k anonymizaci dojít již ve fázi výběru za archiválie archivem v případě databází, kdy archiv může vyhodnotit osobní či citlivé údaje jako část dat, kterou není nezbytné pro úplnost a vypovídací hodnotu ostatních informací vybrat za archiválie a trvale uložit.

8. Praktické ukázky

(všechny obrázky byly vytvořeny pro účely této metodiky, obrázky jsou pseudonymizovanými kopiemi skutečných archiválií z archivních souborů, osobní údaje v nich uvedené jsou údaji fiktivních osob)

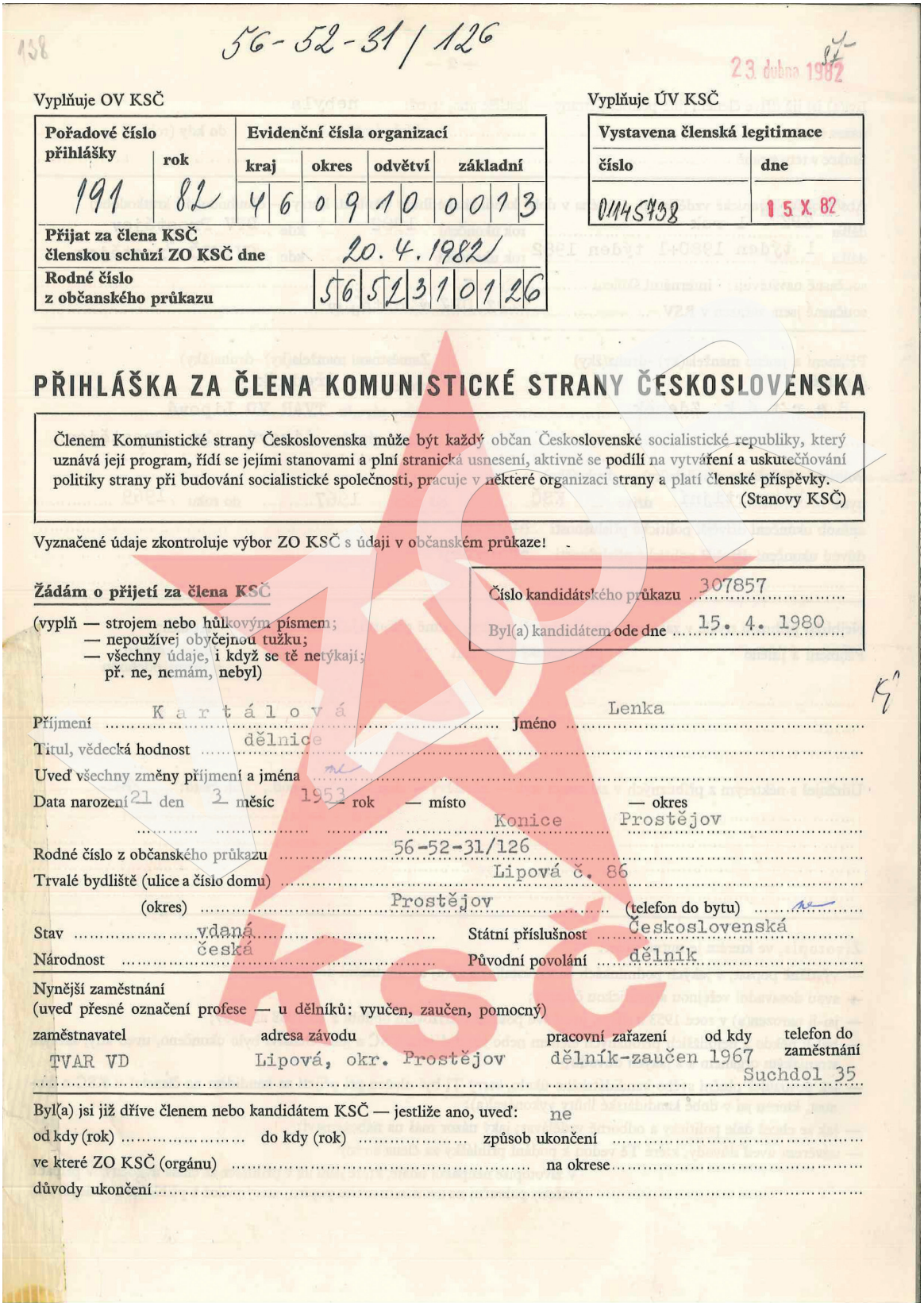

56-52-31/126

23. dubna 1982

Vyplňuje OV KSČ

Pořadové číslo přihlášky	rok	Evidenční čísla organizací: kraj	okres	odvětví	základní
191	82	46	09	10	0013

Přijat za člena KSČ členskou schůzí ZO KSČ dne 20. 4. 1982

Rodné číslo z občanského průkazu 560531/0126

Vyplňuje ÚV KSČ

Vystavena členská legitimace: číslo	dne
01145738	15. X. 82

PŘIHLÁŠKA ZA ČLENA KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

Členem Komunistické strany Československa může být každý občan Československé socialistické republiky, který uznává její program, řídí se jejími stanovami a plní stranická usnesení, aktivně se podílí na vytváření a uskutečňování politiky strany při budování socialistické společnosti, pracuje v některé organizaci strany a platí členské příspěvky. (Stanovy KSČ)

Vyznačené údaje zkontroluje výbor ZO KSČ s údaji v občanském průkaze!

Žádám o přijetí za člena KSČ

(vyplň — strojem nebo hůlkovým písmem;
— nepoužívej obyčejnou tužku;
— všechny údaje, i když se tě netýkají; př. ne, nemám, nebyl)

Číslo kandidátského průkazu 307857

Byl(a) kandidátem ode dne 15. 4. 1980

Příjmení Kartálová — Jméno Lenka

Titul, vědecká hodnost dělnice

Uveď všechny změny příjmení a jména

Data narození 21 den 3 měsíc 1953 rok — místo Konice — okres Prostějov

Rodné číslo z občanského průkazu 56-52-31/126

Trvalé bydliště (ulice a číslo domu) Lipová č. 86

(okres) Prostějov (telefon do bytu)

Stav vdaná — Státní příslušnost československá

Národnost česká — Původní povolání dělník

Nynější zaměstnání
(uveď přesné označení profese — u dělníků: vyučen, zaučen, pomocný)

zaměstnavatel	adresa závodu	pracovní zařazení	od kdy	telefon do zaměstnání
TVAR VD	Lipová, okr. Prostějov	dělník-zaučen	1967	Suchdol 35

Byl(a) jsi již dříve členem nebo kandidátem KSČ — jestliže ano, uveď: ne

od kdy (rok) — do kdy (rok) — způsob ukončení

ve které ZO KSČ (orgánu) — na okrese

důvody ukončení

obr. 1

158 [redacted]

23 dubna 1982

Vyplňuje OV KSČ

Pořadové číslo přihlášky	rok	Evidenční čísla organizací: kraj	okres	odvětví	základní
191	82	4 6	0 9	1 0	0 0 1 3

Přijat za člena KSČ členskou schůzí ZO KSČ dne 20. 4. 1982

Rodné číslo z občanského průkazu [redacted]

Vyplňuje ÚV KSČ

Vystavena členská legitimace: číslo	dne
01145738	15. X. 82

PŘIHLÁŠKA ZA ČLENA KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

Členem Komunistické strany Československa může být každý občan Československé socialistické republiky, který uznává její program, řídí se jejími stanovami a plní stranická usnesení, aktivně se podílí na vytváření a uskutečňování politiky strany při budování socialistické společnosti, pracuje v některé organizaci strany a platí členské příspěvky.
(Stanovy KSČ)

Vyznačené údaje zkontroluje výbor ZO KSČ s údaji v občanském průkaze!

Žádám o přijetí za člena KSČ

(vyplň — strojem nebo hůlkovým písmem;
— nepoužívej obyčejnou tužku;
— všechny údaje, i když se tě netýkají; př. ne, nemám, nebyl)

Číslo kandidátského průkazu 307857

Byl(a) kandidátem ode dne 15. 4. 1980

Příjmení Kartálová Jméno Lenka

Titul, vědecká hodnost dělnice

Uveď všechny změny příjmení a jména ne

Data narození 21 den 3 měsíc 1953 rok — místo Konice — okres Prostějov

Rodné číslo z občanského průkazu [redacted]

Trvalé bydliště (ulice a číslo domu) Lipová č. 86

(okres) Prostějov (telefon do bytu) ne

Stav vdaná Státní příslušnost Československá

Národnost česká Původní povolání dělník

Nynější zaměstnání
(uveď přesné označení profese — u dělníků: vyučen, zaučen, pomocný)

zaměstnavatel	adresa závodu	pracovní zařazení	od kdy	telefon do zaměstnání
TVAR VD	Lipová, okr. Prostějov	dělník-zaučen	1967	Suchdol 35

Byl(a) jsi již dříve členem nebo kandidátem KSČ — jestliže ano, uveď: ne

od kdy (rok) ... do kdy (rok) ... způsob ukončení ...

ve které ZO KSČ (orgánu) ... na okrese ...

důvody ukončení ...

Obr. 1: Přihláška za člena KSČ (fiktivní), fond ÚV KSČ *(Národní archiv, NAD 1261/5)*
Jde o archiválii, kterou je možné v badatelně archivu (včetně dálkového přístupu) zpřístupnit k nahlížení konkrétnímu badateli, který je badatelem ve smyslu archivního zákona a vyhlášky 645/2004 Sb. Údaje uvedené v přihlášce jsou nepochybně citlivými osobními údaji, protože vypovídají o politickém přesvědčení, ale archivní soubor má výjimku z ochrany osobních a citlivých osobních údajů podle § 37 odst. 5 archivního zákona. Tato výjimka se ale nevztahuje na rodné číslo, které je na přihlášce uvedeno dokonce na třech místech. Rodné číslo požívá vlastní ochrany vyplývající z § 13 odst. 9 a § 13c zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech. Před zpřístupněním badateli je tedy nutné rodné číslo znečitelnit.

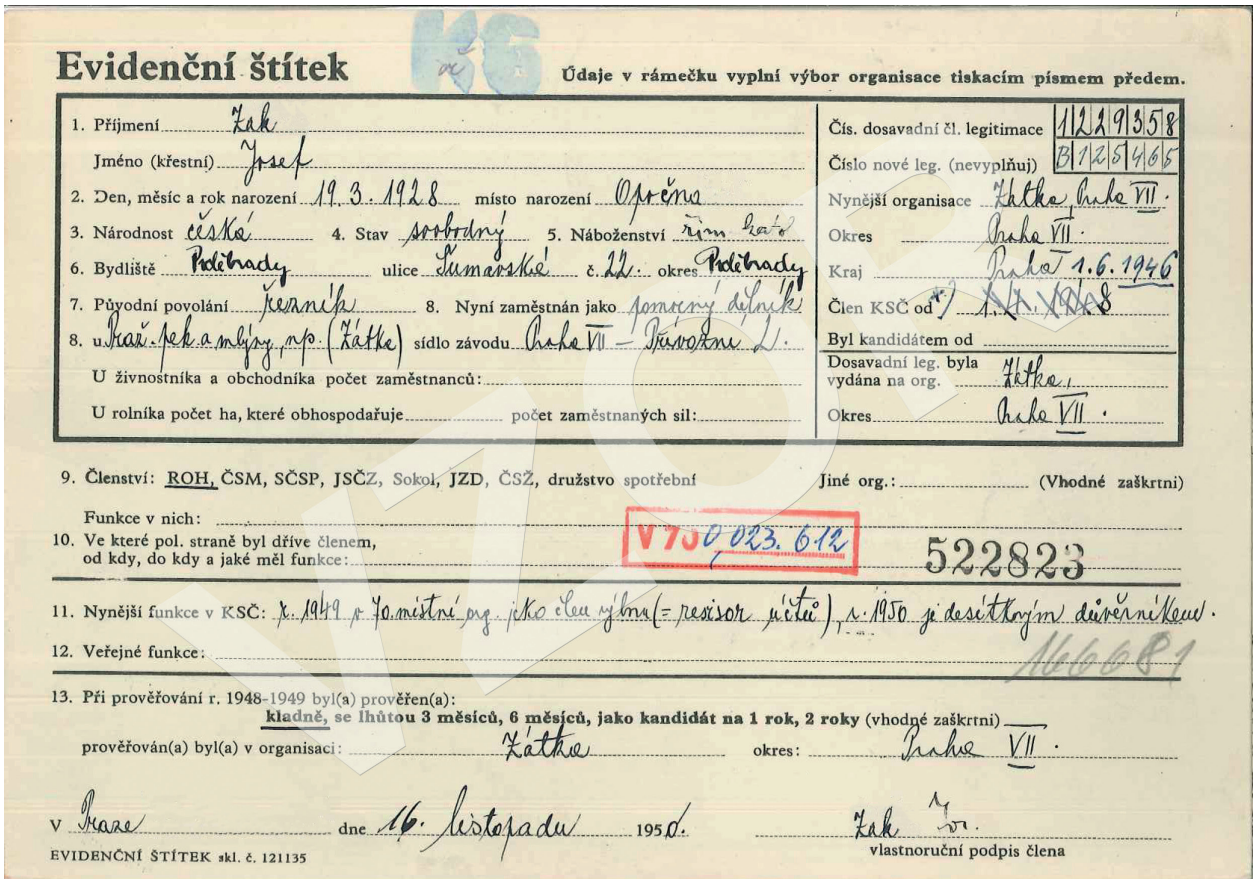

Evidenční štítek — Údaje v rámečku vyplní výbor organisace tiskacím písmem předem.

1. Příjmení: Zak
   Jméno (křestní): Josef
2. Den, měsíc a rok narození: 19. 3. 1928 místo narození: Opočno
3. Národnost: česká 4. Stav: svobodný 5. Náboženství: řím. kato
6. Bydliště: Poděbrady ulice: Šumavské č. 22. okres: Poděbrady
7. Původní povolání: řezník 8. Nyní zaměstnán jako: pomocný dělník
8. u: Praž. pek. a mlýny, np. (Zátka) sídlo závodu: Praha VII – Přívozní 2.
   U živnostníka a obchodníka počet zaměstnanců:
   U rolníka počet ha, které obhospodařuje ... počet zaměstnaných sil:

Čís. dosavadní čl. legitimace: 1229358
Číslo nové leg. (nevyplňuj): B125465
Nynější organisace: Zátka, Praha VII.
Okres: Praha VII.
Kraj: Praha 1.6.1946
Člen KSČ od: 1.7.1948
Byl kandidátem od:
Dosavadní leg. byla vydána na org.: Zátka,
Okres: Praha VII.

9. Členství: ROH, ČSM, SČSP, JSČZ, Sokol, JZD, ČSŽ, družstvo spotřební Jiné org.: ... (Vhodné zaškrtni)
   Funkce v nich:
10. Ve které pol. straně byl dříve členem, od kdy, do kdy a jaké měl funkce: V750 023.612 522823
11. Nynější funkce v KSČ: r. 1949 v 70. místní org. jako člen výboru (= revisor účtů), r. 1950 je desítkovým důvěrníkem.
12. Veřejné funkce: 166681
13. Při prověřování r. 1948-1949 byl(a) prověřen(a): kladně, se lhůtou 3 měsíců, 6 měsíců, jako kandidát na 1 rok, 2 roky (vhodné zaškrtni)
    prověřován(a) byl(a) v organisaci: Zátka okres: Praha VII.

V Praze dne 16. listopadu 1950. Zak Jos.
vlastnoruční podpis člena

EVIDENČNÍ ŠTÍTEK skl. č. 121135

Obr. 2: Evidenční štítek z členské kartotéky KSČ (fiktivní), fond ÚV KSČ *(Národní archiv, NAD 1261/5)*
Jde o archiválii, kterou je možné v badatelně archivu (včetně dálkového přístupu) zpřístupnit k nahlížení konkrétnímu badateli, který je badatelem ve smyslu archivního zákona a vyhlášky 645/2004 Sb. Údaje uvedené v přihlášce jsou nepochybně citlivými osobními údaji, protože vypovídají o politickém přesvědčení, ale archivní soubor má výjimku z ochrany osobních a citlivých osobních údajů podle § 37 odst. 5 archivního zákona. Oproti ukázce č. 1 neobsahuje tato archiválie žádný údaj, který by byl chráněn speciálním právním předpisem (např. rodné číslo). Badateli lze předložit bez dalšího zásahu ze strany archivu.

Došlo 2 listo 1959
opsáno v 2. listo 1959
porovnáno
vypraveno 2. listo 1959

9 Co 810/59

U s n e s e n í .

Krajský soud v Praze jako soud stížnostní rozhodl v senátu složeném z předsedy Dr. Jana Hamra, soudců Dr JOsefa Práška a Dr. Jany Švejdové a soudců z lidu Antonie Ťoupalové a Evžena Metznera, v opatrovnické věci nezletilých Michaly H o c h o v é , nar. 23. 4. 1943 a nezl. Daniely H o c h o v é , nar. 3. 2. 1949, zast. odborem pro školství a kulturu rady ONV v Praze 2 - orgánu péče o mládež, o snížení výživného, k stížnosti otce nezletilců Ing. Václava Hochy, Lírova 1, v Praze 4, do usnesení lidového soudu civilního v Praze z 1. října 1959, čj. 7 P 10/57 - 35, takto:

Usnesení soudu prvé stolice se p o t v r z u j e .

O d ů v o d n ě n í .

Proti usnesení prvého soudu, jímž byl zamítnut návrh stěžovatele na snížení výživného pro nezl. děti, namítá v podstatě stěžovatel, že s přihlédnutím k jeho osobním a rodinným poměrům a výdělečným možnostem ✓ nastávají nyní důvody pro vyhovění jeho návrhu, a že tedy prvý soud pochybil, když napadeným usnesením jeho návrh zamítl.

Soud stížnostní přezkoumal spisy a napadené rozhodnutí a neshledal stížnost důvodnou.

Stěžovatel totiž zřejmě si neuvědomuje, že vše to, co uvádí na podporu svého návrhu, resp. své stížnosti, jeví se i podle názoru soudu stížnostního plně vyváženým nezvratnou skutečností, že osobní potřeby nezletilců v důsledku jich vyššího věku nesporně vzrostly.

✓ I když starší dcera Michaela je v internátě nesmí stěžovatel přehlédnouti, že osobními potřebami je vše, čeho člověk potřebuje k svému životu a to nejen po stránce tělesné (strava, byt, šatstvo a pod.), nýbrž i po stránce kulturní (literatura, noviny, rozhlas, divadlo, film, koncert a pod.). Rovněž tak zásadně platí, že při rozchodu rodičů musí být ✓ dětem zachována taková životní úroveň, jakou by měly, kdyby k rozchodu rodičů nedošlo.

Proto z hlediska výše uvedeného jeví se částky 375 Kčs a 275 Kčs měsíčně stále úměrnými a ani soud stížnostní neshledává důvodu k nějakému snížení příspěvku na úhradu jich osobních potřeb, který má platit stěžovatel.

Proto nezbylo, než usnesení prvého soudu potvrdit (§ 185 odst. a 196 o.s.ř.).

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 29. října 1959. Hamra

Lt, pob. 4. lid. o. civ. v Praze se sídlem
S. 36 - 1

obr. 3

Došlo 2 listo 1959
opsáno v. 2. listo 1959
porovnáno 2. listo 1959
vypraveno - 2. listo 1959

9 Co 810/59

U s n e s e n í .

Krajský soud v Praze jako soud stížnostní rozhodl v senátu složeném z předsedy Dr. Jana Hamra, soudců Dr JOsefa Práška a Dr. Jany Švejdové a soudců z lidu Antonie Ťoupalové a Evžena Metznera, v opatrovnické věci nezletilých [redacted], nar. [redacted] 1943 a [redacted], nar. [redacted] 1949, zast. odborem pro školství a kulturu rady ONV v Praze 2 - orgánu péče o mládež, o snížení výživného, k stížnosti otce nezletilců Ing. [redacted] v Praze 4, do usnesení lidového soudu civilního v Praze z 1. října 1959, čj. 7 P 10/57 - 35, takto:

Usnesení soudu prvé stolice se p o t v r z u j e .

O d ů v o d n ě n í .

Proti usnesení prvého soudu, jímž byl zamítnut návrh stěžovatele na snížení výživného pro nezl. děti, namítá v podstatě stěžovatel, že s přihlédnutím k jeho osobním a rodinným poměrům a výdělečným možnostem ✓ nastávají nyní důvody pro vyhovění jeho návrhu, a že tedy prvý soud pochybil, když napadeným usnesením jeho návrh zamítl.

Soud stížnostní přezkoumal spisy a napadené rozhodnutí a neshledal stížnost důvodnou.

Stěžovatel totiž zřejmě si neuvědomuje, že vše to, co uvádí na podporu svého návrhu, resp. své stížnosti, jeví se i podle názoru soudu stížnostního plně vyváženým nezvratnou skutečností, že osobní potřeby nezletilců v důsledku jich vyššího věku nesporně vzrostly.

✓ I když starší dcera [redacted] je v internátě nesmí stěžovatel přehlédnouti, že osobními potřebami je vše, čeho člověk potřebuje k svému životu a to nejen po stránce tělesné (strava, byt, šatstvo a pod.), nýbrž i po stránce kulturní (literatura, noviny, rozhlas, divadlo, film, koncert a pod.). Rovněž tak zásadně platí, že při rozchodu rodičů musí být ✓ dětem zachována taková životní úroveň, jakou by měly, kdyby k rozchodu rodičů nedošlo.

Proto z hlediska výše uvedeného jeví se částky 375 Kčs a 275 Kčs měsíčně stále úměrnými a ani soud stížnostní neshledává důvodu k nějakému snížení příspěvku na úhradu jich osobních potřeb, který má platit stěžovatel.

Proto nezbylo, než usnesení prvého soudu potvrdit (§ 185 odst. a 196 o.s.ř.).

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 29. října 1959. Hamra

Lt. pok. 4. lid. s. sín. v Praze se sídlem

č. 36 – 1

Obr. 3: Usnesení Krajského soudu v Praze v civilním řízení (fiktivní), fond Krajský soud, Praha (1933) 1949–1998 *(Státní oblastní archiv v Praze, NAD 78)*

Tento archivní soubor nespadá do výjimky v § 37 odst. 5 archivního zákona. Jde o archiválii, kterou je možné v badatelně archivu (včetně dálkového přístupu) zpřístupnit k nahlížení konkrétnímu badateli, který je badatelem ve smyslu archivního zákona a vyhlášky 645/2004 Sb., pouze postupem podle § 37 odst. 3 archivního zákona. Pokud badatelem není osoba, které se řízení a údaje v něm přímo týkají, je nutné před nahlížením získat souhlas této osoby (tj. tuto osobu přímo kontaktovat a požádat ji o souhlas)[39]. Jedná se o citlivé osobní údaje, vypovídající o rodinném životě a majetkových poměrech. Souhlas s nahlížením třetí osobou by musel být subjektem údajů vysloven aktivně (v tomto případě jde o tři osoby). Bez jejich souhlasu nelze zpřístupnit. Pokud by badatelovým tématem byla například plošná studie na téma „soudní praxe v přiznávání výživného v 50. letech“, kdy by badatelovým zájmem nebyl konkrétní případ, ale plošná data k tématu, mohl by archiv přistoupit buď k vyhotovení rešerše (archiválie by nebyly předkládány vůbec, byla by předložena sumarizovaná data bez osobních údajů) ,nebo k vyhotovení kopií, ve kterých by byly znečitelněny osobní údaje dotčených osob, a to s výjimkou údajů osob v úředním postavení. Pozor je třeba dát na možnost zpětné identifikace konkrétních osob prostřednictvím rejstříku agendy Co. Pokud by byl přístupný k nahlížení i rejstřík, bylo by nezbytné znečitelnit i spisovou značku. V případě zveřejňování evidenčních pomůcek doporučujeme obezřetnost a zvážení rizika, a to obzvláště v případě pomůcek v justičních agendách trestních. Do archiválie může nahlížet původce archivního souboru nebo jeho právní nástupce podle § 37 odst. 7 archivního zákona, a to bez omezení.

39 Za tím účelem mohou archivy nahlížet do registru obyvatel, a to na základě zmocnění v zákoně o základních registrech § 2 odst. 2 písm. c) + § 5 zákona 111/2009 Sb.

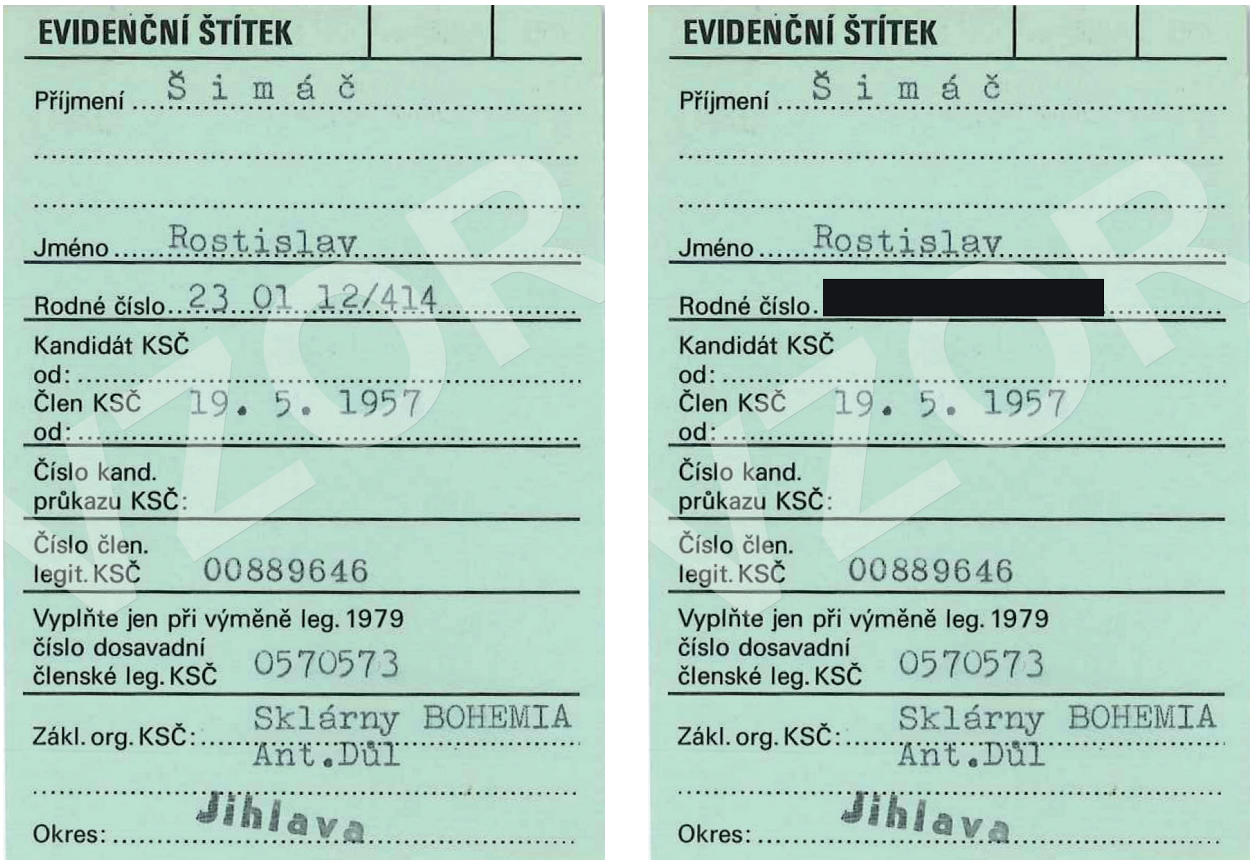

EVIDENČNÍ ŠTÍTEK

Příjmení Š i m á č

Jméno Rostislav

Rodné číslo 23 01 12/414

Kandidát KSČ od:

Člen KSČ od: 19. 5. 1957

Číslo kand. průkazu KSČ:

Číslo člen. legit. KSČ 00889646

Vyplňte jen při výměně leg. 1979 číslo dosavadní členské leg. KSČ 0570573

Zákl. org. KSČ: Sklárny BOHEMIA Ant. Dûl

Okres: Jihlava

EVIDENČNÍ ŠTÍTEK

Příjmení Š i m á č

Jméno Rostislav

Rodné číslo [redacted]

Kandidát KSČ od:

Člen KSČ od: 19. 5. 1957

Číslo kand. průkazu KSČ:

Číslo člen. legit. KSČ 00889646

Vyplňte jen při výměně leg. 1979 číslo dosavadní členské leg. KSČ 0570573

Zákl. org. KSČ: Sklárny BOHEMIA Ant. Dûl

Okres: Jihlava

Obr. 4: Evidenční štítek z členské kartotéky KSČ (fiktivní), fond ÚV KSČ *(Národní archiv, NAD 1261/5)*
Jde o archiválii, kterou je možné v badatelně archivu zpřístupnit k nahlížení konkrétnímu badateli, který je badatelem ve smyslu archivního zákona a vyhlášky 645/2004 Sb. Údaje uvedené v přihlášce jsou nepochybně citlivými osobními údaji, protože vypovídají o politickém přesvědčení, ale archivní soubor má výjimku z ochrany osobních a citlivých osobních údajů podle § 37 odst. 5 archivního zákona. Zároveň archiválie obsahuje stejně jako ukázka č. 1 údaj, který je chráněn speciálním právním předpisem (rodné číslo). Rodné číslo požívá vlastní ochrany vyplývající z § 13 odst. 9 a § 13c zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech. Před zpřístupněním badateli je tedy nutné rodné číslo znečitelnit.

4. ročník — 4. rok školní docházky — Čís. poř. 1.

Jméno a příjmení: Petra Dvořáková

Den, měsíc a rok narození: 8. 9. 1966 místo: Praha okres: Praha

Národnost: česká; státní občanství: ČSSR

Známky v pololetí	I.	II.
Chování	1	1
Český jazyk	1	2
Ruský jazyk	3	1
Počty	2	3
Vlastivěda	2	3
Tělesná výchova	2	2
Výtvarná výchova	3	3
Hudební výchova	2	2
Pracovní vyučování	2	2

Začal(a) chodit do I. tř. v Jesenici

dne 1. 9. 1972, do zdejší školy dne 1. 9. 1972

Rodiče, zákonní zástupci:
- otec: jméno a příjmení Jan Dvořák; povolání; bydliště Jesenice 3
- matka: jméno a příjmení Iva Dvořáková; povolání; bydliště Jesenice 3

Adresa žáka, nebydlí-li u rodičů: —

Zdravotní záznamy: 26 kg

Zájmové kroužky:
- I. pol.: pracoval(a) v kroužku —
- I. pol.: pracoval(a) v kroužku —
- II. pol.: pracoval(a) v kroužku Pohybové hry
- II. pol.: pracoval(a) v kroužku

Zameškaných hodin:
- omluvených: 20 | 33
- neomluvených: — | —

Rodné číslo: 66 59 08/2441

Opravná zkouška z: —

—

Poznámky:

Celkový prospěch:
- v I. pol. ... prospěl(a)
- v II. pol. — prospěl(a)

Rozhodnutí pedagogické rady o postupu žáka(yně) do vyššího ročníku:

Pochvaly a odměny:

Hrubé poklesky – tresty:

Žák(yně) postoupí do vyššího ročníku.

Přesídlil(a) dne — 19— do — viz č. j. —

— 7 —

obr. 5

4. ročník — 4. rok školní docházky — Čís. poř. 1.

Jméno a příjmení: [redacted]

Den, měsíc a rok narození: [redacted] místo: Praha okres: Praha

Národnost: česká; státní občanství: ČSSR

Známky v pololetí	I.	II.
Chování	1	1
Český jazyk	1	2
Ruský jazyk	3	1
Počty	2	3
Vlastivěda	2	3
Tělesná výchova	2	2
Výtvarná výchova	3	3
Hudební výchova	2	2
Pracovní vyučování	2	2

Začal(a) chodit do I. tř. v Jesenici

dne 1.9.1972, do zdejší školy dne 1.9.1972

Rodiče, zákonní zástupci:

otec: jméno a příjmení [redacted]; povolání; bydliště [redacted]

matka: jméno a příjmení [redacted]; povolání; bydliště [redacted]

Adresa žáka, nebydlí-li u rodičů: —

Zdravotní záznamy: 26 kg

Zájmová kroužky:

I. pol.: pracoval(a) v kroužku —

pracoval(a) v kroužku —

II. pol.: pracoval(a) v kroužku Pohybové hry

pracoval(a) v kroužku —

Zameškaných hodin: omluvených 20 / 33; neomluvených — / —

Rodné číslo: [redacted]

Opravná zkouška z —

Celkový prospěch: v I. pol. — prospěl(a); v II. pol. — prospěl(a)

Poznámky:

Rozhodnutí pedagogické rady o postupu žáka(yně) do vyššího ročníku:

Pochvaly a odměny:

Hrubé poklesky – tresty:

Žák(yně) postoupí do vyššího ročníku.

Přesídlil(a) dne — 19— do — viz č. j. —

— 7 —

Obr. 5: Katalogový list, fond Základní škola Jesenice 1971–2004 (fiktivní) *(Státní okresní archiv Rakovník, NAD 1052)*

Tento archivní soubor nespadá do výjimky v § 37 odst. 5 archivního zákona. Jde o archiválii, kterou je možné v badatelně archivu (včetně dálkového přístupu) zpřístupnit k nahlížení konkrétnímu badateli, který je badatelem ve smyslu archivního zákona a vyhlášky 645/2004 Sb., pouze postupem podle § 37 odst. 2 a 3 archivního zákona. Pokud badatelem není osoba, které se řízení a údaje v něm přímo týkají, je nutné před nahlížením získat souhlas osob, jejichž údaje se v archiválii nacházejí (tj. tyto osoby přímo kontaktovat a požádat je o souhlas). V případě rodičů jde o osobní údaje, které identifikují osobu, tedy můžeme zvolit postup podle § 37 odst. 2 archivního zákona, u žačky se jedná o citlivé osobní údaje, je tedy nutný postup podle § 37 odst. 3 archivního zákona. Archiválie také obsahuje rodné číslo, které požívá vlastní ochrany vyplývající z § 13 odst. 9 a § 13c zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech. Před zpřístupněním badateli (třetí osobě) je tedy nutné rodné číslo v každém případě (i přes souhlas udělený subjektem údajů) znečitelnit. V praxi není v dohledné době (minimálně do roku 2066) pravděpodobné zpřístupnění takovéto archiválie třetí osobě. Pokud by badatelovým záměrem byla např. plošná studie na téma „Tělesná výchova a její hodnocení na základních školách“, lze nabídnout badateli rešerši a data anonymizovaně zpracovat touto formou. Do archiválie v každém případě může nahlížet bez omezení původce archivního souboru, a to podle § 37 odst. 7 archivního zákona, nebo právní nástupce původce.

9. Základní právní předpisy a literatura:

Právní předpisy

Archivnictví a spisová služba

- **Zákon č. 499/2004** Sb., o archivnictví a spisové službě (jako zvláštní právní předpis pro oblast archivnictví a spisové služby)
- ***Zákon č. 97/1974*** Sb., o archivnictví (platný od 1. 1. 1975 do 31. 12. 2004)
  Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
  Vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby
  Národní standard pro elektronické systémy spisové služby VMV čá. 57/2017. Znění účinné od 4. července 2017 – https://www.mvcr.cz/clanek/narodni-standard-pro-elektronicke-systemy-spisove-sluzby.aspx

Osobní údaje a další chráněné údaje

- **Zákon č. 110/2019** Sb., o zpracování osobních údajů
- **Zákon č. 121/2000** Sb., autorský zákon
- **Zákon č. 372/2011** Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)
- **Zákon č. 21/1992** Sb., o bankách
- **Zákon č. 89/2012** Sb., občanský zákoník
- **Zákon č. 90/2012** Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Elektronizace veřejné správy

- **Zákon č. 300/2008** Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
  Vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů
  Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek
- **Zákon č. 297/2016** Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce
- **Zákon č. 111/2009** Sb., o základních registrech
- **Zákon č. 12/2020** Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů
- **Zákon č. 227/2000** Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu)

Přístup k informacím a nahlížení do spisů podle dalších právních předpisů

- **Zákon č. 500/2004** Sb., správní řád
- **Zákon č. 106/1999** Sb., o svobodném přístupu k informacím
  Vyhláška č. 515/2020, o struktuře informací zveřejňovaných o povinném subjektu a o osnově popisu úkonů vykonávaných v rámci agendy
  Nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Ostatní související předpisy

- **Zákon č. 455/1991** Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
  Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností
- **Zákon č. 182/2006** Sb., o úpadku a jeho řešení (insolvenční zákon)
- **Zákon č. 255/2012** Sb., o kontrole (kontrolní řád)
- **Zákon č. 563/1991** Sb., o účetnictví

- **Zákon č. 235/2004** Sb., o dani z přidané hodnoty
- **Zákon č. 582/1991** Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- **Zákon č. 589/1992** Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
- **Zákon č. 134/2016** Sb., o zadávání veřejných zakázek

Literatura:

BABIČKA, Václav.: Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů ze dne 30. června 2004 a prováděcí vyhlášky. Komentované vydání. Ministerstvo vnitra: Archivní časopis 55, 2005. Zvláštní příloha č. 2

FIALA, Ondřej, GREPL, Jan, LICHNOVSKÝ ,Ondřej. GDPR. Hmotné a procesní aspekty prakticky, C.H.Beck, Praha 2019

Kolektiv autorů, GDPR 2018 v praxi. Sborník vzorů a návodů pro mzdové účetní a personalisty, Verlag Dashöfer, Praha 2018

Kolektiv autorů pod vedením Michala Wannera, Slovník současné archivní terminologie, Odbor archivní správy a spisové služby MV Praha 2022

KUNT, Miroslav (red.). Možnosti a formy zpřístupnění archivních fondů nebo jejich součástí veřejnosti v elektronické podobě. Výzkumná zpráva projektu výzkumu a vývoje VE20072009004. Praha 2010. [online]. [cit. 2021-8-30]. Dostupné z: https://www.nacr.cz/wp-content/uploads/2019/05/moznosti_02.pdf

MELOTÍKOVÁ, Petra. Osobní údaje v kontextu GDPR, Leges, Praha 2020

NOVÁK, Milan, PETR, Vladimír, ŠIMŮNEK, Michal. V., K otázkám ochrany historických zdravotnických dat v archivech České republiky z pohledu dějin medicíny, Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis, 2019 Tomus LIX. Fasc. 1 Pag. 149–158

NULÍČEK, Michal, DONÁT, Josef, NONNEMANN, František, LICHNOVSKÝ, Bohuslav, TOMÍŠEK, Jan, GDPR. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář, Wolters Kluwer, Praha 2017

UŘIČAŘ, Miroslav, RÁMIŠ, Vladan, a kol., Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Komentář, C.H.Beck, Praha 2021

VLACHOVÁ, Barbora, MAISNER, Martin. Zákon o zpracování osobních údajů. Komentář, C.H.Beck, Praha 2019

VRBOVÁ, Marta. Ochrana osobních údajů v současné právní úpravě archivnictví [online]. [cit. 2021-03-23]. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/prispevky/02_sprava/Vrbova_Marta_(3656).pdf Dny práva – 2010 – Days of Law, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010. Masarykova univerzita.

Podzákonné normy, metodiky, stanoviska:

- Základní pravidla pro zpracování archiválií, 2. vydání, OASSS MV, Praha 2015
- Metodický pokyn upravující problematiku poskytování osobních údajů badatelů archivům cestou badatelských listů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (GDPR), OASSS MV, Č. j.: MV- 62832-1/AS-2018, Praha 2018
- ODBOR LEGISLATIVY A KOORDINACE PŘEDPISŮ MINISTERSTVA VNITRA. Stanovisko k problematice vkládání dokumentů do uzavřených spisů, které se týkají pravomocně skončených správních řízení: Č. j. MV-58778-2/LG-2018 [online]. In:. 3. července 2018 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: www.mvcr.cz › soubor › stanovisko-vkladani-dokum-do-uzav-spisu-pdf
- ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ. Prokazování totožnosti a zpracování osobních údajů [online]. 13. 5. 2021 [cit. 2022-06-01]. Dostupné z: https://www.uoou.cz/k-prokazovani-totoznosti-a-zpracovani-osobnich-udaju/d-50171
- Směrnice o nahlížení do písemností uložených v archivech a spisovnách Sv-1107/40-65 (účinnost 1. 10. 1965)

- Směrnice Ministerstva vnitra ČSR 7/1975 Ú. v. o využívání archiválií, uveřejněná v č. 5/1975 Ú. v. ČSR
- Kancelářský řád pro soudy Ministerstva spravedlnosti čj. 505/2001 Org

Evropské předpisy a metodiky:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR); EUR-Lex [online]. [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1543823359827&uri=CELEX:32016R0679

- The Working Party on the Protection of Individuals with Regard to the Processing of Personal Data. Stanovisko č. 5/2014 k technikám anonymizace, přijaté dne 10. dubna 2014. In: European Commission. Justice: Opinions and recommendations [online]. 10. dubna 2014 [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: https://www.pdpjournals.com/docs/88197.pdf
- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1501 ze dne 8. září 2015 o rámci interoperability podle čl. 12 odst. 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1501&qid=1626347943741&from=EN
- Svaz měst a obcí České republiky, ed. Správa osobních údajů v praxi obcí a měst [online]. In:. únor 2020 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/8403/e-sprava-osobnich-udaju-v-praxi-obci-a-mest.PDF

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady **(EU) č. 910/2014** ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice **1999/93/ES (dále jen „nařízení eIDAS“**)

Vyhodnocení rizikovosti archivních souborů podle skupin tematické evidence PEvA

Skupiny tematické evidence				
Kód	**Položka číselníku**	**Platnost**	**Riziko**	**Poznámka**
010000	**Ústavní orgány, ústřední úřady, jejich odborné organizace a zařízení**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 010100	Ústavní orgány, ústřední úřady, jejich odborná zařízení do roku 1918	01.01.2001	bez rizika	
» 010200	Ústavní orgány, ústřední úřady, jejich odborná zařízení po roce 1918	01.01.2001	střední	
»» 010210	Ústavní orgány, ústřední úřady, jejich odborná zařízení, celostátní (federální po 1. 1. 1969)	01.01.2001	střední	
»» 010220	Ústavní orgány, ústřední úřady, jejich odborná zařízení, v České socialistické republice (po 1. 1. 1969)	01.01.2001	střední	
»» 010230	Ústavní orgány, ústřední úřady, jejich odborná zařízení po 1. 1. 1993 (zde i kancelář prezidenta, zákonodárný sbor, ústavní soud)	01.01.2006	vysoké	
» 010300	Odborné organizace a zařízení ústředních úřadů, včetně oblastních správ a regionálních pracovišť ústředních orgánů	01.01.2001	vysoké	
»» 010310	Geodézie a kartografie	01.01.2001	bez rizika	
»» 010320	Katastrální úřady po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 010330	Osidlovací komise	01.01.2001	střední	
»» 010340	Statistické úřady	01.01.2001	střední	Netýká se sčítacích operátů 010400
»» 010350	Pozemkové úřady	01.01.2014	vysoké	
»» 010360	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových	01.01.2014	vysoké	
»» 010370	Úřady ochrany přírody včetně národních parků, CHKO apod.	01.01.2014.	vysoké	
»» 010380	Veterinární správa	01.01.2014	vysoké	
» 010400	Sčítací operáty	01.01.2001	vysoké	
» 010500	Zpravodajské služby	01.01.2014	vysoké	
020000	**Politická správa**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 020100	Politická správa do roku 1850	01.01.2001	bez rizika	

» 020200	Politická správa po roce 1850	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Většina archivních souborů evidovaných v této skupině je do roku 1950 s výjimkou archivního souboru v SOkA Havlíčkův Brod „Okresní konzervátor památkové péče Havlíčkův Brod“ (do 1970, NAD 444) a souboru v Archivu NTM „Kleplova sbírka“ (dp 2017, NAD 791), kde je nutné provést vyhodnocení individuálně.
»» 020210	Politická správa po roce 1850 – zemská (oblastní)	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990	Většina archivních souborů evidovaných v této skupině má časový rozsah s horní hranicí do první poloviny 20. století, s výjimkou archivního souboru NA „Zemský úřad Praha“ (NAD 753, do 1953), souboru v SOA Zámrsk „Osidlovací úřad a fond národní obnovy, oblastní úřadovna Pardubice“ (do 1951, NAD 18), souboru v MZA Brno „Zemský úřad Brno“ (do 1951, NAD 45).
»» 020220	Politická správa po roce 1850 – krajská	01.01.200.	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Většina archivních souborů evidovaných v této skupině je z 19. století, s výjimkou archivního souboru SOA Třeboň „Krajský úřad Jihočeského kraje České Budějovice“ (do 2017, NAD 1307), souboru ZA Opava „Živnostenský inspektorát Olomouc“ (do 1952, NAD 1654).
»» 020230	Politická správa po roce 1850 – okresní (včetně sčítacích operátů, lesních dohledacích úřadů)	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Archivní soubory evidované v této skupině jsou v časovém rozsahu od 19. do 21. století včetně. Posouzení je nutné provést individuálně dle časového rozsahu.
» 020300	Policie, četnictvo, Sbor národní bezpečnosti, Vojska Ministerstva vnitra	01.01.2001	vysoké	
»» 020310	Policie a četnictvo do roku 1945	01.01.2001	střední	

»» 020320	Sbor národní bezpečnosti 1945–1991	01.01.2001	vysoké	
»» 020330	Vojska Ministerstva vnitra 1950–1991	01.01.2001	vysoké	
»» 020340	Policie po roce 1991	01.01.2001	vysoké	
»» 020350	Hasičský záchranný sbor	01.01.2017	vysoké	
» 020400	Školská správa	01.01.2001	vysoké	
» 020500	Správa stavební a vodohospodářská	01.01.2001	střední	
» 020600	Správa horní	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990 a vysoké od 1991	Archivní soubory v této tematické skupině jsou z 18.–21. století. Soubory s časovým rozsahem 18. a 19. století nepředstavují riziko. Střední riziko představují zejména „Obvodní báňské úřady“ v jednotlivých SOA/ SOkA s přesahem do 21. století.
»» 020610	Správa horní – řídící orgány	01.01.2001	bez rizika	
»» 020620	Správa horní – horní soudnictví	01.01.2001	bez rizika	
»» 020630	Správa horní – horní mincovnictví	01.01.2001	bez rizika	
» 020700	Správa silnic, železnic a letectví a plavební správa	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990 a vysoké od 1991	Archivní soubory v této tematické skupině jsou převážně z 20. století s časovými přesahy do druhé poloviny 19. století a do století 21.
» 020800	Úřady práce	01.01.2001	vysoké	
»» 020810	Úřady práce a úřady ochrany práce do roku 1948	01.01.2001	střední	
»» 020820	Úřady práce po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
» 020900	Politická správa po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
» 021000	Správa sociálního zabezpečení	01.01.2014	vysoké	
030000	**Finanční správa**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 030100	Finanční správa do roku 1850	01.01.2001	bez rizika	
» 030200	Finanční správa po roce 1850	01.01.2001	bez rizika	
»» 030210	Finanční správa po roce 1850 – zemská (finanční prokuratura do roku 1952, po roce 1952 viz justice – prokuratury)	01.01.2001	bez rizika	
»» 030220	Finanční správa po roce 1850 – krajská	01.01.2001	bez rizika	
»» 030230	Finanční správa po roce 1850 – okresní (berní správy, berní úřady, důchodkové kontrolní úřady)	01.01.2001	bez rizika	

»» 030240	Finanční správa po roce 1850 – místní (celní úřady)	01.01.2001	bez rizika	
» 030300	Katastry	01.01.2001	vysoké	
» 030400	Katastrální úřady do roku 1949	01.01.2001	vysoké	
» 030500	Finanční správa po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 030510	Finanční správa po roce 1990 – ústřední a krajská	01.01.2001	vysoké	
»» 030520	Finanční správa po roce 1990 – okresní, obvodní a územní (finanční a celní úřady)	01.01.2001	vysoké	
040000	**Samospráva**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 040100	Samospráva stavovská	01.01.2001	bez rizika	
» 040200	Samospráva po roce 1850	01.01.2001	bez rizika	
»» 040210	Samospráva po roce 1850 – zemská	01.01.2001	bez rizika	
»» 040220	Samospráva po roce 1850 – okresní	01.01.2001	bez rizika	
» 040300	Samospráva po roce 1850 – městská a obecní (zde i archivy měst a obcí z období před rokem 1850)	01.01.2001	bez rizika	
» 040400	Samosprávné ústavy a zařízení (kromě zařízení zdravotních a sociálních)	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990 a vysoké od 1991	Většina archivních souborů evidovaných v této tematické skupině je z druhé poloviny 19. a první poloviny 20. století. Nicméně se vyskytuje již několik mladých archivních souborů s časovým rozsahem do 21. století (např. SOkA Prostějov, soubor „Sdružení obcí Němčice“, NAD 1698) nebo SOkA Bruntál, soubor „Služby o.p.s. Světlá Hora“, NAD 1758).
»» 040410	Ústavy a zařízení zřízené samosprávou po roce 1990 (kromě zařízení zdravotních a sociálních)	01.01.2001	střední	
»» 040420	Podniky zřízené samosprávou po roce 1990 (městské lesy, městské dopravní podniky apod.)	01.01.2006	střední	
»» 040430	Městská policie po roce 1990	01.01.2006	vysoké	
» 040500	Národní výbory 1918	01.01.2001	bez rizika	
» 040600	Samospráva zájmová	01.01.2001	vysoké	
»» 040610	Samospráva zájmová – cechy a živnostenská společenstva	01.01.2001	bez rizika	

»» 040620	Samospráva zájmová – stavovské organizace (např. OZK, lékařské a jiné komory)	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990 a vysoké od 1991	Většina archivních souborů evidovaných v této tematické skupině je z první poloviny 20. století, s několika výjimkami z 16.–19. století.
»» 040630	Samospráva zájmová – ostatní	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990 a vysoké od 1991	Archivní soubory evidované v této skupině jsou v časovém rozsahu od 19. století, kolem poloviny 20. století a z 21. století pak zejména archivní soubory mikroregionů a svazů obcí.
»» 040640	Samospráva zájmová – stavovské organizace po roce1990 (např. lékařské a jiné komory)	01.01.2001	vysoké	
»» 040650	Samospráva zájmová – osvětové rady, komise a sbory	01.01.2014	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990 a vysoké od 1991	Většina archivních souborů zatím evidovaných v této skupině je z první poloviny 20. století. Výjimku tvoří např. soubor v Jihomoravskému muzeu ve Znojmě „Divišova sekce při Osvětové besedě Přímětice“ (do 2004, NAD 13), SOkA FrýdekMístek, soubor „Osvětová beseda Dolní Domaslavice“ (do 1990, NAD 1572), několik souborů osvětových besed v SOkA Znojmo (NAD1179,1832,1762, 17521749,1629, 1488, 1449, 1487, 1538, 511, 439233, 151, 3), soubor SOkA Pardubice „Osvětová beseda Zdechovice“ (do 1996, NAD 2702), soubor v SOkA Děčín „Olbastní vrchovlová komise Děčín“ (do 2004, NAD 1760)
» 040700	Samospráva po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 040710	Samospráva po roce 1990 – krajská	01.01.2001	vysoké	
»» 040720	Samospráva po roce 1990 – statutárních měst	01.01.2001	vysoké	
»» 040730	Samospráva po roce 1990 – městská a obecní	01.01.2001	vysoké	

050000	**Národní výbory**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 050100	Národní výbory zemské	01.01.2001	vysoké	
» 050200	Národní výbory krajské, ÚNV a NV hlavního města Prahy	01.01.2001	vysoké	
» 050300	Národní výbory okresní a jim na roveň postavené NV městské, jednotné NV a ÚNV	01.01.2001	vysoké	
» 050400	Městské, obvodní a místní národní výbory (včetně místních správních komisí)	01.01.2001	vysoké	
» 050500	Sběrné tábory a odsunová střediska	01.01.2001	střední	
» 050600	Zařízení národních výborů (mimo kulturní zařízení)	01.01.2001	střední	
»» 050610	Zařízení zemského národního výboru	01.01.2001	bez rizika	
»» 050620	Zařízení krajského národního výboru	01.01.2001	nízké (např. automobilová doprava/doprava, střední (např. bytová výstavba), vysoké (pedagogicko–psychologické poradny, inspektoráty bezpečnosti práce)	Archivní soubory evidované v této skupině jsou z druhé poloviny 20. století (+ 21. století), jsou obsahově pestré, od pedagogicko-psychologických poraden přes bytovou výstavbu, vodovody, kulturní střediska a autobusovou dopravu. Posouzení rizika je nutné provést individuálně.
»» 050630	Zařízení okresního národního výboru	01.01.2001	nízké (např. stavební, průmyslové podniky a podniky služeb střední (např. bytové podniky), vysoké (pedagogická střediska, pionýrský dům, internační středisko)	Archivní soubory evidované v této skupině jsou z druhé poloviny 20. století (+ 21. století). Převážně se jedná o soubory stavebních, průmyslových, bytových podniků a podniků služeb. Nicméně se objevují i soubory pedagogických středisek, pionýrský dům, internační středisko (SOkA Vyškov, NAD 855)
»» 050640	Zařízení městského, obvodního a místního národního výboru (drobné provozovny)	01.01.2001	střední	Archivní soubory evidované v této skupině jsou z druhé poloviny 20. století (+ 21. století). Převážně se jedná o soubory podniků bytového hospodářství, domovní správy, technické a komunální služby, drobné provozovny.

060000	**Německá správa a organizace 1938–1945**	**01.01.2001**	**střední**	
» 060100	Německá politická správa 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060200	Německá finanční správa 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060300	Německá justiční správa 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060400	Německá policejní správa 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060500	Německá samospráva 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060600	Německé politické organizace a spolky 1938–1945	01.01.2001	střední	
»» 060610	NSDAP 1938–1945	01.01.2001	střední	
»» 060620	NSDAP – organizační složky a přičleněné svazy 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060700	Německé hospodářské organizace, svazy a spolky 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060800	Německé kulturní a tělovýchovné spolky 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 060900	Německá vojenská správa 1938–1945	01.01.2006	střední	
070000	**Justiční správa**	**01.01.2001**	**bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991**	**Časový rozsah archivních souborů v této skupině je od 16. do 21. století. Jde o soubory, jejichž základ tvoří osobní/ citlivé osobní údaje. Zásadní pro posouzení rizika je tedy časové hledisko.**
» 070100	Justiční správa a soudy do roku 1850	01.01.2001	bez rizika	
» 070200	Justiční správa a soudy po roce 1850	01.01.2001	bez rizika	
»» 070210	Justiční správa a soudy po roce 1850 – Nejvyšší soud a soudy veřejného práva	01.01.2001	bez rizika	
»» 070220	Justiční správa a soudy po roce 1850 – (vrchní) zemské soudy	01.01.2001	bez rizika	
»» 070230	Justiční správa a soudy po roce 1850 – krajské (zemské), soudy pojišťovací, mládeže, rozhodčí, mimořádné, trestní, pracovní	01.01.2001	bez rizika	
»» 070240	Justiční správa a soudy po roce 1850 – okresní (včetně pozemkových knih a soudů pracovních)	01.01.2001	bez rizika	
» 070300	Justiční správa a soudy po roce 1949	01.01.2001	vysoké	
»» 070310	Justiční správa a soudy po roce 1949 – Nejvyšší soud	01.01.2001	vysoké	

»» 070320	Justiční správa a soudy po roce 1949 – krajské a státní soudy	01.01.2001	vysoké	
»» 070330	Justiční správa a soudy po roce 1949 – okresní (lidové)	01.01.2001	vysoké	
»» 070340	Justiční správa a soudy – mimořádné lidové soudy	01.01.2001	vysoké	
»» 070350	Justiční správa a soudy po roce 1949 – místní lidové soudy	01.01.2001	vysoké	
» 070400	Úřady veřejné žaloby do roku 1949	01.01.2001	střední	
»» 070410	Úřady veřejné žaloby do roku 1949 – Generální prokuratura a Vrchní státní zastupitelství	01.01.2001	střední	
»» 070420	Úřady veřejné žaloby do roku 1949 – Státní zastupitelství	01.01.2001	střední	
»» 070430	Úřady veřejné žaloby do roku 1949 – žalobci mimořádných lidových soudů	01.01.2001	střední	
» 070500	Orgány veřejné žaloby po roce 1949	01.01.2001	vysoké	
»» 070510	Orgány veřejné žaloby po roce 1949 – Generální a krajské prokuratury	01.01.2001	vysoké	
»» 070520	Orgány veřejné žaloby po roce 1949 – okresní prokuratury	01.01.2001	vysoké	
» 070600	Advokátní kanceláře	01.01.2001	vysoké	
»» 070610	Advokátní kanceláře do roku 1949	01.01.2001	střední	Archivní soubory evidované v této skupině jsou z konce 19. a první poloviny 20. století (s dílčími přesahy do začátku 50. let 20. století (do 1953).
»» 070620	Advokátní kanceláře po roce 1949 (krajská sdružení advokátů, advokátní poradny)	01.01.2001	vysoké	
»» 070630	Advokátní kanceláře po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
» 070700	Notářství	01.01.2001	vysoké*	
»» 070710	Notáři veřejní a soukromí do roku 1949 (1951)	01.01.2001	střední	
»» 070720	Státní notářství (po roce 1949)	01.01.2001	vysoké	
»» 070730	Notářství po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
» 070800	Orgány výkonu trestu	01.01.2001	vysoké	
»» 070810	Orgány výkonu trestu – trestnice, věznice	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Archivní soubory evidované v této skupině tematické evidence jsou z 18. až první poloviny 20. století s dílčími přesahy (např. ABS, soubor „SSNV-odbor vnitřní ochranym“ NAD 759,

				do roku 1989). Posouzení rizika je tedy individuální, vzhledem k obsahu archivních souborů (s hojně zastoupenými osobními / citlivými osobními údaji) je rozhodující časové kritérium.
»» 070820	Orgány výkonu trestu – donucovací pracovny	01.01.2001	střední	Archivní soubory konce 19. a první poloviny 20. století, s osobními údaji.
»» 070830	Orgány výkonu trestu – výchovné ústavy	01.01.2001 .	vysoké	Archivní soubory druhé poloviny 20. století a století 21. Většinou se jedná o výchovné a diagnostické ústavy. Soubory obsahují citlivé osobní údaje.
»» 070840	Orgány výkonu trestu – ústavy nápravného zařízení	01.01.2001	vysoké	
»» 070850	Orgány výkonu trestu – tábory nucených prací	01.01.2001	střední	
» 070900	Arbitráže	01.01.2001	střední	Archivní soubory druhé poloviny 20. století. Jde většinově o obchodní spory, s výskytem osobních údajů, nikoliv však převažujícím.
» 071000	Justiční správa a soudy po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 071010	Nejvyšší soud po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 071020	Vrchní soudy po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 071030	Krajské soudy po roce 1990 (zde i Městský soud v Praze a obchodní soudy)	01.01.2001	vysoké	
»» 071040	Okresní soudy po roce 1990 (zde i Městský soud v Brně a obvodní soudy v Praze)	01.01.2006	vysoké	
» 071100	Státní zastupitelství po roce 1994	01.01.2001	vysoké	
»» 071110	Nejvyšší a vrchní státní zastupitelství po roce 1994	01.01.2001	vysoké	
»» 071120	Krajská státní zastupitelství po roce 1994	01.01.2001	vysoké	
»» 071130	Okresní státní zastupitelství po roce 1994	01.01.2001	vysoké	
» 071200	Probační a mediační služba	01.01.2006	vysoké	
» 071300	Nejvyšší správní soud po roce 1990	01.01.2006	vysoké	
080000	**Vojenství**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 080100	Vojenství do roku 1918	01.01.2001	bez rizika	

» 080200	Československý zahraniční odboj v letech 1914–1918	01.01.2001	bez rizika	
»» 080210	Ústřední orgány československého zahraničního odboje v letech 1914–1918	01.01.2014	bez rizika	
»» 080220	Velitelství a štáby československého zahraničního vojska v Rusku	01.01.2014	bez rizika	
»» 080230	Velitelství a štáby československého zahraničního vojska v Itálii	01.01.2014	bez rizika	
»» 080240	Velitelství a štáby československého zahraničního vojska ve Francii	01.01.2014	bez rizika	
» 080300	Československá armáda do roku 1939	01.01.2001	nízké	
»» 080310	Ústřední orgány československé vojenské správy	01.01.2014	nízké	
»» 080320	Velitelství, štáby a útvary československé armády v letech 1918–1939	01.01.2014	nízké	
»» 080330	Velitelství útvarů za branné pohotovosti státu v roce 1938	01.01.2014	nízké	
» 080400	Slovenská armáda a vládní vojsko	01.01.2001	nízké	
» 080500	Československá zahraniční armáda 1939–1945	01.01.2001	střední	
»» 080510	Ústřední orgány československé zahraniční vojenské správy	01.01.2014	střední	
»» 080520	Československá vojenská zahraniční služba v letech 1939–1945	01.01.2014	střední	
»» 080530	Československé vojenské jednotky v zahraničí v letech 1939–1945	01.01.2014	střední	
» 080600	Partyzánské jednotky a revoluční gardy	01.01.2001	střední	
» 080700	Československá armáda po roce 1945	01.01.2001	vysoké	
»» 080710	Vrcholné orgány vojenské správy po roce 1945	01.01.2014	vysoké	
»» 080720	Velitelství a útvary československé armády po roce 1945	01.01.2014	vysoké	
»» 080730	Územní orgány vojenské správy	01.01.2014	střední	V této skupině evidovány pouze dva archivní soubory z druhé poloviny 20. století (SOkA Praha-západ, NAD 1686, a SOkA Příbram, NAD 2237), V této skupině evidován pouze jeden archivní soubor (SOkA Písek, NAD 1517, „Německý polní lazaret a internační středisko Protivín“, 1945–1946).
»» 080740	Vojenská zdravotnická a rekreační zařízení	01.01.2014	střední	

»» 080750	Vojenská společenská, kulturní a sportovní zařízení	01.01.2014	bez rizika	V této skupině evidován pouze jeden archivní soubor (SOkA Mladá Boleslav, NAD 2179, „Etapový výbor Závodu Míru Mladá Boleslav“, 1974–1977).
» 080800	Německá armáda 1938–1945	01.01.2001	střední	
» 080900	Cizí armády	01.01.2001	střední	
»» 080910	Zajatecké tábory	01.01.2001	střední	
» 081000	Armáda České republiky po roce 1993	01.01.2006	vysoké	
» 081100	Vojenské školy a kurzy	01.01.2014	vysoké	
» 081200	Vojenská zdravotní služba	01.01.2014	vysoké	
» 081300	Vojenská justiční správa	01.01.2014	vysoké	
» 081400	Vojenská stavební služba	01.01.2014	nízké	
» 081500	Vojenské vědecké, výzkumné a zkušební ústavy	01.01.2014	nízké	
» 081600	Interní normativní akty armády	01.01.2014	bez rizika	
» 081700	Vojenské zpravodajské služby po roce 1990	01.01.2014	vysoké	
» 081800	Zahraniční mise a operace po roce 1990	01.01.2014	vysoké	
090000	**Školy a školství**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 090100	Výbory, komitéty a kuratoria pro vydržování škol (včetně újezdních a místních školních rad)	01.01.2001	bez rizika (do 1918), střední do 1948/51	Archivní soubory konce 19. a první poloviny 20. století (s přesahy do 1960). Většinou místní školní rady.
»» 090110	Občanské aktivity při školách všech druhů (Sdružení rodičů a přátel školy apod.)	01.01.2001	vysoké	
» 090200	Mateřské školy	01.01.2001	vysoké	
» 090300	Školy hlavní a farní (triviální)	01.01.2001	vysoké	
» 090400	Školy obecné a národní	01.01.2001	vysoké	
» 090500	Školy měšťanské (střední do roku 1953)	01.01.2001	střední	
» 090600	Osmileté a devítileté školy	01.01.2001	vysoké	
» 090700	Školy střední (gymnázia, reálná gymnázia, reálky, jedenáctileté střední školy apod.)	01.01.2001	vysoké	
» 090800	Odborné školy	01.01.2001	vysoké	
»» 090810	Odborné školy – učitelské ústavy (pedagogická gymnázia, pedagogické školy)	01.01.2001	vysoké	
»» 090820	Odborné školy – průmyslové (vyšší a nižší)	01.01.2001	vysoké	

»» 090830	Odborné školy – zemědělské (hospodářské) a lesnické (včetně školních statků), zahradnické, rybářské	01.01.2001	vysoké	
»» 090840	Odborné školy – ekonomické (obchodní akademie, obchodní školy a školy hospodářské)	01.01.2001	vysoké	
»» 090850	Odborné školy – zdravotnické, sociálně – zdravotní, sociální, hospodyňské (výživy)	01.01.2001	vysoké	
»» 090860	Odborné školy – ostatní (jazykové, hudební, výtvarné apod.)	01.01.2001	vysoké	
» 090900	Vysoké školy	01.01.2001	vysoké	
»» 090910	Vysoké školy veřejné	01.01.2014	vysoké	
»» 090920	Vysoké školy soukromé	01.01.2014	vysoké	
» 091000	Učňovské a živnostenské školy	01.01.2001	vysoké	
» 091100	Odborná učiliště, střední odborná učiliště, integrované odborné školy	01.01.2001	vysoké	
» 091200	Zvláštní školy (pro tělesně a duševně postižené)	01.01.2001	vysoké	
» 091300	Ostatní školy (zde i biskupské alumnáty, ústavy a bohoslovecké semináře)	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Většinově jsou v této skupině evidovány archivní soubory z druhé poloviny 20. století. Výjimku představují archivní soubory nedělních opakovacích škol (19. století), církevních škol a dalších škol z 19. století (s přesahy do století 18. a 17.) (SOkA Pelhřimov – NAD 1455, 266, SOkA Chrudim – NAD 130, SOkA Trutnov – NAD 1692, SOkA Jičín – NAD 821, 1103, SOkA Hradec Králové – NAD 2677, SOkA Semily – NAD 2176, SOkA Teplice – NAD 337, SOkA Most – NAD 352, SOkA Karlovy Vary – NAD 777, 411, SOkA Písek – NAD 177, SOkA Příbram – NAD 426, SOkA Nymburk – NAD 440, SOkA Kolín – NAD 1365, ZAO – NAD 2874, 1520, 1412, 1201, SOA Litoměřice – NAD 1783, 878). Posouzení rizika je nutné provést individuálně dle časového rozsahu (případně obsahu).

» 091400	Zařízení škol a školní zařízení (koleje, internáty, žákovské domovy, školní statky, pedagogicko-psychologické poradny, školy v přírodě a jiné)	01.01.2001	vysoké	
100000	**Spoje, doprava a sdělovací prostředky**	**01.01.2001**	**střední**	**Archivní soubory evidované v této skupině jsou obsahově velmi pestré, od Fakulty dopravní ČVUT, přes uhelné sklady, poštovní úřady a osobní fondy. Posouzení rizika je nutné provést individuálně.**
» 100100	Spoje	01.01.2001	střední	S výjimkou archivního souboru SOkA Jeseník (NAD 370, „Poštovní úřad Jeseník“, 1868–1955, jsou archivní soubory evidované v této skupině z druhé poloviny 20. století a ze století 21.
»» 100110	Spoje – pošty, telekomunikace a datové služby	01.01.2001	střední	
»» 100120	Rozhlas	01.01.2001	střední	
»» 100130	Televize	01.01.2001	střední	
» 100200	Doprava	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Archivní soubory evidované v této skupině jsou převážně z druhé poloviny 20. století. Výjimku představují soubory (zejména osobní fondy) v Archivu NTM, dále soubory některých městských dopravních podniků (Archiv města Plzně, NAD 574, SOkA Olomouc, NAD 183) či soubor SOkA Sokolov (NAD 1088 „Přípřežní komisařství Kamenný Dvůr“, 1858–1859.)
»» 100210	Kolejová doprava	01.01.2001	vysoké	
»» 100220	Silniční doprava (autobusová a automobilová)	01.01.2001	vysoké	
»» 100230	Letecká doprava	01.01.2001	vysoké	
»» 100240	Lodní doprava	01.01.2001	vysoké	
»» 100290	Doprava jiná (např. lanovky)	01.01.2014	střední	
110000	**Rodinné archivy a osobní fondy**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 110100	Rodinné archivy	01.01.2001	vysoké	
» 110200	Osobní fondy	01.01.2001	vysoké	

120000	**Ústřední orgány majitelů velkostatků**	**01.01.2001**	**bez rizika**	
130000	**Velkostatky**	**01.01.2001**	**bez rizika**	
140000	**Zemědělství, lesnictví a rybářství**	**01.01.2014**	**nízké do 1948 včetně, střední do 1990 a vysoké od 1991**	**Archivní soubory evidované v této skupině jsou až na jedinou výjimku (SOA Praha, NAD 434, „Ředitelsví státních lesů Březnice, Smolotely“ (1920–1949) z druhé poloviny 20. století, případně 21. století.**
» 140100	Státní statky a jejich nadřízené orgány	01.01.2014	vysoké	
»» 140110	Ředitelství státních statků	01.01.2014	vysoké	
»» 140120	Správy státních statků	01.01.2014	vysoké	
»» 140130	Státní statky	01.01.2014	vysoké	
» 140200	Státní lesy a jejich nadřízené orgány	01.01.2014	vysoké	
»» 140210	Krajské inspektoráty státních lesů (1950–1951)	01.01.2014	nízké	
»» 140220	Ředitelství státních lesů	01.01.2014	střední	
»» 140230	Správy státních lesů	01.01.2014	střední	
»» 140240	Lesní závody	01.01.2014	střední	
»» 140250	Lesnická školící zařízení	01.01.2014	střední	
»» 140260	Správy státních pil	01.01.2014	střední	
»» 140270	Správy státních lesních železnic	01.01.2014	střední	
»» 140280	Podniky státních lesů	01.01.2014	střední	
»» 140290	Jiné složky státních lesů (motor. stanice, finanční účtárna ČSSL, stavební závody, údržby, krajská střediska lesotech. meliorací)	01.01.2014	střední	
» 140300	Státní rybářství a jejich nadřízené orgány	01.01.2014	střední	
»» 140310	Ředitelství státních rybářství	01.01.2014	střední	
»» 140320	Správy státních rybníků	01.01.2014	střední	
»» 140330	Státní rybářství	01.01.2014	střední	
» 140400	Lesnictví (mimo státních lesů)	01.01.2014	střední	
»» 140410	Lesní podniky nestátní	01.01.2014	střední	
»» 140420	Lesní společenstva	01.01.2014	střední	
»» 140430	Projektové ústavy lesů	01.01.2014	střední	
»» 140440	Výzkumné ústavy lesnické	01.01.2014	střední	
» 140500	Okupační lesní správa	01.01.2014	nízké	
» 140600	Zemědělství (mimo státních statků a JZD)	01.01.2014	střední	

»» 140610	Řídící zemědělské orgány (výrobní, okresní zemědělské správy apod.)	01.01.2014	střední	
»» 140620	Pěstitelské, chovatelské, šlechtitelské a další zemědělské podniky	01.01.2014	střední	
»» 140621	Chovatelské podniky (plemenářské stanice, hřebčíny, inseminační stanice apod.)	01.01.2014	střední	
»» 140622	Šlechtitelské a semenářské podniky	01.01.2014	střední	
»» 140623	Zahradnictví	01.01.2014	střední	
»» 140624	Zemědělské podniky nestátní (rostlinná a živočišná výroba)	01.01.2014	střední	
»» 140630	Strojní a traktorové stanice	01.01.2014	střední	
»» 140640	Těžba rašeliny a zeminy	01.01.2014	střední	
»» 140650	Zemědělské stavební závody	01.01.2014	střední	
»» 140660	Zemědělské výrobní, zásobovací, výkupní a prodejní podniky (zde i agropodniky, agrokombináty, agrochemické podniky)	01.01.2014	střední	
»» 140670	Zemědělské výzkumné ústavy a projektové ústavy	01.01.2014	střední	
» 140700	Rybářské podniky nestátní	01.01.2014	střední	
150000	**Podniky**	**01.01.2001**	**střední**	
» 150100	Doly, hutě, těžba ropy a zemního plynu	01.01.2001	střední	
»» 150110	Doly	01.01.2001	střední	
»» 150111	Dobývání a úprava uhlí (doly, brikетárny, koksárny apod.)	01.01.2001	střední	
»» 150112	Dobývání a úprava rud (doly, hrudkovny apod.)	01.01.2001	střední	
»» 150113	Dobývání a úprava uranových rud	01.01.2001	střední	
»» 150114	Pomocné těžební činnosti (geologický průzkum, důlní měřičství)	01.01.2001	střední	
»» 150115	Dobývání a úprava písku a hlíny	01.01.2006	střední	
»» 150120	Hutě	01.01.2001.	střední	
»» 150121	Hutnictví železa	01.01.2001	střední	
»» 150122	Hutnictví neželezných kovů	01.01.2001	střední	
»» 150130	Těžba ropy a zemního plynu	01.01.2001	střední	
» 150200	Kovoprůmysl, elektroprůmysl a zbrojní průmysl	01.01.2001	střední	
»» 150210	Kovoprůmysl	01.01.2001	střední	
»» 150211	Průmysl železa a kovů (ocelárny, válcovny, slévárny atd.)	01.01.2001	střední	
»» 150212	Výroba strojů a zařízení pro energetiku	01.01.2001	střední	
»» 150213	Výroba strojů a zařízení pro těžký průmysl	01.01.2001	střední	

»» 150214	Výroba strojů a zařízení pro zpracovatelský a potravinářský průmysl	01.01.2001	střední	
»» 150215	Výroba prvků, mechanizmů, strojů a zařízení pro zemědělství, obchod a služby	01.01.2001	střední	
»» 150216	Výroba dopravních prostředků	01.01.2001	střední	
»» 150217	Výroba stavebních strojů	01.01.2001	střední	
»» 150218	Průmysl jemné mechaniky a optiky	01.01.2001	střední	
»» 150219	Jednoduché strojírenské výrobky	01.01.2001	střední	
»» 150220	Elektroprůmysl	01.01.2001	střední	
»» 150221	Výroba silnoproudých výrobků	01.01.2001	střední	
»» 150222	Výroba slaboproudých výrobků a elektroniky	01.01.2001	střední	
»» 150230	Zbrojní průmysl	01.01.2014	střední	
» 150300	Energetika	01.01.2001	střední	
»» 150310	Energetika – elektrárny (výroba a rozvod)	01.01.2001	střední	
»» 150320	Energetika – plynárny (výroba a rozvod)	01.01.2001	střední	
»» 150330	Energetika – vodárny a kanalizace	01.01.2001	střední	
»» 150340	Energetika – teplárny (výroba a rozvod)	01.01.2001	střední	
» 150400	Stavebnictví	01.01.2001	střední	
»» 150410	Stavebnictví – cihelny, šamotárny a keramické závody	01.01.2001	střední	
»» 150420	Stavebnictví – cementárny a výroba cementového zboží	01.01.2001	střední	
»» 150430	Stavebnictví – lomy, štěrkovny a průmysl kamene	01.01.2001	střední	
»» 150440	Ostatní výroba stavebních hmot	01.01.2001	střední	
»» 150450	Stavební firmy (zde i demoliční a zemní práce)	01.01.2001	střední	
»» 150460	Projektové ústavy a organizace, architektonické kanceláře	01.01.2001	střední	
»» 150470	Podniky k udržování, opravám a výstavbě cest a komunikací	01.01.2001	střední	
»» 150480	Stavební zkušebnictví a aplikovaný výzkum v oblasti stavebnictví	01.01.2014	střední	
» 150500	Chemický průmysl a rafinerie nafty	01.01.2001	střední	
»» 150510	Těžba a úprava chemických surovin	01.01.2001	střední	
»» 150520	Základní chemická výroba	01.01.2001	střední	
»» 150530	Výroba chemických materiálů a spotřebního zboží	01.01.2001	střední	
»» 150540	Gumárensko – osinkový průmysl	01.01.2001	střední	
»» 150550	Průmysl plastických hmot	01.01.2001	střední	
»» 150560	Výroba pryže a umělých kůží	01.01.2001	střední	

»» 150570	Rafinerie nafty, zpracování a výroba paliv a pohonných hmot	01.01.2001	střední	
»» 150580	Výroba střeliva a výbušnin	01.01.2001	střední	
» 150600	Farmaceutická výroba	01.01.2001	střední	
» 150700	Sklářský průmysl a výroba porcelánu	01.01.2001	střední	
»» 150710	Výroba užitkového skla	01.01.2001	střední	
»» 150720	Výroba technického skla	01.01.2001	střední	
»» 150730	Bižuterie	01.01.2001	střední	
»» 150740	Výroba užitkového porcelánu	01.01.2001	střední	
»» 150750	Výroba technického porcelánu	01.01.2001	střední	
» 150800	Dřevozpracující průmysl	01.01.2001	střední	
»» 150810	Dřevařský průmysl (pily, výroba dýh, výroba stavebně truhlářská a tesařská, apod.)	01.01.2001	střední	
»» 150820	Výroba nábytku	01.01.2001	střední	
»» 150830	Ostatní dřevozpracující průmysl včetně tužkařského a sirkařského průmyslu	01.01.2001	střední	
» 150900	Celulózky a papírny, zpracování papíru	01.01.2001	střední	
» 151000	Potravinářský průmysl	01.01.2001	střední	
»» 151010	Potravinářský průmysl – mlýny, pekárny a výroba těstovin	01.01.2001	střední	
»» 151020	Potravinářský průmysl – zpracování masa	01.01.2001	střední	
»» 151030	Potravinářský průmysl – konzervárny	01.01.2001	střední	
»» 151040	Potravinářský průmysl – pivovary, sladovny a výroba nápojů	01.01.2001	střední	
»» 151050	Potravinářský průmysl – škrobárny a lihovary, vinařské závody, octárny	01.01.2001	střední	
»» 151060	Potravinářský průmysl – čokoládovny a výroba cukrovinek	01.01.2001	střední	
»» 151070	Potravinářský průmysl – cukrovary a rafinerie cukru	01.01.2001	střední	
»» 151080	Ostatní potravinářský průmysl	01.01.2001	střední	
»» 151090	Potravinářský průmysl – zpracování mléka	01.01.2001	střední	
» 151100	Textilní a oděvní průmysl	01.01.2001	střední	
»» 151110	Výroba vlněné příze a tkanin	01.01.2001	střední	
»» 151120	Výroba lněné příze a tkanin	01.01.2001	střední	
»» 151130	Výroba bavlněné příze a tkanin	01.01.2001	střední	
»» 151140	Výroba umělé příze a tkanin	01.01.2001	střední	
»» 151150	Konečná úprava textilií (barvírny, bělidla apod.)	01.01.2001	střední	

»» 151160	Výroba stávkového zboží, pletařství, krajkářství	01.01.2001	střední	
»» 151170	Výroba oděvů a prádla	01.01.2001	střední	
»» 151180	Ostatní textilní výroba (hedvábnictví, provaznictví apod.)	01.01.2001	střední	
»» 151190	Výroba oděvních doplňků (klobouky, knoflíky apod.)	01.01.2001	střední	
» 151200	Průmysl zpracování kůže	01.01.2001	střední	
»» 151210	Koželužská výroba	01.01.2001.	střední	
»» 151220	Obuvnická výroba	01.01.2001	střední	
»» 151230	Výroba galanterního zboží	01.01.2001	střední	
»» 151240	Kožešnická výroba	01.01.2001	střední	
» 151300	Polygrafie a nakladatelství	01.01.2001	střední	
»» 151310	Polygrafický průmysl	01.01.2001	střední	
»» 151320	Nakladatelství a vydavatelství	01.01.2001	střední	
» 151400	Podniky zahraničního obchodu	01.01.2001	střední	
» 151500	Velkoobchod, obchodní domy, obchody, výstavy a veletrhy	01.01.2001	střední	
»» 151510	Velkoobchod	01.01.2001	střední	
»» 151520	Obchodní domy	01.01.2001	střední	
»» 151530	Výstavy a veletrhy, podniky realizující výstavy a veletrhy	01.01.2001	střední	
»» 151540	Maloobchod	01.01.2014	střední	
» 151600	Komunální výrobní podniky (vyjma zařízení národních výborů)	01.01.2001	střední	
» 151700	Zasilatelství	01.01.2001	střední	
» 151800	Průmyslové a obchodní výzkumné ústavy	01.01.2001	střední	
» 151900	Filmová výroba	01.01.2001	střední	
» 152000	Peněžní ústavy	01.01.2001	střední	
»» 152010	Peněžní ústavy – banky, bankovní domy, investiční a brokerské společnosti	01.01.2001	střední	
»» 152020	Peněžní ústavy – záložny, spořitelny a lidové peněžní ústavy	01.01.2001	střední	
» 152100	Komerční pojišťovny majetku a osob	01.01.2001	střední	
» 152200	Koncerny a kartely	01.01.2001	střední	
» 152300	Trusty	01.01.2001	střední	
» 152400	Okresní (obvodní) podniky bytového hospodářství (OPBH)	01.01.2001	střední	
» 152500	Průmysl druhotných surovin a sběrné suroviny, odpadové hospodářství	01.01.2001	střední	
» 152600	Uhelné sklady	01.01.2001	střední	

» 152700	Podniky v oblasti tělovýchovy, sportu a volného času	01.01.2014	střední	
» 152800	Služby	01.04.2001	střední	
»» 152810	Poradenství	01.04.2001	střední	
»» 152820	Cestovní kanceláře	01.01.2006	střední	
»» 152830	Reklama, marketing, zprostředkovatelská činnost	01.01.2006	střední	
»» 152840	Servisní služby a opravárenské podniky	01.01.2006	střední	
»» 152850	Komerční spisovny	01.01.2006	střední	
»» 152860	Služby v oblasti informačních technologií	01.01.2006	střední	
»» 152890	Ostatní služby	01.01.2014	střední	
» 152900	Pohostinství a ubytování	01.04.2001	střední	
» 153000	Činnosti v oblasti nemovitostí (realitní kanceláře)	01.04.2001	střední	
» 153100	Výroba hudebních nástrojů	01.01.2006	střední	
» 153200	Zábavní průmysl (např. hudební a produkční agentury)	01.01.2014	střední	
» 159900	Ostatní podniky	01.01.2001	střední	
160000	**Zdravotnická a sociální zařízení**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 160100	Zdravotnická a sociální zařízení – ústavy národního zdraví	01.01.2001	střední	
»» 160110	Zdravotnická a sociální zařízení – krajské ústavy národního zdraví	01.01.2001	střední	
»» 160120	Zdravotnická a sociální zařízení – okresní, městské a závodní ústavy národního zdraví	01.01.2001	střední	
» 160200	Zdravotní ústavy	01.01.2001	vysoké	
»» 160210	Zdravotní ústavy – nemocnice, polikliniky, sanatoria a porodnice	01.01.2001	vysoké	
»» 160220	Zdravotní ústavy – lázně, lázeňské ústavy a ozdravovny	01.01.2001	vysoké	
»» 160240	Jesle	01.01.2001	vysoké	
»» 160250	Ostatní zdravotnická ústavy (např. hygienické stanice, diagnostická centra)	01.01.2001	vysoké	
» 160300	Lékárny a správy lékáren	01.01.2001	nízké	
» 160400	Střediska záchranné služby	01.01.2014	střední	
» 160500	Sociální ústavy do roku 1945	01.01.2001	střední	
» 160600	Sociální ústavy po roce 1945 (starobince, domovy důchodců, okresní ústavy soc. služeb, dětské domovy apod.)	01.01.2001	střední	
» 160700	Péče o mládež	01.01.2014	vysoké	

170000	**Nemocenské, zdravotní, úrazové, penzijní pojišťovny a léčebné fondy**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 170100	Ústřední a oblastní orgány nemocenského (zdravotního) pojištění	01.01.2001	vysoké	
» 170200	Okresní nemocenské pojišťovny (ONP), okresní zemědělské pojišťovny (OZP) a jiné jim na roveň postavené	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Archivní soubory v této skupině jsou z 19.–21. století. Riziko je nutné vyhodnotit podle časového rozsahu a skutečného obsahu.
» 170300	Penzijní ústavy a penzijní spolky	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991	Archivní soubory penzijních a podpůrných ústavů, fondů a spolků, nemocničních pokladen, domovů pro seniory v časovém rozsahu od druhé poloviny 19. století po století 21. Riziko je nutné vyhodnotit podle časového rozsahu a skutečného obsahu.
» 170500	Léčebné fondy	01.01.2001	bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990	Archivní soubory podpůrných, léčebných fondů, nemocenských pokladen, doborčinných spolků z druhé poloviny 19. a první poloviny 20. století.
» 170600	Penzijní pojišťovny po roce 1990	01.01.2014	vysoké	
» 170700	Zdravotní a úrazové pojišťovny po roce 1990	01.01.2014	vysoké	
180000	**Politické a odborové organizace**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 180100	Politické strany, hnutí a organizace 1945–1990	01.01.2001	střední	
»» 180110	Politické strany, hnutí a organizace 1945–1990 – ústřední a zemské orgány	01.01.2001	střední	
»» 180120	Politické strany, hnutí a organizace 1945–1990 – krajské	01.01.2001	střední	
»» 180130	Politické strany, hnutí a organizace 1945–1990 – okresní	01.01.2001	střední	
»» 180140	Politické strany, hnutí a organizace 1945–1990 – místní a závodní	01.01.2001	střední	
» 180200	Odborové a profesní organizace do roku 1945	01.01.2001	střední	
»» 180210	Odborové a profesní organizace do roku 1945 – ústřední orgány a samostatné svazy a organizace	01.01.2001	střední	
»» 180220	Odborové a profesní organizace do roku 1945 – krajské (župní)	01.01.2001	střední	

»» 180230	Odborové a profesní organizace do roku 1945 – okresní	01.01.2001	střední	
»» 180240	Odborové a profesní organizace do roku 1945 – místní	01.01.2001	střední	
» 180300	Revoluční odborové hnutí (ROH)	01.01.2001	střední	
»» 180310	ROH – Ústřední rada odborů (ÚRO), Česká odborová rada (ČOR) a Ústřední (České) výbory odborových svazů	01.01.2001	střední	
»» 180320	ROH – Krajská odborová rada (KOR) a krajské výbory odborových svazů	01.01.2001	střední	
»» 180330	ROH – Okresní odborová rada (OOR) a okresní výbory odborových svazů	01.01.2001	střední	
»» 180340	ROH – závodní výbory	01.01.2001	střední	
»» 180350	ROH – jeho zařízení	01.01.2001	střední	
» 180400	Akční výbory národní fronty (AVNF) a výbory národní fronty (výbory NF)	01.01.2001	střední	
»» 180410	AVNF, výbory NF – ústřední (zemské, krajské a oblastní)	01.01.2001	střední	
»» 180420	AVNF, výbory NF – okresní	01.01.2001	střední	
»» 180430	AVNF, výbory NF – městské a místní	01.01.2001	střední	
»» 180440	AVNF, výbory NF – podnikové	01.01.2001	střední	
» 180500	Odbory po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 180510	Ústřední odborové orgány po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
»» 180520	Odborové orgány po roce 1990 – oblastní, krajské	01.01.2001	vysoké	
»» 180530	Odborové orgány po roce 1990 – okresní	01.01.2001	vysoké	
»» 180540	Odborové orgány po roce 1990 – místní a podnikové	01.01.2001	vysoké	
»» 180550	Zařízení odborových organizací po roce 1990	01.01.2001	vysoké	
» 180600	Politické strany, hnutí a organizace do roku 1945	01.01.2017	střední	
» 180700	Politické strany, hnutí a organizace po roce 1990	01.01.2017	vysoké	

190000	**Družstevní organizace**	**01.01.2001**	**bez rizika (do 1918 včetně), nízké do 1948 včetně, střední do 1990, vysoké od 1991**	**Archivní soubory v této tematické skupině tvoří převážně soubory Jednotných zemědělských družstev (2. polovina 20. století), bytových a stavebních družstev, výrobních družstev, družstevních lihovarů. Riziko je nutné posoudit dle obsahu a časového rozsahu souboru individuálně.**
» 190100	Družstevní organizace – Ústřední rada družstev (ÚRD) a její složky; družstevní asociace a družstevní svazy	01.01.2001	střední	
» 190200	Družstva výrobní	01.01.2001	střední	
» 190300	Družstva spotřební a nákupní	01.01.2001	střední	
» 190400	Družstva hospodářská (v zemědělství), mlékárenská apod.	01.01.2001	střední	
» 190500	Družstva lesní	01.01.2001	střední	
» 190600	Družstva vodní a meliorační	01.01.2001	střední	
» 190700	Družstva honební a rybářská	01.01.2001	střední	
» 190800	Družstva stavební a bytová (lidová bytová družsta)	01.01.2001	střední	
» 190900	Družstva zemědělská	01.01.2001	vysoké	
»» 190910	Jednotná zemědělská družstva	01.01.2017	střední	
»» 190920	Zemědělská družstva po roce 1990	01.01.2017	vysoké	
» 199900	Ostatní družstva včetně družstev pro elektrifikaci	01.01.2001	střední	
200000	**Organizace a spolky do roku 1948 (1951)**	**01.01.2001**	**střední**	
» 200100	Spolky turistické a tělovýchovné (sportovní) organizace do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 200200	Spolky hasičské do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 200300	Spolky studentské a mládežnické do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 200400	Spolky podpůrné, sociální, vzdělávací, zdravotnické a dobročinné do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 200500	Spolky hospodářské do roku 1948 (zemědělské, lesní, myslivecké, včelařské, zahrádkářské, stavby budov, potravní, živnostenských řemesel apod.)	01.01.2001	střední	

» 200600	Spolky kulturní a osvětové do r. 1948 (divadelní, čtenářské, knihovnické, pěvecké, hudební, muzejní, okrašlovací, malířské a jiné)	01.01.2001	střední	
» 200700	Spolky učitelské do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 200800	Spolky vojenské do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 200900	Spolky národnostní do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 201000	Spolky náboženské a ateistické do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 201100	Spolky umělecké do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 201200	Spolky pro podporu konkrétního (jednorázového) záměru do roku 1948 (komitéty pro postavení pomníku apod.)	01.01.2001	střední	
» 201300	Ostatní spolky do roku 1948	01.01.2001	střední	
» 201600	Odborné (vědecké) spolky a společnosti do roku 1948	01.01.2006	střední	
» 201700	Domácí spolky krajanské do roku 1948	01.01.2006	střední	
210000	**Společenské organizace a krajanské spolky 1948–1990**	**01.01.2001**	**střední**	
» 210100	Společenské organizace 1948–1990 – mládežnické	01.01.2001	střední	
» 210200	Společenské organizace 1948–1990 – sportovní, tělovýchovné a branné (zde i Svazarm)	01.01.2001	střední	
» 210300	Společenské organizace 1948–1990 – hasičské	01.01.2001	střední	
» 210400	Společenské organizace 1948–1990 – kulturní, vzdělávací a osvětové	01.01.2001	střední	
» 210500	Společenské organizace 1948–1990 – zemědělské (zde i včelařské, chovatelské)	01.01.2001	střední	
» 210600	Společenské organizace 1948–1990 – odbojářské	01.01.2001	střední	
» 210700	Společenské organizace 1948–1990 – družstevní	01.01.2001	střední	
» 210800	Společenské organizace 1948–1990 – zdravotnické	01.01.2001	střední	
» 210900	Společenské organizace 1948–1990 – ženské	01.01.2001	střední	
» 211000	Společenské organizace 1948–1990 – odborné (vědecké)	01.01.2006	střední	
» 211100	Společenské organizace 1948–1990 – myslivecké	01.01.2014	střední	
» 211200	Společenské organizace 1948–1990 – krajanské (domácí)	01.01.2014	střední	
» 219900	Společenské organizace 1948–1990 – ostatní	01.01.2001	střední	

220000	**Spolky a občanská sdružení po roce 1990**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 220100	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – mládežnické	01.01.2001	vysoké	
» 220200	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – sportovní, tělovýchovné a branné	01.01.2001	vysoké	
» 220300	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – hasičské	01.01.2001	vysoké	
» 220400	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – kulturní, vzdělávací a osvětové	01.01.2001	vysoké	
» 220500	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – zemědělské (zde i včelařské, chovatelské)	01.01.2001	vysoké	
» 220600	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – odbojářské	01.01.2001	vysoké	
» 220800	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – zdravotnické	01.01.2001	vysoké	
» 220900	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – ženské	01.01.2001	vysoké	
» 221000	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – odborné (vědecké)	01.01.2006	vysoké	
» 221100	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – ekologické	01.01.2014	vysoké	
» 221200	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – charitativní a humanitární	01.01.2014	vysoké	
» 221300	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – myslivecké	01.01.2017	vysoké	
» 221400	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – krajanské (domácí)	01.01.2017	vysoké	
» 229900	Spolky a občanská sdružení po roce 1990 – ostatní	01.01.2001	vysoké	
230000	**Zahraniční krajanské organizace a spolky**	**01.01.2014**	**vysoké**	

240000	**Kulturní a vědecké ústavy a zařízení**	**01.01.2001**	**bez rizika/ nízké**	**Archivní soubory v této tematické skupině tvoří různorodé soubory obvykle z činnosti paměťových a osvětových institucí. Až na výjimky neobsahují personální agendu. Riziko je nutné posoudit dle obsahu a časového rozsahu souboru individuálně. Např. Muzeum Komenského v Přerově eviduje pod NAD 11 „Veškeré spisy J. A. Komenského“ a NAD 12 „Archiv bádání o životě a díle J. A. Komenského“ – riziko bez rizika.**
» 240100	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – akademie věd	01.01.2001	bez rizika – vysoké	Archivní soubory v této tematické skupině tvoří různorodé soubory z činnosti vědeckých institucí. Až na výjimky (např. archivní soubor „Kádrový a personální útvar Úřadu presidia ČSAV“) neobsahují personální agendu. Riziko je nutné posoudit dle obsahu (neveřejné osobní údaje) a časového rozsahu souboru individuálně.
» 240200	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – zoologické zahrady	01.01.2001	nízké	Archivní soubory v této tematické skupině až na výjimky neobsahují specifickou personální agendu.
» 240300	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – botanické zahrady	01.01.2001	nízké	
» 240400	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – výzkumné ústavy a instituce	01.01.2001	nízké	Archivní soubory v této tematické skupině tvoří většinou památkové ústavy a úřady, výzkumné ústavy, ale také např. psychiatrické centrum (bez složek klientů). Riziko je nutné posoudit dle obsahu a časového rozsahu souboru individuálně.

» 240500	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – divadla, orchestry a filharmonie	01.01.2001	bez rizika – vysoké	Archivní soubory v této tematické skupině tvoří většinou divadla, orchestry, baletní soubory. Soubory jsou zaměřené obsahem na uměleckou činnost, ale ad hoc se v nich nacházejí např. dílčí části obsahující sbírku služebních pasů apod. Riziko je nutné posoudit individuálně.
» 240600	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – knihovny	01.01.2001	bez rizika	
» 240700	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – muzea, památníky a vlastivědné ústavy	01.01.2001	nízké – střední	Archivní soubory v této tematické skupině tvoří muzea a památníky. Ad hoc se v nich nacházejí soubory typu dohod o provedení práce (např. soubor „Západočeské muzeum“). Riziko je nutné posoudit individuálně. Většina archivních souborů této skupiny však osobní údaje žijících osob neobsahuje.
» 240800	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – galerie	01.01.2001	nízké – střední	Archivní soubory v této tematické skupině tvoří galerie. Nalezneme zde také jeden svaz umělců a jednu společnost přátel umění. Riziko ve fondech galerií je nízké, ad hoc se mohou vyskytovat celky, které obsahují informace o spolupráci s žijícími umělci. Je nutné posoudit individuálně.
» 240900	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – redakce	01.01.2001	nízké	
» 241000	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – kina, osvětová zařízení a kulturní střediska	01.01.2001	nízké	
» 241100	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – domy pionýrů a mládeže, střediska volného času mládeže, parky kultury, hvězdárny apod.	01.01.2001	vysoké	Soubory mohou obsahovat kategorie osobních údajů se zvláštní ochranou – klienty zařízení jsou děti.

» 249900	Kulturní a vědecké ústavy a zařízení – ostatní	01.01.2001	bez rizika – střední	Archivní soubory v této tematické skupině tvoří kulturní a vědecké instituce (volnočasová střediska, ale také srážkoměrné stanice). Riziko ve fondech dle popisu obsahu je nízké, ad hoc se mohou vyskytovat celky, které obsahují informace o spolupráci s žijícími umělci. Je nutné posoudit individuálně.
250000	**Církevní instituce**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 250100	Církevní instituce římskokatolické	01.01.2001	vysoké	
»» 250110	Církevní instituce římskokatolické – biskupství, arcibiskupství, konzistoře	01.01.2001	vysoké	
»» 250120	Církevní instituce římskokatolické – kapituly a proboštství	01.01.2001	vysoké	
»» 250130	Církevní instituce římskokatolické – vikariáty a děkanáty	01.01.2001	vysoké	
»» 250140	Církevní instituce římskokatolické – fary	01.01.2001	vysoké	
»» 250150	Církevní instituce římskokatolické – řádové provincialáty, kláštery, koleje a řeholní domy	01.01.2001	vysoké	
»» 250160	Církevní instituce římskokatolické – bratrstva a laické řády	01.01.2001	vysoké	
»» 250170	Církevní instituce římskokatolické – kostelní konkurenční výbory, farní rady	01.01.2017	vysoké	
» 250200	Židovské náboženské obce (zde i Federace židovských obcí v ČR)	01.01.2001	vysoké	
» 250300	Bratrská jednota baptistů	01.01.2006	vysoké	
» 250400	Církev adventistů sedmého dne	01.01.2006	vysoké	
» 250500	Církev bratrská	01.01.2006	vysoké	
» 250600	Církev československá husitská	01.01.2006	vysoké	
» 250700	Církev řeckokatolická	01.01.2006	vysoké	
» 250800	Českobratrská církev evangelická	01.01.2006	vysoké	
» 250900	Evangelická církev metodistická	01.01.2006	vysoké	
» 251000	Jednota bratrská	01.01.2006	vysoké	
» 251100	Náboženská společnost českých unitářů	01.01.2006	vysoké	
» 251200	Německá evangelická církev	01.01.2006	vysoké	
» 251300	Nová církev Kristova	01.01.2006	vysoké	
» 251400	Novoapoštolská církev v ČR	01.01.2006	vysoké	

» 251500	Pravoslavná církev v českých zemích	01.01.2006	vysoké	
» 251600	Slezská církev evangelická augsburského vyznání	01.01.2006	vysoké	
» 251700	Starokatolická církev v českých zemích	01.01.2006	vysoké	
» 251800	Utrakvistická církev	01.01.2006	vysoké	
» 259900	Jiné církevní istituce	01.01.2006	vysoké	
260000	**Nestátní neziskové organizace (dobročinné ústavy, nadace, nadační fondy)**	**01.01.2001**	**vysoké**	
270000	**Sbírky**	**01.01.2014**	**vysoké**	
» 270100	Sbírky autografů a autogramů	01.01.2014	vysoké	
» 270200	Sbírky dokumentů normativní povahy	01.01.2014	bez rizika	
» 270300	Sbírky faleristických archiválií	01.01.2014	bez rizika	
» 270400	Sbírky filmů (filmových pásů a dalších audiovizuálních záznamů)	01.01.2014	střední	
» 270500	Sbírky genealogické	01.01.2014	vysoké	
» 270600	Sbírky gramodesek, magnetofonových pásků a jiných nosičů záznamu zvuku	01.01.2014	bez rizika	
» 270700	Sbírky heraldické	01.01.2014	bez rizika	
» 270800	Sbírky listin a listů	01.01.2014	bez rizika	
» 270900	Sbírky map a plánů	01.01.2014	bez rizika	
» 271000	Sbírky matrik	01.01.2014	vysoké	
» 271100	Sbírky medailí	01.01.2014	bez rizika	
» 271200	Sbírky novinových výstřižků	01.01.2014	bez rizika	
» 271300	Sbírky numismatických archiválií	01.01.2014	bez rizika	
» 271400	Sbírky obrazového materiálu, fotografií a negativů	01.01.2014	střední	
» 271500	Sbírky opisů a kopií archiválií (zde i opisy archiválií ze zahraničních archivů)	01.01.2014	bez rizika	
» 271600	Sbírky osobních oznámení (svatební, úmrtní)	01.01.2014	vysoké	
» 271700	Sbírky plakátů, letáků, vyhlášek, novin, tisku a soudobé dokumentace	01.01.2014	bez rizika	
» 271800	Sbírky pozemkových knih	01.01.2014	střední	
» 271900	Sbírky průsvitek (filigránů)	01.01.2014	bez rizika	
» 272000	Sbírky psaných a tištěných hudebnin	01.01.2014	bez rizika	
» 272100	Sbírky reklamních předmětů a tiskovin	01.01.2014	bez rizika	
» 272200	Sbírky rukopisů	01.01.2014	bez rizika	

» 272300	Sbírky rytin (grafických listů)	01.01.2014	bez rizika	
» 272400	Sbírky štočků	01.01.2014	bez rizika	
» 272500	Sbírky technické dokumentace a technických výkresů	01.01.2014	bez rizika	
» 272600	Sbírky topografické	01.01.2014	bez rizika	
» 272800	Sbírky typářů, pečetí a razítek	01.01.2014	bez rizika	
» 272900	Sbírky zpravodajských zpráv	01.01.2014	bez rizika	
» 279900	Sbírky jiné	01.01.2014	vysoké	
280000	**Registratury archivů**	**01.01.2001**	**vysoké**	
» 280100	Registratura odboru archivní správy Ministerstva vnitra	01.01.2001	vysoké	
» 280200	Registratura Národního archivu a jeho předchůdců	01.01.2001	vysoké	
» 280300	Registratury státních oblastních archivů	01.01.2001	vysoké	
» 280400	Registratury archivů územních samosprávných celků (mimo archivy měst a obcí do roku 1945)	01.01.2001	střední	
» 280500	Registratury státních okresních archivů	01.01.2001	vysoké	
» 280600	Registratury podnikových archivů (do roku 2005)	01.01.2001	vysoké	
» 280700	Registratury specializovaných archivů a jeho předchůdců	01.01.2001	vysoké	
» 280800	Registratury bezpečnostních archivů a jeho předchůdců	01.01.2001	vysoké	
» 280900	Registratury soukromých archivů a jeho předchůdců	01.01.2001	vysoké	

Ukládání databází v digitálním archivu

1) Pro dlouhodobé uložení exportů databází se doporučuje formát SIARD (pomocí open source nástroje DBPTK, který má podporu pro materializované view), je možné i v podobě JAR. K archivaci do formátu SIARD je vyžadována dokumentace a soubor selects.txt (popsáno níže).
2) Pokud výstup do SIARD není možný, lze použít formát CSV, kódovaný v UTF8. Balík takového exportu musí vedle tabulkových dat obsahovat i potřebná metadata, číselníky (detailně dále), které umožní zobrazená data správně pochopit. A to v této podobě:

Balík by měl mít tuto podobu:
/System_nazev (kořenový adresář)
    /data (adresář s datovými tabulkami, včetně těch číselníkových)
    /metadata (adresář s pomocnými soubory: info.txt, list.txt, createdb.sql, query.txt)
    /dokumentace (adresář s dokumentací[1], manuály, printscreeny atd.)

Popis obsahu pomocných metadatových souborů:

- Info.txt, soubor obsahuje stručný popis extrakce ze systému, jméno osoby, která archivaci/export provedla, název orig. databázového prostředí (Např.: *„Systém byl založen na prostředí MS SQL, archivaci provedl administrátor systému, Jan Novák, v roce 2021 formou prostého exportu do sestavy tabulek ve formátu CSV o celkovém počtu 10, systém obsahuje/neobsahuje osobní nebo citlivé údaje žijících osob“*.)
- description.txt, je popis vlastního systému: např. „sloužil k evidenci rozličných entit,“
- list.txt, který obsahuje seznam tabulek, kódování, oddělovače atd. (šablonu lze v případě zájmu vyžádat)
- createdb.sql, je soubor kterým se vytvoří databáze, a tu bude možné tabulkami strojově naplnit. Tedy soubor createdb.sql bude obsahovat příkazy pro vytvoření všech tabulek, jejich sloupců vč. datových typů.
- selects.txt, kde bude uveden příkaz SELECT, kterým se data spojí do požadovaného náhledu na data (tzv. view). Selecty mohou, ale nemusí být vždy uchovány pouze v aplikaci. Pokud jsou známé, musí být přiloženy.

Takový balíček bude strojově validován, a to včetně testu importu nástroje pro prohlížení. Data budou připravena k nahlížení se zohledněním pravidel ochrany osobních a citlivých osobních údajů a účelu nahlížení.

1 Zde lze upřesnit, která konkrétní tabulka nebo tabulky obsahují osobní/citlivé údaje a jak s nimi nakládat, tj. co lze zobrazovat a co nikoliv, doporučený postup anonymizace.

Vzor plné moci k nahlížení do archiválií udělené původcem

Plná moc

My, ...
se sídlem: .....
IČO:.....
jejímž jménem právně jedná: .....
jako původce ve smyslu § 2 písm. d) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů v platném znění (dále „AZ“), ve spojení s § 3 odst. 1 AZ nebo § 3 odst. 2 AZ,

tímto zplnomocňujeme

pana/paní .....
bytem (adresa trvalého pobytu) .....
narozeného/narozenou (den, měsíc, rok) .....
číslo občanského průkazu / cestovního pasu .....
Aby za nás v souladu s § 37 odst. 7 AZ nahlížel do archiválií, jež jsou uloženy v
..... *(uvést archiv)*
Jedná se o ..... (specifikace uložených archiválií, jež mají být předmětem nahlížení).
Tato plná moc se uděluje na dobu určitou, a to do ..... .

V ..... dne.....

.....
původce

Tuto plnou moc přijímám

.....
badatel

Ochrana osobních a citlivých osobních údajů v archivní praxi
metodika

Název projektu: Analýza zpracování osobních údajů v archiváliích
č. projektu: VI20192022125
Projekt je realizován v rámci Bezpečnostního výzkumu ČR 2015–2022 (BV III/1 VS),
jehož poskytovatelem je Ministerstvo vnitra ČR.
Řešitelé projektu:
Státní oblastní archiv v Praze, Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4
Národní Archiv, Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4
Doba řešení: 1. 7. 2019 – 31. 12. 2022
Důvěrnost a dostupnost metodiky: veřejně dostupná
Lektorovali:
Mgr. Stanislav Bárta, PhD.
doc. PhDr. Ludmila Sulitková, CSc.

Metodiku zpracoval **řešitelský tým** pod vedením Mgr. et Mgr. Karolíny Šimůnkové (Národní archiv):
Státní oblastní archiv v Praze – PhDr. Karel Koucký, Mgr. Markéta Munková
Národní archiv – Mgr. Zbyšek Stodůlka

Všem kolegům děkujeme za připomínky a podněty.